

Godišnji izveštaj
UniCredit Banke

Osnažujemo
napredak zajednice.

 UniCredit Bank

SADRŽAJ

Obraćanje predsednika Izvršnog odbora	4
O UNICREDIT GRUPI	8
MAKROEKONOMSKI PREGLED	9
FINANSIJSKI SEKTOR SRBIJE	12
KONSOLIDOVANO POSLOVANJE UNICREDIT BANKE SRBIJA u 2021. GODINI	14
STRATEGIJA ZA NAREDNI PERIOD	16
ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT SRBIJA GRUPE	18
KORPORATIVNO BANKARSTVO	23
POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM I MALIM PRIVREDNIM DRUŠTVIMA	25
UPRAVLJANJE RIZICIMA	26
PODRŠKA BANKARSKOM POSLOVANJU	29
RAZVOJ LJUDI I ORGANIZACIONE KULTURE	30
IDENTITET I KOMUNIKACIJA	32
KONSOLIDOVANI NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2022. GODINU	
Uvod	35
Zaštita životne sredine	36
Socijalna i kadrovska pitanja	40
Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem	50
Zaključak	52
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI 31. DECEMBAR 2022. GODINE	54
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	55
NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2022. GODINE	60

Obraćanje predsednika Izvršnog odbora

“

Celu godinu za nama obeležila je proslava našeg značajnog jubileja – 20 godina poslovanja u Srbiji, koji smo proslavili sa našim klijentima, partnerima i zaposlenima. Tokom prethodne dve decenije, uspešno smo pratili sve promene na tržištu, kao i izazove sa kojima smo se susretali kako na globalnom, tako i na lokalnom nivou.

NIKOLA VULETIĆ,
PREDSEDNIK IZVRŠNOG ODBORA
UNICREDIT BANKE SRBIJA

”

Poštovani,

Prethodnu godinu obeležila su izmenjena globalna geopolitička dešavanja. Izlazak iz pandemije prouzrokovane virusom COVID-19 sa sobom je doneo nešto veći rast cena od očekivanog, u najvećoj meri prouzrokovanim narušenim lancima snabdevanja. Predviđanja kako globalnih centralnih banaka, tako i privrede, bila su da će inflacija biti nešto viša, međutim ono što nije bilo očekivano jeste novonastala situacija u Evropi koja je dodatno ubrzala i pojačala inflatorne pritiske. Cene energenata, određenih sirovina, kao i hrane, dostigle su maksimalne vrednosti u poslednjih nekoliko decenija (neke od sirovina i istorijski najveće vrednosti). Geopolitička dešavanja dovela su u pitanje energetska stabilnost Evrope, zbog ograničenja u snabdevanju gasom, ali i snabdevanje hranom za pojedine zemlje iz Afrike. Navedene činjenice uticale su na to da inflacija dostigne dvocifrene vrednosti (najviše vrednosti u poslednjih 30 godina u razvijenim zemljama), a samim tim i prouzrokuje najbrže, najveće i skoro sinhronizovano zatezanje monetarne politike većine centralnih banaka. Kada je reč o Srbiji, inflacija je dostigla nivo od 15,1% u decembru 2022. godine.

Međutim, i pored svih navedenih dešavanja, 2022. godina je pokazala da su domaća privreda, bankarski sektor i naša Banka ostali stabilni. Naša Banka uspeła je da ostvari stabilan kontinuitet poslovanja, pretvori izazove sa kojima smo se suočili u prilike, da godinu zaključi sa nekoliko važnih postignuća i uvede brojne inovacije u svoje poslovanje. Prema rezultatima koji su pred nama, mogu slobodno da kažem da smo u tome i uspeli.

Celu godinu za nama obeležila je proslava našeg značajnog jubileja – 20 godina poslovanja u Srbiji, koji smo proslavili sa našim klijentima, partnerima i zaposlenima. Tokom prethodne dve decenije, uspešno smo pratili sve promene na tržištu, kao i izazove sa kojima smo se susretali kako na globalnom, tako i na lokalnom nivou. Danas, UniCredit Banka je jedna od najvećih i prema poslednjim raspoloživim podacima pozicionirana kao treća banka po veličini aktive i pouzdan je partner privredi i stanovništvu. Sa mrežom od 72 ekspoziture širom Srbije, kao i stalnim fokusom na potrebe građana i privrede, ostvarujemo stabilne rezultate sa rastom u svim oblastima poslovanja.

UniCredit Banka nastavila je trend dobrih rezultata i ostvarila je istorijski visok bruto operativni dobitak u 2022. godini koji na konsolidovanom nivou (Banka, Lizing i Partner) premašuje 122 miliona evra. Dodatno nastavljen je ukupni rast portfolija kredita fizičkim licima od 5,58% i dostignuto je istorijski visoko tržišno učešće u depozitima fizičkih lica koje iznosi 5,2% na kraju 2022. godine. U segmentu korporativno-investicionog bankarstva ostali smo pouzdan partner i prvi izbor za čak 75 od 100 najboljih kompanija u Srbiji, stavljajući poseban akcenat na kvalitet kreditnog portfolija i zeleno finansiranje uz nastavak rasta klijentske baze. Nivo problematičnih kredita spušten je na 4% i postali smo tržišni lider kada govorimo o finansiranju vetroparkova, jer finansiramo 5 vetroparkova u Srbiji od ukupno 7 i jedina smo banka koja samostalno finansira 3 vetroparka, čime doprinosimo snabdevanju oko 70.000 domaćinstava električnom energijom iz obnovljivih izvora. Tržišno učešće naše banke u finansiranju zelenih investicija prevazilazi naše ukupno tržišno učešće.

Takođe, počinjemo sve više da se obaziremo i na energiju Sunca. Već imamo aktivne i aktuelne projekte, prvenstveno kroz našu Lizing uslugu, gde je već prepoznata potreba tržišta i klijenata u ovom segmentu zelene tranzicije. Plan nam je da se još intenzivnije posvetimo i ulažemo u projekte solarne energije, a sve prateći domaću i evropsku regulativu i promene koje se na tom polju dešavaju. Istovremeno nam je cilj i da osnažimo savetodavnu podršku klijentima u usvajanju ESG standarda uz podršku vrhunskog, međunarodnog ekspertskeg tima naše UniCredit Grupe.

Prepoznali smo potrebu, ali i pravi potencijal za transformaciju kroz tehnološki razvoj i na tome smo intenzivno radili tokom čitave 2022. godine. Međutim, transformaciju nismo posmatrali samo iz ugla digitalizovanja, već polazimo od otključavanja celokupnog potencijala naše banke – pre svega potencijala naših ljudi, a potom i pojednostavljenja svih procesa, kako unutrašnjeg rada, tako i procedura za klijente. Suštinski stavljamo klijenta u centar svega što radimo. Digitalizujemo svoje usluge, koje podrazumevaju drugačiji pogled na stvari. Pored vidljivih aplikacija i programa, postoje i mnoga “nevidljiva” unapređenja, te smo sada u prilici da klijentima, sa jedne strane, ponudimo više mogućnosti koje znatno olakšavaju svakodnevnu saradnju sa nama, dok sa druge strane

našim zaposlenima olakšavaju svakodnevni operativni rad.

Početak prethodne godine pokrenuli smo novu IT platformu za poslove faktoringa (working capital), koja svim našim korporativnim klijentima donosi mnogobrojne benefite. Naime, omogućili smo neposredan pristup platformi preko koje kompanije mogu da podnesu zahtev, dostave dokumentaciju, kao i da imaju uvid u stanja po faktoring transakcijama u realnom vremenu. Ovo je omogućilo da se proces prodaje potraživanja višestruko ubrza i pojednostavi. Konačno, platforma omogućava nove oblike faktoringa, poput obrnutog faktoringa, čime se UniCredit Banka Srbija svrstava u sam vrh tržišta faktoringa. Takođe, još jedna aplikacija koju smo od nedavno uveli u rad odnosi se na otvaranje i održavanje računa korporativnih klijenata, a koja omogućava daljinski proces onboardinga, kako bi se klijentima pružile kvalitetnije i efikasnije usluge.

Ono što mi u UniCredit Banci kontinuirano radimo je da pratimo potrebe i očekivanja klijenata i idemo u korak sa daljom digitalizacijom proizvoda i usluga. U saradnji sa Narodnom bankom Srbije omogućili smo „Cash to Go“ uslugu u Mercator prodajnim mestima. Tokom poslednjeg kvartala, oboгатili smo našu ponudu namenjenu klijentima sa Apple i Google Pay uslugama, i lansirali FlexiPos - POS terminal na mobilnom telefonu za naše biznis klijente.

Tokom svih godina od kada je UniCredit Banka prisutna u Srbiji, trudili smo se da budemo više od banke, da svojim poslovanjem, pristupom i doprinosom napravimo razliku i ostavimo trag na lokalnom tržištu. Uvideli smo značaj ulaganja u kulturnu baštinu i lepote Srbije, jer su naša prirodna dobra, posebna vrednost koja prevazilazi nacionalne granice. Upravo zbog toga, naš najveći projekat korporativne društvene odgovornosti posvetili smo aktivnostima usmerenim na konkretnu finansijsku pomoć, ali i podizanje svesti o značaju zaštite i ulaganja u prirodne lepote naše zemlje. Projekat podrazumeva podršku unapređenju očuvanja flore i faune, prirodnih staništa životinjskih vrsta, ali i poboljšanja turističkih kapaciteta i popularizacije zaštićenih područja. Među područjima koja će biti podržana su: nacionalni parkovi Kopaonik, Đerdap i Fruška Gora, specijalni rezervati prirode Peštersko polje, Carska bara i Karađorđevo, kao i spomenici prirode Slapovi Sopotnice, Lisine, Resavska pećina, Zvezdarska šuma i Bajfordova šuma.

Ova aktivnost ipak nije bila jedina kojom smo pokazali svoju posvećenost društveno odgovornom poslovanju i težnju da damo pozitivan doprinos zajednici, pa smo tako samo tokom drugog i trećeg kvartala 2022. godine, kroz program UniCredit Fondacije dodelili grantove u iznosu od 40.000 evra za šest organizacija i njihov razvoj projekata posvećenih deci i adolescentima.

Takođe, pokrenuli smo dva izuzetno važna projekta čiju realizaciju nastavljamo i tokom 2023. godine – „Junior Achievement“ i „Teach for Serbia“.

Kao i prethodnih godina, stabilnost naše banke u Srbiji potvrđena je brojnim nagradama. Od početka 2022. godine naša Banka proglašena je za najbolju banku za finansiranje trgovine u Srbiji prema Euromoney anketi i to petu godinu zaredom, potom i za najbolju banku za pružanje kastodi usluga međunarodnim investitorima u Srbiji po deveti put. Dobili smo priznanje za istaknute rezultate u okviru Euromoney istraživanja o upravljanju gotovinom u 2022. i zadržali status „Tržišnog lidera“ u korporativnom bankarstvu i digitalnim rešenjima u okviru istog istraživanja. Takođe, FIC Srbija je nagradila našu banku kao jednog od osnivača i člana punih 20 godina. Dodatno, Privredna komora Srbije nagradila me je nagradom za Poslovnog lidera u finansijskom sektoru za 2022. godinu.

Iza nas je uspešna godina za UniCredit Banku u Srbiji, te će naša tendencija, kao jedne od sistemski najvažnijih banaka na lokalnom tržištu, biti da se isti uspeh nastavi. Zahvaljujem se svim internim i eksternim zainteresovanim stranama koje su doprinele da budemo prepoznati kao stabilan oslonac i siguran partner. Na samom kraju, posebna zahvalnost svim našim zaposlenima i klijentima, jer UniCredit Banka ne bi bila uspešna bez njih.

NIKOLA VULETIĆ,
PRESEDIK IZVRŠNOG ODBORA UNICREDIT BANKE SRBIJA

UniCredit kula,

Naša centrala,
UniCredit kula u Milanu

UniCredit je panevropska komercijalna banka sa jedinstvenom ponudom usluga u Italiji, Nemačkoj, centralnoj i istočnoj Evropi. Naša svrha je da osnažimo zajednice da napreduju, pružajući najbolje u klasi za sve zainteresovane strane, otključavajući potencijal naših klijenata i naših ljudi širom Evrope.

Opslužujemo više od 15 miliona klijenata širom sveta. Oni su srce svega što radimo na svim našim tržištima. UniCredit je organizovan kroz četiri ključna regiona i dva centra za razvoj proizvoda, korporativnih i individualnih rešenja. Ovo nam omogućava da budemo bliski našim klijentima i da iskoristimo iskustvo cele Grupe za razvoj i ponudu najboljih proizvoda na svim našim tržištima. Digitalizacija i naša posvećenost principima ESG-a su ključni pokretači naših usluga. Oni nam pomažu da pružimo izvrsnost našim zainteresovanim stranama i kreiramo održivu budućnost za naše klijente, naše zajednice i naše ljude.

Uprkos snažnom uticaju krize u Ukrajini, ekonomija Republike Srbije, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), je procenjena na 6,271 milijardi dinara, što je ukupan rast od 2,3% u poređenju sa prethodnom godinom. Prema poslednjim procenama, bruto investicije u osnovna sredstva u 2022. godini se nalaze na istom nivou kao i prethodne godine. Spoljnotrgovinska robna razmena, gledano u evrima, beleži očekivani međugodišnji rast izvoza od 23,5% i rast uvoza od 33,0%. Prema podacima na kraju trećeg kvartala, pozitivnom kretanju BDP-a doprineli su privatna potrošnja ostvarujući realni rast od 3,1% dok je negativno doprinela državna potrošnja koja je zabeležila pad od 4,5%. Posmatrano po delatnostima, u trećem kvartalu 2022. godine u odnosu na isti period prethodne godine, značajan realni rast bruto dodate vrednosti je zabeležen u sektoru trgovine na veliko i malo od 5,1% kao i sektoru informisanja i komunikacija od 8,1%. Značajan pad je zabeležen u sektoru građevinarstva od 12,4% kao i sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva od 7,7%.

Prema rezultatima u novembru 2022. godine, izvoz robe, izražen u evrima, povećan je za 26,4% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz robe zabeležio rast od 34,1%. Pokrivenost uvoza izvozom je 71,9% (4,5 procentnih poena manje nego prošle godine). Ovakvim rezultatima izvoza u prvih jedanaest meseci najviše su doprineli prerađivački sektor sa povećanjem od 23,5% i sektor rudarstva sa godišnjim rastom od 152%. U strukturi proizvoda, pet najvećih izvoza odnosi se na: električne mašine i aparate, povrće i voće, gvožđe i čelik, žitarice i proizvode od žitarica, pogonske mašine i uređaje, proizvodi od kaučuka. Na rezultat uvoza je u prvih jedanaest meseci najviše uticao rudarski sektor sa godišnjim rastom od 112%. Što se tiče proizvoda, pet najvećih uvoza odnosi se na: prirodni gas, električne mašine i aparate, naftu i naftne derivate, hemijske proizvode, medicinske i farmaceutske proizvode. Najznačajniji spoljnotrgovinski partner Srbije u 2022. godini bila je Nemačka, a potom slede Kina i Italija. Deficit tekućeg računa je za prvih deset meseci iznosio 3,0 milijarde evra, što je za 1,4 milijarde evra više nego prošle godine. Međugodišnje pogoršanje uzrokovano je povećanjem deficita u robnoj razmeni. Spoljnotrgovinski deficit roba i usluga na kraju oktobra iznosio je 5,5 milijardi evra što je više za 60,0% u odnosu na isti period prethodne godine. U prvih deset meseci 2022. godine, deficit primarnog dohotka veći je za 39% (rast od 612 miliona evra), a suficit sekundarnog dohotka veći je za 37% (iznosio je 4,7 milijardi evra) najviše zbog priliva doznaka iz inostranstva. Neto priliv stranih direktnih investicija (SDI) iznosio je 3,2 milijarde evra, što je međugodišnje povećanje od 7,1%.

Tokom 2022. godine se nastavio trend smanjenja stope nezaposlenosti i ona je u trećem kvartalu 2022. prema Anketi o radnoj snazi iznosila 8,9%, što je nepromenjeno u odnosu na prethodni kvartal. Istovremeno, stopa zaposlenosti na kraju trećeg kvartala bila je na nivou od 50,8%. Prosečna mesečna zarada na kraju oktobra iznosila je 75.353 dinara, što predstavlja godišnji rast od 13,9% nominalno i 2,2% realne stope rasta u odnosu na isti period prošle godine. Najveći rast zarada od početka 2022. godine zabeležen je u sektoru informisanja i komunikacija.

Prema podacima Zavoda za statistiku, godišnja stopa inflacije na kraju 2022. godine iznosila je 15,1%, dok je mesečni porast u novembru

2022. godine iznosio 1,0%. Viši nivo inflacije u Srbiji u odnosu na početak godine, uglavnom je posledica faktora na strani ponude. Baza inflacija je rasla sporije od ukupne inflacije (9,7%) za šta je uglavnom bila odgovorna stabilnost deviznog kursa. Cene energenata i neprerađene hrane bile su glavni pokretači rasta inflacije. Na međugodišnji rast cena neprerađene hrane od 22,5% u novembru mesecu najviše su uticali povećanje cena sirovog mesa, voća i povrća. NBS je potvrdila da će stopa inflacije biti stabilna tokom 2023. godine, ali će ostati visoka, dok se povratak u granice cilja očekuje krajem 2024. godine. Vrednost dinara je bila stabilna tokom cele godine, dok je NBS intervenisala na tržištu nastavljajući da kupuje/prodaje devize u periodima jačih pritisaka apresijacije/depresijacije. U periodu januar-novembar, NBS je kupila neto iznos od 450 miliona evra. Na kraju novembra bruto devizne rezerve iznosile su 17,3 milijardi evra i pokrivala su 151% novčane mase M1 i pet meseci uvoza roba i usluga.

Od početka krize u Ukrajini, NBS je reagovala povećanjem referentne kamatne stope za 400 baznih poena. Na kraju 2022. godine referentna stopa Narodne banke Srbije iznosila je 5,0%. Uprkos pooštavanju uslova i zatezanju monetarne politike, likvidnost u bankarskom sektoru je bila na izuzetno visokom nivou na kraju 2022. godine i iznosila je preko 200 milijardi dinara. Višak likvidnosti je u velikoj meri rezultat operacija Narodne banke Srbije na deviznom tržištu.

Prema rebalansu budžeta, konsolidovani fiskalni deficit procenjen je na nivou od 3,9% BDP-a (sa prethodnih 3,0%). Povećanje je u najvećoj meri prouzrokovano podrškom energetskom sektoru usled povećanih cena energenata. Gledajući rezultate iz novembra 2022. godine, fiskalni prihodi porasli su za 4,0% u odnosu na isti period prošle godine, dok su rashodi smanjeni za 9,0%. Na kraju novembra 2022. godine, konsolidovani deficit je iznosio 30 milijardi dinara, dok je deficit republičkog budžeta iznosio 81 milijardu dinara.

Javni dug je na kraju novembra 2022. porastao na 32,3 milijarde evra, ili 53,5% BDP-a, što je međugodišnji rast od 8%. Republika Srbija u 2022. godini nije emitovala evroobveznice, već je finansiranje obezbeđivala emisijom obveznica na domaćem tržištu kapitala kao i novim bilateralnim zajmom od UAE u iznosu od 1 milijarde američkih dolara.

U decembru 2022. godine, agencija „Standard and Poor’s“ potvrdila je kreditni rejting Republike Srbije na BB+, zadržavajući stabilne izgledе. Agencija navodi da je takva odluka podržana činjenicom da je ekonomska politika kredibilna i da su ograničeni efekti krize u Ukrajini koji se prenose na srpsku ekonomiju. Agencija „Fitch Ratings“ takođe je potvrdila kreditni rejting Republike Srbije na BB+, podržan kredibilnim okvirom makroekonomske politike, relativno niskom inflacijom, nešto višim deviznim rezervama i jačim upravljanjem, ljudskim razvojem i BDP-om po glavi stanovnika u poređenju sa medijalnim vrednostima „BB“.

Međunarodni monetarni fond (MMF) odobrio je Srbiji novi „stend baj“ aranžman. Ukupna vrednost novog aranžmana iznosi 2,4 milijarde evra. Republika Srbija planira da povuče 1,6 milijardi evra u 2023 godini, dok se preostali iznos od 800 miliona evra neće povlačiti i biće tretiran kao mera predostrožnosti. Sredstva će biti korišćena u najvećoj meri za očuvanje energetske stabilnosti usled krize prouzrokovane sukobom u Ukrajini.

Bankarski sektor

Sukob između Rusije i Ukrajine koji je izbio u februaru 2022. godine je imao ogromne negativne efekte na svetsku ekonomiju, pre svega u pogledu rasta cena sirovina, poljoprivrednih proizvoda i energenata, dodatnih poremećaja u globalnim lancima snabdevanja kao i pojačanih geopolitičkih tenzija na svetskom nivou. Konflikt je usporio privredni oporavak nakon krize izazvane pandemijom COVID-19 i dodatno pojačao postojeće inflatorne pritiske, primoravajući centralne banke širom sveta da pooštre svoju monetarnu politiku.

U skladu sa inflatornim pritiscima koji su dolazili iz okruženja, NBS je počev od aprila 2022. postepeno povećavala referentnu kamatnu stopu, i zaključno sa decembrom ona je uvećana za čitavih 400 baznih poena u toku 2022. godine (do nivoa od 5%). Takođe, NBS je u 2022. godini nastavila da povlači likvidnost iz bankarskog sektora putem reverznih repo aukcija – ukupan iznos prodatih hartija od vrednosti iznosio je 2.466 milijardi dinara krajem novembra, dok je prosečna ponderisana kamatna stopa na repo prodane hartije od vrednosti iznosila 3,45%, što predstavlja povećanje od 306 baznih poena u odnosu na decembar 2021. godine.

Pooštavanje monetarne politike kako NBS, tako i ostalih centralnih banaka uticalo je na povećanje kamatnih stopa po kojima su se zaduživali učesnici na tržištu, naročito počevši od trećeg kvartala 2022. godine. Kamatne stope na nove dinarske kredite privredi i stanovništvu bile su na znatno višem nivou u odnosu na kraj 2021. godine i iznosile su 11,9% za stanovništvo i 6,0% za privredu na kraju novembra meseca (spram nivoa od 8,3% i 2,4% na kraju prethodne godine). Kamatne stope na nove evroideksirane kredite takođe su zabeležile značajno povećanje u toku ove godine kod oba sektora – na kraju novembra meseca iznosile su 4,9% za privredu, odnosno 5,5% za stanovništvo (spram 2,4% i 3,4% na kraju prethodne godine). NBS je i u 2022. godini nastavila sa merama usmerenim ka lakšoj otplati postojećih kreditnih obaveza i lakšem pristupu novom finansiranju. Polazeći od ekonomske situacije u kojoj su se našli pojedini poljoprivrednici usled ovogodišnje suše, poljoprivrednim proizvođačima je u oktobru omogućen reprogram kredita u vidu odlaganja izmirenja obaveza po osnovu glavnice u periodu od 6 do 12 meseci, kao i obaveza po osnovu lizinga. Isto tako, krajem godine NBS je donela odluku kojom se bankama omogućava da, bez uticaja na svoj kapital, restrukturiraju potraživanja po osnovu gotovinskih, potrošačkih ili drugih sličnih kredita fizičkim licima koja se nalaze u finansijskim poteškoćama, i to na ročnost tri godine dužu u odnosu na postojeća regulatorna rešenja.

Bankarski sektor je treći kvartal 2022. godine završio sa ukupnom neto bilansom aktivom od 5.307 milijardi dinara, ostvarivši nominalni rast od 7,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Trend ukupnjavanja bankarskog sektora Srbije koji je bio intenzivan u 2021. nastavljen je i u 2022. godini, u toku koje su okončana još dva procesa spajanja. Najpre je krajem aprila okončano spajanje Komercijalne i NLB banke, da bi početkom decembra bilo finalizovano i

ripajanje Naše AIK banke (nekadašnje Sberbanke) AIK banci, tako da je 2022. godinu bankarski sektor Srbije završio sa ukupno 21 bankom. Završetak spajanja Raiffeisen banke i Credit Agricole (koja je promenila ime u RBA banka) se očekuje do kraja drugog kvartala 2023. godine. Za razliku od 2021, proces ukupnjavanja u toku 2022. nije imao većeg uticaja na pozicioniranje banaka na tržištu (Komercijalna banka nije značajnije uvećala svoj tržišni udeo nakon spajanja sa NLB bankom i ostala je na četvrtoj poziciji prema ukupnoj aktivni zaključno sa trećim kvartalom 2022. godine, gde se nalazila i na kraju 2021. godine).

Posmatrano bruto, zaključno sa trećim kvartalom ukupni krediti ostvarili su međugodišnji rast od 11,7% po isključenju efekata promene deviznog kursa, što predstavlja usporavanje u odnosu na prvu polovinu 2021. godine, kao posledica visoke osnove iz prethodne godine i dospeća kredita iz garantne šeme. Krediti privredi su u septembru dostigli međugodišnji rast od 14,0%, dok su krediti odobreni sektoru stanovništva u istom periodu porasli 8,3%. U prvih devet meseci najveći deo rasta kredita privredi odnosno se na kredite za likvidnost i obrtna sredstva i ostale nekategorisane kredite, dok su investicioni krediti ostvarili manji doprinos ukupnom rastu usled pada u prvom kvartalu, nakon čega su se oporavili u drugom i nastavili da rastu. Kamatne stope na nove dinarske kredite su rasle u toku 2022. godine, naročito počevši od drugog kvartala kada je započelo pooštavanje monetarne politike NBS. Prosečna ponderisana kamatna stopa na novoodobrene dinarske kredite privredi je porasla za 1,3 procentnih poena u prvih devet meseci; kategorije kredita kod kojih je došlo do najvećeg rasta kamatnih stopa jesu krediti za obrtna sredstva i investicioni krediti (povećanje od 2 procentna poena kod obe vrste kredita). Cena zaduživanja privrede u evrima i dalje je povoljnija u odnosu na dinarske kredite, ali i ona je porasla kao posledica pooštavanja monetarne politike ECB. U prvih devet meseci prosečna ponderisana kamatna stopa porasla je za 1 procentni poen; gotovo celo ovo povećanje odigralo se u toku trećeg kvartala (0,9 procentnih poena). Učešće kredita za likvidnost i obrtna sredstva u ukupnim kreditima privredi na kraju septembra iznosilo je 47,4%, dok je učešće investicionih kredita iznosilo 39,2%; učešće kredita za likvidnost i obrtna sredstva se povećalo u odnosu na septembar 2021. dok je učešće investicionih kredita opalo.

U prvih devet meseci tražnja stanovništva za kreditima se pretežno odnosila na gotovinske i stambene kredite, čija su učešća na kraju septembra iznosila 43,8%, odnosno 39,9%. Najveći doprinos rastu kredita stanovništvu u prvih devet meseci 2022. ostvarili su stambeni krediti, čiji je međugodišnji rast iznosio 12,7% na kraju septembra. Na rast stambenih kredita u ovoj godini uticali su rast zaposlenosti i zarada u privatnom sektoru, kao i visoka tražnja za nekretninama i kontinuirani rast ponude stanova. Mere NBS u vezi sa stambenim kreditima donete 2020. godine (produženje roka otplate, smanjenje učešća za kupovinu prve stambene nepokretnosti itd.) produžene su i u 2022. Doprinos

Bankarski sektor

gotovinskih kredita ukupnom rastu je manji i njihov međugodišnji rast je iznosio 7,1% na kraju septembra.

Nakon što je dostigla svoj rekordno visoki nivo na kraju trećeg kvartala 2021. godine, dinarizacija plasmana se smanjivala u poslednjem kvartalu 2021. i u prva tri kvartala 2022. godine, tako da je na kraju septembra učešće dinarskih kredita u ukupnim kreditima iznosilo 35,8% (2,8 procentnih poena manje u odnosu na rekordni nivo, tj. 2,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2021. godine). Stepenn dinarizacije plasmana stanovništvu je u toku prve polovine 2022. godine ostao gotovo nepromenjen, da bi se onda naglo smanjio u toku trećeg kvartala i iznosio je 53,8% na kraju septembra (smanjenje od 0,8 procentna poena u odnosu na kraj prethodne godine); ovakvo kretanje učešća dinarskih plasmana u ukupnim kreditima stanovništvu je posledica ujednačenog rasta dinarskih i deviznih plasmana u prvoj polovini godine. Učešće dinarskih plasmana privredi je opalo u toku prve polovine godine i na kraju juna je iznosilo 22,5%, što predstavlja pad od 1,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2021. godine. Ovakvo kretanje je posledica većeg rasta kredita u stranim valutama, pretežno odobranjanih preduzećima koja posluju u sektorima trgovine i energetike, kao i manjeg odobravanja i otplate kredita iz garantne šeme.

Učešće dinarskih depozita privrede i stanovništva u ukupnim depozitima zaključno sa trećim kvartalom 2022. dostiglo je vrednost od 37,4%, što je za 2,9 procentnih poena niže u odnosu na kraj 2021. godine. Posmatrano u odnosu na kraj 2021. godine, učešće dinarskih depozita u ukupnim depozitima je opalo i kod stanovništva i kod privrede u toku prve polovine 2022. Stepenn dinarizacije depozita privrede dostigao je nivo od 55,2% krajem juna i niži je za 4,2 procentna poena u odnosu na kraj prethodne godine. Ovaj pad predstavlja pre svega rezultat kontinuiranog pada dinarskih depozita u toku prve polovine 2022. godine, kao i nešto umerenijeg rasta deviznih depozita. Pokazatelj dinarizacije depozita stanovništva dostigao je vrednost od 25,0% u drugom kvartalu 2022. godine, što predstavlja pad od 3,3 procentnih poena u odnosu na kraj prethodne godine. Dinarska štednja stanovništva se u toku prvog kvartala 2022. naglo smanjila kao posledica neizvesnosti prouzrokovane izbijanjem konflikta u Ukrajini, i nastavila da opada i dalje u toku godine ali znatno sporijim tempom, da bi na kraju juna dostigla nivo od 85,9 milijardi dinara. Učešće dinarske štednje u ukupnoj štednji je stoga u toku 2022. posledično znatno smanjeno i iznosilo je 5,3% na kraju juna 2022. godine (1,2 procentnih poena manje u odnosu na kraj prethodne godine). Ukupna vrednost devizne štednje na kraju drugog kvartala 2022. iznosila je 13,2 milijarde evra. Odnos kredita i depozita klijenata, koji je na kraju septembra 2022. iznosio 87,0%, govori o stabilnoj strukturi finansiranja bankarskog sektora.

Na kraju trećeg kvartala 2022. godine u bankarskom sektoru bilo je zaposleno 22.076 lica, što predstavlja smanjenje od 427 zaposlenih u odnosu na isti period prethodne godine. Bankarski sektor je treći kvartal 2022. godine završio sa mrežom od 1.402 različite organizacione jedinice, što predstavlja smanjenje od 134 jedinice u periodu od

dvanaest meseci.

Na kraju trećeg kvartala 2022. godine prosečna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala na nivou bankarskog sektora iznosila je 19,5% i bila je značajno iznad propisanog regulatornog minimuma od 8%, ali 1,3 procentnih poena niža u odnosu na kraj prethodne godine.

Učešće problematičnih kredita u ukupnim kreditima je nastavilo da opada tokom 2022. i na kraju trećeg kvartala 2022. godine iznosilo je 3,19%, za razliku od nivoa od 3,55% zabeleženog u istom periodu prethodne godine. Banke su pritom nastavile sa obezbeđenjem adekvatnog nivoa rezervisanja u cilju obezbeđivanja zaštite od kreditnih gubitaka i zaključno sa septembrom mesecom 2022. godine pokrivenost loših plasmana ispravkom vrednosti po Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) zadržana je na relativno visokom nivou od 57,2% (ali nešto niže u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 59,3%).

Ukupan dobitak pre oporezivanja sve 22 banke u trećem kvartalu 2022. preliminarno je dostigao 58,3 milijarde dinara i zabeležio rast od 40,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Najveći doprinos rastu ostvarili su nekamatni prihodi – neto prihodi od naknada i provizija su u odnosu na treći kvartal prethodne godine porasli čak 20,5 milijardi dinara (odnosno 62,2%) ali ovo povećanje je u velikoj meri posledica reklasifikacije prihoda od kursnih razlika izvršene u poslednjem kvartalu 2021. godine. Neto prihodi od kamata su takođe dali visok doprinos rastu dobiti, pošto su se u odnosu na prethodnu godinu uvećali za 12,9 milijardi dinara (13,4%), dok je rast operativnih troškova bio znatno sporiji u odnosu na prethodnu godinu. Pokazatelj prinosa na aktivu (RoA) za bankarski sektor na kraju trećeg kvartala 2022. godine iznosio je 1,5% (1,2% u 3. kvartalu 2021.), dok je prinos na kapital (RoE) iznosio 10,9% (7,7% u 3. kvartalu 2021.).

*Izvor: CUBE tim, agencija za bazu tržišnih podataka

Sektor lizinga

Na kraju trećeg kvartala 2022. godine, prema statistikama Narodne banke Srbije (NBS), 16 pružaoca lizing usluga aktivno je učestvovalo na tržištu sa ukupnom aktivom od 140,5 milijardi dinara. Ukupna potraživanja po osnovu lizing poslovanja iznosila su 127,1 milijardi dinara, što je za 12,2% više u poređenju sa krajem 2021. godine (113,3 milijarde dinara).

Najveći udeo u potraživanjima, kao i prethodne godine, zauzimala su potraživanja po osnovu plasmana indeksiranih evrima (99%). Gledajući učešće korisnika lizinga po ekonomskim sektorima, najveći udeo imala su pravna lica, uključujući privatna preduzeća, mala privredna društva i preduzetnici od 87,2% (ili 113,9 milijardi dinara u apsolutnom iznosu), zatim javni sektor sa 0,1% (ili 143 miliona dinara u apsolutnom iznosu), dok se 12,6% (ili 16,5 milijardi dinara u apsolutnom iznosu) odnosilo na fizička lica.

Prema podacima Asocijacije lizing kompanija, pružaoci finansijskog lizinga u 2022. godini finansirali su uglavnom vozila, od čega se 50,5% odnosilo na putnička i laka komercijalna vozila, a 27,7% na kamione, priključna vozila i autobuse. Gledano sa aspekta delatnosti korisnika lizinga, 23,2% finansiranja bilo je plasirano u saobraćaj, skladištenje i informacione tehnologije i komunikacije, 13,7% u trgovinu na veliko i malo i popravku motornih vozila, 11,8% u prerađivačku industriju, snabdevanje vodom i upravljanje otpadom, 14,7% u građevinski sektor, a 2,4% u poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo.

Do kraja trećeg kvartala 2022. godine je u Srbiji finansirano putem lizinga 7.228 novih automobila (uključujući putnička vozila i laka komercijalna vozila) što je 12,3% više u odnosu na isti period prethodne godine. Učešće finansiranja novih vozila putem lizinga u ukupnoj prodaji novih vozila je povećano u poređenju sa prethodnom godinom (udeo u 2021. - 28%) i iznosi 32,5%.

UniCredit Bank Srbija, konsolidovani finansijski izveštaji (UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, UniCredit Leasing Srbija d.o.o Beograd, UniCredit Partner d.o.o. Beograd)			
U hiljadama dinara	2022.	2021.	Promena
Bilans uspeha			
Neto prihodi po osnovu kamata	15.637.261	13.324.290	17,4%
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	7.409.387	6.406.365	15,7%
Ostali neto nekamatni prihodi	1.187.226	1.102.089	7,7%
Operativni rashodi	-11.383.822	-11.635.195	-2,2%
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	-3.449.330	-2.782.818	24,0%
Dobitak posle oporezivanja	8.500.290	5.962.614	42,6%
Bilans stanja			
Kredit i potraživanja od banaka	75.893.639	42.249.257	79,6%
Kredit i potraživanja od komitenata	328.843.714	322.594.841	1,9%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama	139.195.655	133.461.922	4,3%
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	358.140.581	314.207.092	14,0%
Kapital	84.163.127	85.220.740	-1,2%
Ukupna bilansna aktiva	598.342.877	553.075.879	8,2%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna rizična aktiva	353.504.634	347.643.988	1,7%
Regulatorni kapital	75.303.033	76.466.449	-1,5%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	21,30%	22,0%	-70 bp
Pokazatelji poslovanja			
Odnos rashoda i prihoda	47,0%	55,9%	-893 bp
Stopa prinosa na aktivu posle poreza	1,5%	1,1%	38 bp
Stopa prinosa na kapital posle poreza	10,0%	7,0%	304 bp
Odnos kredita i depozita	91,8%	102,7%	-1088 bp
Prosečna aktiva po zaposlenom	415.075	385.316	7,7%
Odnos ispravke vrednosti i neto kredita	1,1%	0,9%	16 bp
Resursi			
Broj zaposlenih	1396	1.378	18
Broj ekspozitura	72	72	0

Banka je u 2022. godini potvrdila svoju čvrstu opredeljenost ka stalnom rastu i održavanju visokih standarda u pogledu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti. Takođe, usled nestabilne epidemiološke situacije tokom prve polovine prethodne godine, banka je konstantno obezbeđivala najviše zdravstvene i bezbednosne standarde za svoje zaposlene i klijente, prateći preporuke nadležnih državnih i zdravstvenih tela. Prema podacima sa kraja trećeg kvartala 2022. godine, banka je rangirana kao banka broj 3 prema ukupnoj aktivni sa tržišnim učešćem od 10,8%, što je nepromenjena pozicija u odnosu na kraj prethodne godine, uprkos procesu ukрупnjavanja banaka na domaćem tržištu i neorganskog rasta bilansne sume koji je nastavljen i u 2022. godini. Ukupna aktiva na kraju decembra 2022. godine iznosila je 582,6 milijardi dinara i zabeležila je rast od 8,3% u odnosu na kraj prethodne godine.

Uprkos slabijem međugodišnjem rastu neto kredita od 1,4% spram dvo-cifrenog rasta ostvarenog tokom prethodne godine, Banka je zadržala visoko tržišno učešće u neto kreditima komitentima (10,4% na kraju trećeg kvartala 2022. godine) čime je sačuvala treće mesto po veličini kreditnog portfolija na bankarskom tržištu. Rast je vođen kako kreditnom aktivnošću sektora za stanovništvo, tako i uspešnim poslovanjem sektora privrede. Pored klijentskih kredita kao najzastupljenije kategorije aktive, banka je

nastavila da ulaže u dužničke instrumente koje karakteriše visoka sigurnost ulaganja i koji se u najvećem delu odnose na plasmane u državne hartije od vrednosti čiji je emitent Republika Srbija. Za razliku od prethodne godine kada je Banka bila orijentisana na trgovanje ovim finansijskim instrumentima i po tom osnovu ostvarila značajan finansijski rezultat, tokom ove godine Banka je bila opredeljena na ulaganja u instrumente sa dužim rokovima koje namerava da drži do dospeća.

Pomenuti rast finansiran je snažnim rastom klijentskih depozita od 14% u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu su i sektor poslovanja sa privredom i sektor poslovanja sa stanovništvom ostvarili dvocifrene međugodišnje stope rasta od 15,4%, odnosno 10,7%. Snažniji rast depozitne baze klijenata u odnosu na rast kreditnog portfolija doprineo je smanjenju odnosa klijentskih kredita i depozita koji je 2022. godinu završio na nivou od 87,1%, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2021. godine kada je iznosio 97,9%. Kontinuirano unapređenje depozitne baze, kako u delu korporativnih depozita, tako i depozita fizičkih lica, mogu se posmatrati kao potvrda imidža UniCredit Banke kao jedne od najstabilnijih i najpouzdanijih banaka na domaćem tržištu.

Kretanje neto prihoda po osnovu kamata u odnosu na isti period prethodne godine u najvećem delu rezultat je povećanja referentnih kamatnih

stopa centralnih banaka gotovo svih vodećih zemalja počevši od trećeg kvartala 2022. godine. Podizanje kamatnih stopa uslovalo je i rast svih stopa na tržištu novca (Belibor, Euribor) koje su dovele do viših kamatnih stopa na dinarskim i devizno-indeksiranim volumenima klijentskih kredita i hartija od vrednosti. Dinamiku rasta kamatnih stopa delimično su usporili cenovni pritisci usled izražene konkurencije u segmentu poslovanja sa stanovništvom.

Rast neto kamatnog prihoda praćen je i rastom neto rezultata po osnovu naknada i provizija koji je u odnosu na prethodnu godinu zabeležio rast od 15,6%. Ovakvo kretanje rezultata po osnovu naknada i provizija rezultat je rasta klijentske baze, obima transakcija i upotrebe digitalnih kanala. Rastu je doprinelo i povećanje ekonomske aktivnosti usled ublažavanja epidemiološke situacije.

Kretanje neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u najvećem delu bilo je opredeljeno povećanjem obezvređenja u delu portfolija pod snažnim uticajem rusko-ukrajinske krize, na osnovu kriterijuma propisanih od strane Grupe (geopolitičko pokriće) i dodatnih prilagodavanja za trend makroekonomskih parametara (informacija o budućim trendovima). Takođe, Banka je nastavila sa uspešnim upravljanjem problematičnim potraživanjima, što je potvrđeno održavanjem racija bruto problematičnih kredita na niskom i stabilnom nivou koji je na kraju decembra 2022. godine iznosio 4%.

Na kraju 2022. godine Banka je ostvarila neto profit posle poreza od 8,4 milijardi dinara, što predstavlja povećanje od 42,6% u odnosu na neto rezultat ostvaren prethodne godine. Pokazatelj prinosa na kapital (ROE) je na kraju 2022. godine takođe ostvario rast i iznosio je 10,3% i bio je za 330 baznih poena viši u odnosu na prethodnu godinu. Ovim je Banka potvrdila svoju sposobnost generisanja profita u uslovima ekonomske neizvesnosti zahvaljujući poslovanju zasnovanom na stabilnim i održivim osnovama, usmerenom na stvaranje vrednosti za svoje klijente. Pored tradicionalnog bankarstva, Banka nastavlja sa uspešnim trgovanjem finansijskim instrumentima, gde je jedan od lidera na lokalnom i međunarodnom tržištu.

Racio poslovnih rashoda u odnosu na poslovne prihode od 47,2% je ispod proseka sektora, čime je Banka još jednom potvrdila sposobnost održavanja visokih standarda u pogledu operativne efikasnosti. Pomenuti pokazatelj je niži u odnosu na prethodnu godinu (56,2% na kraju 2021. godine) iako je i ove godine prisutna opterećenost rezervisanjima po osnovu sudskih sporova na strani troškova. Sa rashodne strane, Banka je u većem obimu nastavila da ulaže u svoje zaposlene i informacionu infrastrukturu, uprkos prisutnom sistemskom riziku u vidu tužbi stanovništva po osnovu naknada za obradu kredita koji je ostao prisutan i tokom ove godine i u vidu rezervisanja po tom osnovu uticao na rast ostalih rashoda. Paralelno sa rastom zarada i naknada zarada, rast operativnih troškova i amortizacije bio je u najvećoj meri opredeljen rastom troškova i investicija u informacione tehnologije, jer je Banka nastavila da ulaže u digitalnu transformaciju svog poslovnog modela kako bi svim zainteresovanim stranama stvorila dodatnu vrednost. Za klijente to je pristup inovativnijim proizvodima koje prate po-

jednostavljeni procesi, dok je za zaposlene stvoren prostor za optimizaciju vremena, povećanje automatizacije i veću efikasnost koja će u budućem periodu pozitivno uticati na smanjenje operativnih troškova.

Banka je u 2022. godini nastavila sa povećanjem broja zaposlenih čime je, između ostalog, potvrdila svoju opredeljenost ka konstantnom rastu i pozicioniranju banke kao najpoželjnijeg poslodavca na tržištu.

Zahvaljujući strateškom fokusu na kvalitet usluga i zadovoljstvo klijenata, Banka konstantno uvećava svoju bazu klijenata. Broj klijenata u odnosu na decembar 2021. godine porastao je za 9%. Istovremeno, postignuti su odlični rezultati na polju povećanja broja aktivnih korisnika mobilnog bankarstva, uspešnim unapređenjima digitalnih kanala poslovanja.

UniCredit Leasing d.o.o. nastavlja sa ekspanzijom svog poslovanja, povećavajući svoje tržišno učešće u novim poslovima, koje na kraju trećeg kvartala 2022. godine iznosi 13,6%. Zahvaljujući rastu klijentskih plasmana, koji su na kraju decembra 2022. godine za 14% veći u odnosu na isti period 2021. godine, UniCredit Leasing ostvario je međugodišnji rast aktive od 12,5%, fokusirajući svoje poslovanje na podršku segmentima malih i srednjih preduzeća, građevinarstva, poljoprivrede i IT industrije. Nakon uspešne 2021. godine UniCredit Partner d.o.o. je ostvario za 8% manji prihod od zastupanja u osiguranju u 2022. godini.

Sveobuhvatno posmatrajući, na konsolidovanoj osnovi UniCredit Bank Srbija je 2022. godinu završila sa izvanrednim rezultatima uzimajući u obzir okolnosti ekonomske neizvesnosti koji su obeležili 2022. godinu i nastavila da gradi dugoročan partnerski odnos sa svojim klijentima i u potpunosti podržava lokalnu ekonomiju.

Sa konsolidovanim racijom adekvatnosti kapitala od 21,30% na kraju 2022. godine, UniCredit Bank Srbija održava stabilnu kapitalnu bazu koja se u celini sastoji od kvalitetnih instrumenata osnovnog akcijskog kapitala i značajno prevazilazi regulatorne zahteve u pogledu održavanja ukupnih kombinovanih zaštitnih slojeva kapitala.

UniCredit Bank Srbija je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija. Pod povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, entiteti koji su članovi iste UniCredit grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Grupe (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Grupe („ključno rukovodstvo“), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24. U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

Trogodišnji plan 2023-2025 UniCredit Banke Srbija je deo novog, trogodišnjeg Grupnog strateškog plana **UniCredit Unlocked**, a koji optimizuje poslovanje Grupe i predstavlja jasan dugoročni plan za budućnost, okrećući se eri svrhe, rasta i stvaranja vrednosti za sve naše akcionare. UniCredit Unlocked donosi sledeće strateške postulate i finansijske ambicije:

Rast u svim regionima u kojima poslujemo, uz **razvoj klijentske baze**: održivi rast zasnovan kako na trenutnim, tako i na akviziciji novih klijenata, uz razvoj najboljih proizvoda i usluga, kako interno, tako i sa spoljnim partnerima;

Promena poslovnog modela i načina poslovanja: fokus na poslovima koji zahtevaju manje angažovanje kapitala („capital-light business“), na proizvodima i uslugama koji donose dodatnu vrednost za klijente, uz očuvanje troškovne efikasnosti u tom finansiranju;

Oslanjanje na **ekonomiju obima**, ostvarenu preko naših banaka u svim regionima, a koja nam omogućava diversifikaciju, pristup velikom broju klijenata, multikulturalni pristup i međunarodnu saradnju;

Transformacija tehnologije sa akcentom na **digitalizaciju i podatke**, kako bismo kreirali jednostavniji, personalizovaniji servis i postali efikasnija banka za sve klijente;

Održivo poslovanje kao ključni deo svih naših aktivnosti – veliki interni fokus na poslove iz ESG oblasti uz kontinuiranu podršku klijentima u procesima transformacije njihovih poslova zelene i društveno odgovorne.

UniCredit Unlocked će pomoći da se nastavi održivo poslovanje i profitabilan rast naredne tri godine, uz kombinaciju tri međusobno isprepletana faktora, optimalno balansirajući rast, razvoj i profitabilnost:

Troškovna efikasnost, kroz očuvanje niskih nivoa troškova, uz istovremeno finansiranje digitalne transformacije Banke i daljih ulaganja u biznis;

Optimalna alokacija kapitala, stvarajući organski kapital iz uvećane profitabilnosti, optimalne alokacije kapitala i aktivnog upravljanja kvalitetom portfolija;

Rast **neto prihoda**, uz ostvarenje profitabilnosti iznad troška kapitala i jačanje tržišnog učešća.

Strateški plan Banke podrazumeva punu primenu i usaglašenost sa svim regulatornim zahtevima i postavljenim limitima, uz ostvarivanje izbalansiranog rasta. Planom se predviđa i zadržavanje poslovanja i performansi koji su iznad tržišnih, poput poslovnog rasta, operativne profitabilnosti i nivoa efikasnosti, sa fokusom na dalja unapređenja procesa i sistema, uz težnju za daljim poboljšanjem kvaliteta aktive i proširenjem baze aktivnih klijenata, kako bi se obezbedile osnove za održivi rast.

ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT SRBIJA GRUPE

UniCredit Bank Srbija A.D. BEOGRAD

UPRAVNI ODBOR

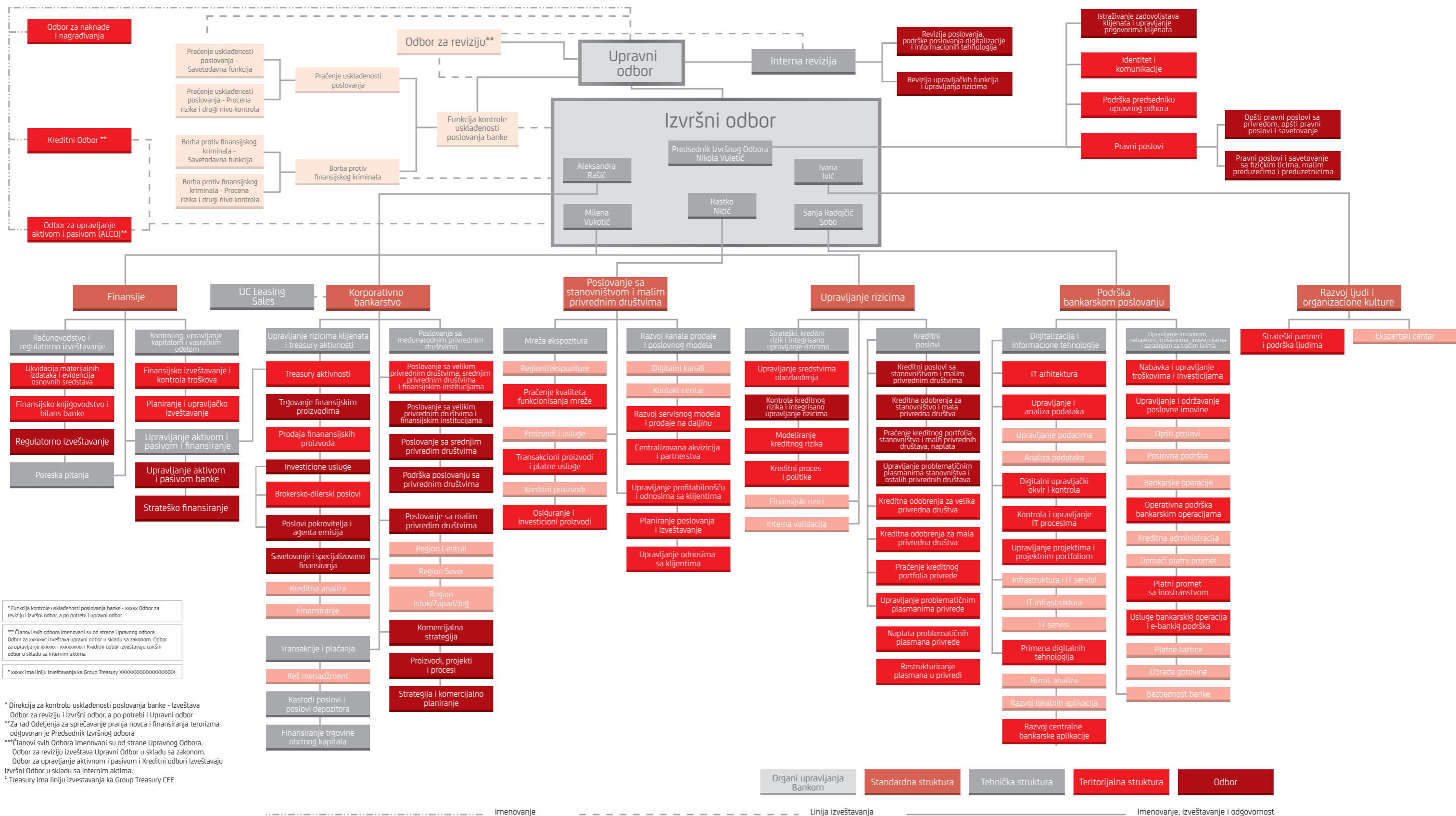
MARTIN KLAUZER, predsednik
LUBOSLAVA URAM, članica
DANIEL SVOBODA, član
LJUBIŠA TEŠIĆ, član
LIDIJA BARJAKTAROVIĆ, članica
JELENA MIHIĆ MUNJIĆ, članica

IZVRŠNI ODBOR

NIKOLA VULETIĆ, PREDSEDNIK
ALEKSANDRA RAŠIĆ, članica
IVANA IVIĆ, članica
MILENA VUKOTIĆ, članica
DIMITAR TODOROV, član
RASTKO NICIĆ, član
SANJA RADOJČIĆ SOBO, članica

ORGANIZACIONA STRUKTURA UNICREDIT SRBIJA GRUPE

ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

* Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja banke - xxxxx Odbor za reviziju i Izvršni odbor, a po potrebi i Upravni odbor

*** Članovi svih odbora imenovani su od strane Upravnog odbora. Odbor za xxxxxx izveštava upravni odbor u skladu sa zakonom. Odbor za upravljanje xxxxxx i xxxxxxxxx i Kreditni odbor izveštavaju izvršni odbor u skladu sa internim aktima

* xxxxx ima liniju izveštavanja ka Group Treasury XXXXXXXXXX

* Direkcija za kontrolu usklađenosti poslovanja banke - Izveštava Odbor za reviziju i Izvršni odbor, a po potrebi i Upravni odbor
** Za rad Odeljenja za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma odgovoran je Predsednik Izvršnog odbora
*** Članovi svih Odbora imenovani su od strane Upravnog Odbora. Odbor za reviziju izveštava Upravni Odbor u skladu sa zakonom. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Kreditni odbori izveštavaju Izvršni Odbor u skladu sa internim aktima.
† Treasury ima liniju Izveštavanja ka Group Treasury CEE

UniCredit Bank Srbija A.D. BEOGRAD

Od 2016. godine u okviru UniCredit Srbija Grupe, pored UniCredit Banke, posluju i UniCredit Leasing Srbija doo Beograd i UniCredit Partner doo za zastupanje u osiguranju Beograd. Sledeći poslovni entiteti UniCredit Grupe takođe su poslovali u Srbiji u 2022. godini: ALPHA RENT DOO BEOGRAD (ranije UniCredit Rent) i UCTAM d.o.o. Beograd – u likvidaciji, koji predstavljaju lica povezana sa bankom.

Privredno društvo za finansijski lizing UniCredit Leasing Srbija d.o.o. BEOGRAD**UPRAVNI ODBOR**

Nikola Vuletić, predsednik
Aleksandra Rašić, članica
Branko Radulović, član

IZVRŠNI ODBOR

Ana Milić, predsednica
Ratko Petrović, član
Ivan Damjanović, član

Društvo sa ograničenom odgovornošću za zastupanje u osiguranju UniCredit Partner BEOGRAD

Zvonko Buden, direktor
UniCredit Partner nema ni Upravni odbor, ni Izvršni odbor.

Korporativno bankarstvo je tokom 2022. godine bilo orijentisano na dalje jačanje svoje pozicije na tržištu kroz rast u svim segmentima poslovanja uz podršku kako javnom, tako i privatnom sektoru i pružajući najbolju uslugu za sve klijente, primenjujući inovativna rešenja za unapređenje svog poslovanja, procesa i proizvoda. Dodatni naponi uloženi su u podršku ekonomskom oporavku nakon negativnih efekata pandemije virusa COVID-19 kao i negativnim efektima izazvanim rusko-ukrajinskom krizom. Korporativno bankarstvo se kontinuirano trudi da svojim klijentima pruži svetsku ekspertizu UniCredit Grupe kako bi podržala inovacije, razvoj proizvoda i ekonomski rast na lokalnom tržištu.

Kreditni portfolio Korporativnog bankarstva na kraju 2022. godine iznosio je 215 milijardi dinara sa godišnjom stopom rasta od 9%, dok su depoziti iznosili 235 milijardi dinara, što predstavlja rast od 16%. Ukupan broj klijenata na kraju novembra iznosio je 5.844.

Direkcija za poslovanje na finansijskom tržištu zadržala je vodeću poziciju Banke na domaćem tržištu. Prema podacima NBS za 2022. godinu, UniCredit Banka je bila rangirana na drugom mestu u poslovima kupoprodaje deviza sa rezidentima, sa tržišnim udelom od 16% i na prvoj poziciji u trgovini devizama sa nerezidentima sa tržišnim udelom od 37,1%. UniCredit Banka zadržala je prvu poziciju u kupoprodaji na međubankarskom tržištu u evrima sa tržišnim učešćem od 18,7%.

Tokom 2022. godine, Banka je nastavila da promoviše hedžing proizvode, stavljajući akcenat na zaštitu od fluktuacije kamatnih stopa, deviznog kursa na tržištu i varijacija cena robe na tržištu, nudeći interaktivne radionice za velika i srednja privredna društva. Banka je težila da svojim inovativnim pristupom bude konkurentna i na taj način je potvrdila lidersku poziciju u osmišljavanju i plasiranju ovih proizvoda. Banka je zadržala lidersku poziciju u trgovini finansijskim instrumentima na sekundarnom tržištu, sa učešćem od 29,4%, kao i značajno prisustvo na primarnom tržištu sa udelom od 10%. U 2022. je NBS počela da izveštava o obimu transakcija na međubankarskom REPO tržištu gde je UniCredit Banka učestvovala u 96,8% obima koje je NBS objavila za 2022.

Banka je nastavila sa podrškom privrednim društvima koja planiraju dugoročne investicije i poduhvate, kao i finansiranje obrtnih sredstava. U cilju jačanja konkurentnosti i preduzetništva, UniCredit Banka obezbedila je lakši pristup finansiranju preko programa garantnih šema koji omogućavaju fleksibilnije zahteve u pogledu obezbeđenja kredita kroz COSME i EDIF garancijske programe. COSME pokriva kredite do maksimalnog iznosa od 150.000 evra, dok EDIF program pokriva kredite do maksimalnog iznosa od 500.000 evra. Dodatno, Banka podržava mala i srednja privredna društva koja žele da unaprede postojeće procese i proizvode na inovativan način sa pristupom finansiranju i olakšavanjem zahteva u pogledu obezbeđenja kredita kroz program InnovFin. Banka u okviru programa „Bankarstvo sa društvenim uticajem“ i inicijative „Finansiranje sa uticajem“, daje

podršku projektima koji generišu jasan i merljiv pozitivan uticaj na društvenu zajednicu, sa posebnim fokusom na zapošljavanje ugroženih kategorija i socijalnu inkluziju, kao i podršku projektima za nerazvijene ili devastirane regione u Srbiji. Korporativno bankarstvo UniCredit Banke nastavilo je da nudi povoljne uslove finansiranja svojim klijentima i u prvoj polovini 2022. godine kroz program Prve garantne šeme koji je usvojila vlada u cilju pružanja podrške mikro i malim i srednjim preduzećima u suočavanju sa negativnim posledicama krize izazvane pandemijom COVID-19, kao i kroz program Druge garantne šeme namenjenog najugroženijim industrijama kao što su drumski i međunarodni saobraćaj, hotelijerstvo, turizam i ugostiteljstvo.

Korporativno bankarstvo nastavilo je da se fokusira na pružanje podrške izvozno orijentisanim industrijama, sa čvrstim uverenjem u njihov značaj za privredni rast Srbije i sprovođenje ekonomske i industrijske strategije Republike Srbije. Jedan od fokusa bio je usmeren na proširenje saradnje sa postojećim klijentima i sticanje novih klijenata u nizu delatnosti koje beleže pozitivne stope rasta ili poseduju značajan potencijal oporavka, kao i na proširenje baze klijenata malih i srednjih privrednih društava. Isto tako, nastavilo se finansiranje javnog sektora (centralne i lokalne samouprave), tokom sektorskog rada na unapređenju javnih usluga za građane. Pored navedenog, Korporativno bankarstvo je nastojalo da uspostavi dugoročno partnerstvo sa klijentima, kako novim tako i postojećim, na principima reciprociteta i poverenja. Deo celogodišnje agende bili su unapređenje i optimizacija politike cenovne usklađenosti sa stepenom rizika kako bi se obezbedio prihvatljiv prinos za preuzeti rizik. Zadovoljstvo klijenata je ključni pokazatelj uspešnog partnerstva sa svim klijentima.

U 2023. godini Korporativno bankarstvo će imati za cilj da zadrži svoju vodeću poziciju na lokalnom deviznom tržištu, kao i tržištu novca i kapitala. Efikasnost i efektivnost poslovnih procesa od velikog su značaja za postizanje poslovnih ciljeva i stoga će celokupno Korporativno bankarstvo biti i tokom 2023. godine proaktivno uključeno u proces unapređenja, digitalizacije i automatizacije. U realizaciji ove vizije, u narednoj godini fokus će biti na: dekoncentraciji biznisa po poslovnim segmentima i povećanju učešća u kreditnom portfoliju klijenata kroz intenzivnije odnose sa postojećim klijentima, inovacijama portfolija proizvoda sa uvođenjem novih proizvoda, povećanju penetracije u segmentu malih i srednjih privrednih društava, podršci javnim projektima, diversifikaciji portfolija klijenata i prihoda, kao i povećanju ravnoteže kreditnog portfolija u pogledu valutne strukture.

UniCredit Leasing (UCL) zabeležio je godišnju stopu rasta od 14% sa ukupnim portfolijom u iznosu od 17,6 milijardi dinara na kraju 2022. godine.

UCL je u 2022. godini ostvario novo finansiranje u iznosu od 89,8 miliona evra, što je za 6,5% više nego prošle godine. Prema podacima Asocijacije lizing kompanija na kraju trećeg kvartala, tržišni udeo UCL-a u finansiranju novih ugovora je iznosio 13,6%.

Na kraju trećeg kvartala 2022 godine, UCL je potvrdio prvu poziciju na tržištu u segmentu finansiranja opreme sa 16,6 miliona evra novog finansiranja, sa tržišnim učešćem od 23%. UCL se nalazi na 5. mestu na tržištu u segmentu vozila sa 34 miliona evra novog finansiranja i tržišnim učešćem od 14%.

Tokom 2022. godine UniCredit Leasing fokusirao se na jačanje saradnje sa dobavljačima, podršku segmentu malih i srednjih preduzeća, građevinarstva, poljoprivrede i IT industrije, kao i na inovacije i razvoj alata za bržu i lakšu obradu zahteva klijenata. UniCredit Leasing uspešno je nastavio da omogućava klijentima programe subvencija i lakši pristup finansiranju kroz fondove EBRD i programe koje podržava država. Posebna pažnja bila je posvećena zelenoj ekonomiji i programima održive energije kojima će UCL nastaviti da doprinosi i u narednim godinama.

Uprkos kompleksnom poslovnom okruženju izazvanom globalnim političkim sukobom i njegovim posledicama u vidu galopirajuće inflacije i značajnog rasta referentnih kamatnih stopa, zadržan je rastući trend poslovanja sa stanovništvom i malim privrednim društvima i tokom 2022. godine. Ukupan kreditni portfolio uvećan je za 5,9% u odnosu na kraj prethodne godine, dok volumeni depozita beleže snažan međugodišnji rast od 6,7%.

Klijenti su nastavili da ukazuju poverenje ponudi proizvoda banke, kao i kvalitetu i pouzdanosti usluga. U segmentu fizičkih lica, ključni kreditni proizvodi tokom 2022. godine bili su stambeni i gotovinski krediti sa osiguranjem od gubitka posla. Uprkos trendu kontinuiranog rasta klijentskih kamatnih stopa naročito tokom druge polovine 2022. godine, ostvaren je solidan rast ukupnog kreditnog portfolija fizičkih lica od približno 4,4%, gde najveći doprinos rastu potiče od stambenih kredita čiji je volumen porastao za 7,3% u poređenju sa krajem 2021. godine. Kada je reč o kreditiranju preduzetnika i malih privrednih društava ostvaren je značajan međugodišnji rast od 11%.

UniCredit Banka je od strane klijenata prepoznata kao jedna od najpouzdanijih banaka na domaćem tržištu i u uslovima neizvesnosti, imajući u vidu da volumen depozita fizičkih lica beleži izvanredan rast od 11% u odnosu na kraj 2021. godine kao i činjenicu da je dostignuto istorijsko tržišno učešće u pogledu depozita fizičkih lica u iznosu od 5,44% u 2022.

Baza aktivnih klijenata u delu fizičkih lica uvećana je za skoro 9% u odnosu na kraj 2021. godine, čime je potvrđena sposobnost banke da prepozna i izađe u susret različitim potrebama klijenata, kroz stalno jačanje i proširivanje saradnje sa postojećim, kao i uspostavljanjem saradnje sa novim klijentima. Takođe, Banka je već duži niz godina prepoznata kao stabilan oslonac za usluživanje studenata i njihovo obrazovanje u pogledu korišćenja bankarskih proizvoda.

Godina 2022. bila je godina daljeg rasta digitalnog poslovanja, što je posebno značajno imajući u vidu da su za Banku zdravlje i bezbednost klijenata i zaposlenih jedan od ključnih prioriteta u poslovanju tokom pandemije COVID-19. Broj aktivnih korisnika mBanking aplikacije porastao je za 15% u odnosu na kraj 2021. godine, čineći time više od 63% ukupne klijentske baze aktivnim na mBankingu u periodu od 30 dana.

U skladu sa savremenim trendovima i povećanim očekivanjima klijenata, digitalizacija, kao koncept modernizacije poslovanja i dalje je jedan od glavnih prioriteta. Neka od najznačajnijih digitalnih unapređenja sprovedenih tokom 2022. u segmentu fizičkih lica jeste implementacija Google i Apple Pay funkcionalnosti, što ima za cilj poboljšanje korisničkog iskustva. Sa tim u vezi Banka će implementirati tokom 1. kvartala 2023. godine odobravanje i realizaciju gotovinskih kredita putem mBanking aplikacije bez potrebe dolaska klijenta u ekspozituru.

Na strani mikro segmenta sprovedena je edukativna radionica za preduzetnike s ciljem podizanja svesti i upoznavanje sa ključnim poslov-

nim rizicima kao i uvođenje novog „SME remote hub“ modela tokom 4. kvartala 2022. Takođe, Banka će nastaviti sa posebno kreiranim ponudama za preduzetnike i mala privredna društva kako bi se podržao njihov kontinuirani rast.

U narednom periodu fokus će i dalje biti na automatizaciji i pojednostavljenju procedura u cilju poboljšanja efikasnosti poslovnih procesa. Cilj je da se nastavi sa održivim rastom tržišnog učešća na osnovu dobrog odnosa sa klijentima. Kada govorimo o kreditnim proizvodima, pored gotovinskih i stambenih kredita, poseban fokus biće stavljen na kreditne kartice koje će, pored standardnih mogućnosti plaćanja robe i usluga u zemlji i inostranstvu, ali i na internetu, imati i dodatne pogodnosti u skladu sa potrebama klijenata.

Dodatno, Banka će u predstojećem periodu staviti značajan fokus na automatizaciju ključnih procesa u okviru banke, sa ciljem skraćivanja vremena potrebnog za odobrenje i realizaciju kredita. S tim u vezi, radiće se na automatizaciji procesa realizacije kredita za segment pravnih lica i preduzetnika sa jedne strane, ali i stambenih kredita, kao proizvoda koji su ključni za dugoročnu saradnju sa fizičkim licima, sve u cilju daljeg poboljšanja korisničkog iskustva naših klijenata.

Da je UniCredit banka koja održava široku lepezu proizvoda govori i činjenica da kontinuirano gradimo saradnju i sa segmentom poljoprivrede, aktivno učestvujući u svim programima subvencija i podrške ovom sektoru, usklađujući i svoju trenutnu ponudu proizvoda potrebama poljoprivrednih gazdinstava, prvenstveno na teritoriji Vojvodine.

Od posebnog značaja je prepoznavanje Banke kao društveno odgovorne institucije imajući u vidu njeno opredeljenje ka ekološkom finansiranju u cilju zaštite životne sredine i podizanja svesti svih tržišnih učesnika.

Struktura Upravljanja rizicima¹ organizovana je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura:

- Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- Kreditni poslovi (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede);
- Finansijski rizici,
- Interna validacija.

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

U fokusu u 2022. je bila procena i kontrolisanje potencijalnih negativnih efekata rusko-ukrajinske krize na kvalitet portfolija. U tu svrhu je uveden zaseban monitoring proces koji je imao za cilj pravovremeno identifikovanje i bliže praćenje pogođenih industrija ili pojedinačnih klijenata i njihovu adekvatnu klasifikaciju u skladu sa postojećim monitoring procesom (Standardna klasifikacija, klasifikacija „Watch list 1“ i klasifikacija „Watch list 2“), kao i primenu oštrijih pravila odobranja kod klijenata sa potencijalno negativnim uticajem pomenute rusko-ukrajinske krize u okviru Poslovanja sa stanovništvom i malim privrednim društvima.

Identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija zasnovani su na sistemu izveštavanja koji obezbeđuje informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija. Tokom 2022. godine nastavljen je rad na unapređenju procesa merenja kreditnog rizika kroz implementaciju metodoloških izmena vezano za

IFRS 9, CRWA, kao i obračun ekonomskog kapitala za pojedine rizike u okviru stuba 2. Sprovedena je detaljna analiza kreditnog portfolija usled uticaja geopolitičke situacije izazvane ratom u Ukrajini, obezbeđeno je kontinuirano praćenje portfolija iz ugroženih industrija pod uticajem energetske krize i sprovedeno je nekoliko stres testova uticaja navedene krize na performanse osnovnih pokazatelja poslovanja Banke.

U oblasti primene Bazelskih standarda, težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrdi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća, kao i kalibraciji i daljem razvoju rejting modela prema metodologiji UniCredit Grupe i u skladu sa preporukama Interne validacije i Interne revizije. U oblasti MSFI 9 standarda, prilagođen je PD model za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća.

Tokom 2022. godine implementirano je i pokrenuto nekoliko projekata/inicijativa koje su obezbedile kontinuirano praćenje ključnih pokazatelja rizika iz različitih oblasti:

- Skup dopuna na unapređenju implementacije nove definicije neispunjenja obaveza - projekat „new DoD“,
- Uspešno je završen projekat „new segmentation“ kroz izmene svih internih izveštaja ka rukovodstvu i ka Grupi,
- Definisan je ugovor o učestvovanju u riziku između Banke i Lizinga kroz tzv. „Risk Participation Agreement“, kroz koji Banka prihvata da učestvuje u podeli rizika kroz osiguranje jednog dela portfolija UCL-a,
- Nastavljene su aktivnosti na optimizaciji CRWA (aktive ponderisane kreditnim rizikom) i kapitala pre svega kroz implementaciju ISF (faktor podrške infrastrukturi), CCF (faktor konverzije kredita), optimizaciju LLL (zakonski limit kreditiranja),
- Uspostavljen je novi koncept monitoringa u delu industrijskih limita i leveridž transakcije,
- Unapređen je interni okvir testiranja za individualne procene (korektivni faktor za kolateral), za efikasnost sprovedenih mera odlaganja izvršenja kao i izveštavanje vezano za godišnji i dugoročni oporavak.

Što se tiče praćenja kreditnog portfolija privrede, imajući u vidu produžene efekte COVID-19 krize, na koju se nadovezala i rusko-ukrajinska kriza, nastavljeno je sa pojačanim praćenjem upozoravajućih signala, klijenata i portfolija, i sprovođenjem različitih mera u cilju smanjenja rizika u saradnji sa klijentima koji su na listama praćenja klijenata povišenog rizika. Pored postojeće liste praćenja klijenata sa povišenim rizikom („watch list“) identifikovan je i portfolio pod snažnim uticajem rusko-ukrajinske krize, na osnovu kriterijuma propisanih od strane Holdinga i lokalne analize, a koji se prati na mesečnom nivou, na osnovu informacija sa tržišta, od klijenata i različitih internih analiza, od strane nadležnih struktura (Kreditna odobrenja

za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Kreditni poslovi), a o čemu se sprovodi redovno izveštavanje ka upravljačkim strukturama i Grupi.

Nastavljeno je sa sveobuhvatnom analizom postojećeg procesa praćenja, kako samoinicijativno, tako i u skladu sa merama revizije i promenama procesa diktiranim od strane Grupe, a sve u cilju unapređenja njegove efikasnosti i efektivnosti, a kako bi se rizici prepoznali ranije i kako bi se obezbedila pravovremena reakcija Banke. Tokom 2022. godine nastavljen je trend fluktuacija klijenata na liste i sa lista praćenja, dok je broj klijenata na listama praćenja i dalje relativno visok, dodatno imajući u vidu uvećan korporativni portfolio nakon procesa resegmentacije. Iako je deo kreditnog portfolija pokazao solidnu otpornost na krizu, jedan deo klijenata je i dalje pod snažnim uticajem globalne krize, za koju se procenjuje da će se nastaviti i tokom 2023. godine.

Praćenje kreditnog portfolija privrede će tokom 2023. godine koordinirati značajnije izmene skupa anomalija-upozoravajućih signala, u skladu sa instrukcijama Grupe a koje bi trebalo da omoguće veću efikasnost u procesu ali i efektivnije identifikovanje rizičnih klijenata.

Što se tiče Upravljanja problematičnim plasmanima privrede, imajući u vidu rusko-ukrajinsku krizu koja se praktično nadovezala na negativne efekte pandemije COVID-19, posebna pažnja je usmerena na sagledavanje efekata krize na poslovanje klijenata u nadležnosti Restrukturiranja plasmana u privredi i procenu njihove pozicije i otplatnog kapaciteta u novim okolnostima. Tokom 2022. godine bilo je smanjenja problematičnih kredita u restrukturiranju kroz regularnu naplatu, naplatu iz sredstava obezbeđenja (dobrovoljna prodaja), prodaju potraživanja, kao i povrataka jednog broja klijenata u status redovnih platiša. Fluktuacija klijenata u portfoliju restrukturiranja bila je u redovnim okvirima. Pored činjenice da je nekoliko većih plasmana prebačeno u nadležnost Restrukturiranja plasmana u privredi, deo klijenata je u redovnom procesu vraćen u standardni portfolio. Broj klijenata u nadležnosti Restrukturiranja plasmana u privredi na kraju 2022. godine nije značajno promenjen u odnosu na kraj prethodne godine što je rezultat izbalansiranog priliva broja novih klijenata i vraćanja postojećih klijenata u standardni portfolio ili upućivanja u naplatu. Restrukturiranje je u jednom broju slučajeva bilo podržano merama državne podrške privredi koja je pogođena efektima rusko-ukrajinske krize. Nastavljena je implementacija i promovisanje INSOL principa za upravljanje problematičnim plasmanima i klijentima u uslovima većeg broja poverilaca.

U oblasti poslovanja sa stanovništvom i malim privrednim društvima, u segmentu fizičkih lica, preduzetnika, registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, kao i privrednih društava, fokus u 2022. godini je bio na povećanju efikasnosti svih procesa kroz reviziju samih procesnih koraka i aktivnosti na razvoju novih automatizovanih tehničkih alata za kreditno odobrenje, kao i unapređenje postojećih, zatim na unap-

ređenju procesa praćenja i naplate plasmana, kao i smanjenju nivoa problematičnih kredita.

U toku 2022. godine sproveden je proces statističkog monitoringa kolaterala, i dodatno je unapređena saradnja sa spoljnim saradnicima: proceniteljskim kućama, licenciranim proceniteljima, osiguravajućim kućama, monitoring kompanijama i supervizorima izgradnje objekata. Pored navedenog, generalno je unapređen proces upravljanja sredstvima obezbeđenja u smislu ažurnijeg pribavljanja procena, polisa osiguranja, detaljnijeg praćenja procesa upisa hipoteka, pojačanog angažovanja advokata na upisu hipoteka, itd. Banka je prikladno isporučivala Narodnoj banci Srbije redovne mesečne izveštaje o procenama vrednosti nekretnina koje se koriste za potrebe obrade kreditnih zahteva.

U oblasti upravljanja finansijskim rizicima, težište aktivnosti je bilo na unapređenju standarda u kontroli i upravljanju tržišnim, kamatnim i rizikom likvidnosti.

U oblasti upravljanja tržišnim rizikom, imajući u vidu produžene efekte krize COVID-19, na koju se nadovezala i rusko-ukrajinska kriza, značajan deo aktivnosti je bio posvećen pažljivom praćenju i analiziranju dešavanja na lokalnom i svetskim tržištima, kao i kretanju glavnih makroekonomskih pokazatelja.

U oblasti upravljanja kamatnim rizikom, ažurirana su scenarija koja se koriste u praćenju izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi u skladu sa najnovijim EBA standardima.

U domenu rizika likvidnosti unapređeni su izveštaji strukturne likvidnosti, sprovedene su aktivnosti ažuriranja scenarija i pretpostavki koje se koriste prilikom stres testova, unapređeni su procesi identifikacije rizika koji mogu da dovedu do povećane izloženosti riziku likvidnosti, kao i procesi nezavisne procene adekvatnosti plana finansiranja banke u redovnim i u nepredviđenim okolnostima. Jedan od veoma važnih ciljeva Banke na polju upravljanja rizicima je da se ostvare i održe svi standardi u kontroli i upravljanju nefinansijskim rizicima, a u skladu sa uspostavljenim sistemom identifikacije, procene i kontrole ovih rizika. Operativnim rizikom Banka upravlja kroz: prikupljanje i validaciju podataka o internim gubicima, analizu scenarija u cilju procene maksimalnih gubitaka, praćenje ključnih indikatora rizika (KRI), samoprocenu operativnih rizika (RCSA), analizu ključnih rizika za Banku, analizu operativnog i reputacijskog rizika poveravanja relevantne aktivnosti Banke trećem licu, analizu operativnog i reputacijskog rizika prilikom uvođenja novog proizvoda ili značajne izmene proizvoda, analizu operativnog rizika informacionih sistema i sajber rizika. Evaluaciju reputacijskog rizika klijenata/inicijativa/transakcija/projekata/ i drugih tema za koje postoji prepoznat potencijalno visok reputacijski rizik, vrši se u okviru Komiteta za nefinansijske rizike (NFRIC) – Podkomitet za reputacijski rizik.

Na osnovu svega navedenog, može se zaključiti da je Banka tokom 2022. godine unapredila sistem upravljanja rizicima, što zajedno sa njenom kapitalnom adekvatnošću i nivoom profitabilnosti garantuje adekvatno upravljanje i pokriće rizika kojima je u svom poslovanju izložena.

Integrisana funkcija upravljanja rizikom u okviru koje je UniCredit Leasing u skladu sa Zakonom o finansijskom lizingu poverio zadatke identifikovanja, merenja, procene i upravljanja rizicima funkciji upravljanja rizicima u banci bila je posvećena unapređenju ekonomije obima u kreditnom poslovanju, podršci u komercijalnim akcijama i optimizaciji kreditnog procesa.

Upravljanje rizicima će i u narednom periodu nastaviti sa naporima i akcijama usmerenim ka unapređenju sistema upravljanja svim rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena. Posebna pažnja biće usmerena na unapređenje kreditnog procesa u cilju poboljšanja efikasnosti, kao i stvaranje komparativne prednosti na tržištu kroz optimizaciju procesa i poboljšanje alata za identifikaciju i ublažavanje kreditnog rizika. Na taj način obezbediće se adekvatna podrška drugim organizacionim jedinicama. I u 2023. godini jedan od najvažnijih ciljeva je da se zadrži i unapredi kvalitet portfolija i obezbede osnove za održiv rast sa fokusom na dalju diversifikaciju portfolija, ali uvek uz proaktivni pristup upravljanju rizicima kojim se omogućava akvizicija novih klijenata.

Tokom 2022. godine nastavljen je trend unapređenja nivoa podrške kako klijentima tako i ostalim strukturama banke.

Sprovedene su promene organizacione strukture banke u cilju prilagođavanja novom organizacionom modelu Grupe kako bi se dodatno poboljšala koordinacija i obogatio homogeni i koherentan organizacioni okvir unutar cele UniCredit Grupe. U tom kontekstu realizovana je i transformacija postojeće Direkcije za informacione tehnologije, Direkcije Organizacije i Odeljenja za praćenje i kontrolu sistema upravljanja podacima u novu strukturu Digitalizacija i informacione tehnologije, čime su ostvareni adekvatni preduslovi za dalju digitalizaciju procesa.

Novom strategijom za Digitalizaciju i informacione tehnologije, koja je u potpunosti usaglašena sa poslovnom strategijom banke, fokus je i dalje ostao na digitalnim kanalima i razvoju digitalnih proizvoda Banke kao i digitalizaciji prodajnih i postprodajnih procesa, pružanju usluga i proizvoda krajnjim korisnicima i digitalizaciji internih procesnih aplikacija.

Nastavljeno je uvođenje mikro servisa i banka je višestruko uvećala njihov broj potvrđujući ranije utvrđeni strateški pravac ka mikro servisima i „DevOps“ metodologiji, a realizacija je ostvarena kroz digitalne projekte.

Podstaknuta je inicijativa uvođenja agilne metodologije na projektima gde se očekuje da će ovakav način rada doprineti efikasnosti i bržem ostvarivanju ciljeva projekata.

Istovremeno, u koordinaciji sa strukturom Digitalizacije i informacione tehnologije, Bezbednost Banke je inicirala i sprovela niz unapređenja u oblasti sajber bezbednosti fokusirajući se na svest zaposlenih, zaštitu informacija i stalnu borbu protiv brojnih sajber pretnji i to implementacijom novih, kao i nadogradnjom postojećih alata i procesa, te kroz ulaganje u stručno znanje zaposlenih. U navedenom procesu, a u skladu sa lokalnom i grupnom strategijom, sprovođenje inicijativa kao i planiranje istih se izvršava u tesnoj saradnji sa kolegama iz Grupe, čvrsto se držeći principa standardizacije i optimizacije procesa i rešenja.

Da bi se zadovoljili zahtevi i rastuće potrebe klijenata, paralelno sa razvojem digitalnih kanala, tokom 2022. godine, dve (2) ekspoziture preusmerene su na novu lokaciju. Poslovnice su opremljene u skladu sa novim savremenim konceptom i dizajnom.

Dodatno je, u saradnji sa kolegama iz organizacionih delova zaduženih za poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, unapređen proces kvalitativne i kvantitativne kontrole arhivirane aktivne dokumentacije klijenata. Kontrolno merenje kompletnosti dokumentacije kao i kvalitativna verifikacija dokumentacije u potpunosti su uspostavljene i praćeni na mesečnom nivou.

U 2022. obezbeđeno je da 75% električne energije koje Banka kori-

sti za redovno poslovanje bude iz obnovljivih izvora sklapanjem aneks ugovora sa Elektroprivredom Srbije (EPS) za isporuku ovog tipa električne energije u februaru 2022.

Struktura Upravljanje imovinom, nabavkom, troškovima, investicijama i saradnjom sa trećim licima je preuzela aktivnosti koje se odnose na poveravanja trećim licima i upravljanje rizicima trećih lica, što je omogućilo jedinstveno mesto za upravljanje ugovorima sa dobavljačima, uključujući procenu rizika za procese koji se odnose na poveravanje trećim licima i procese koji uključuju određene rizike u domenu upravljanja kontinuitetom poslovanja, „cloud“ usluge, sajber bezbednost i GDPR.

Bankarske operacije su nastavile sa daljom optimizacijom i automatizacijom procesa kroz implementaciju robota u bankarskim procesima i unapređenje postojećih aplikacija u cilju smanjenja operativnih rizika, povećanja zadovoljstva klijenata i povećanja produktivnosti. Zahvaljujući efikasnosti, fleksibilnosti i stručnosti, struktura Operacije značajno je doprinela poslovnom uspehu banke u 2022. godini.

Fokus Podrške bankarskom poslovanju u 2023. godini biće na kontinuiranim poboljšanjima, optimizaciji procesa i digitalizaciji, radi uvećanja zadovoljstva klijenata i zaposlenih.

Poslovanje Razvoja ljudi i organizacione kulture u 2022. godini bilo je fokusirano na pružanje strateške podrške ostvarivanju planiranih poslovnih aktivnosti Banke kroz:

- Osnaživanje organizacije u pravcu održavanja kontinuiteta poslovanja i adekvatnog prilagođavanja rada na daljinu
- Osnaživanje lidera kroz programe za razvoj leaderskih veština
- Osnaživanje žena lidera u organizaciji
- Snažan fokus na promovisanju organizacionih vrednosti

Imajući u vidu strateške razvojne planove Banke, u 2022. godini Razvoj ljudi i organizacione kulture je nastojao da na najadekvatniji način podrži poslovanje, a tu se pre svega misli na prevazilaženje izazova i postizanje ciljeva i rezultata kroz pružanje adekvatne podrške u prilagođavanju na izmenjeni način rada, što je sprovedeno kroz unapređenje organizacione kulture i kompetencija u oblasti veština i znanja neopodnih u radu na daljinu, kulture timskog rada, komunikacije i veština prezentovanja, digitalne transformacije i inovacija.

I u ovoj godini Banka je posvetila posebnu pažnju razvoju leaderskih veština menadžera i talenata banke i motivisanju i zadržavanju zaposlenih koji ostvaruju visoka postignuća i poseduju potencijal za dalji razvoj. Oslanjajući se na unutrašnje kapacitete i u saradnji sa eksternim konsultantskim kompanijama, organizovano je tokom 2022. godine više od 10.000 sati učenja. Za rukovodstvo Banke, razvojni programi bili su usredsređeni na unapređenje leaderskih veština sa glavnim fokusom na upravljanje promenama, dok je za organizacione delove Banke koji saraduju sa klijentima fokus bio na unapređenju prodajnih i veština prezentovanja.

U ovoj godini organizovane su radionice namenjene svim nivoima menadžmenta u organizaciji, na temu efektivnosti i sastanka u režimu rada na daljinu, a radi poboljšanja međusobne komunikacije, prevazilaženja izazova i boljeg razumevanja potreba članova tima prilikom rada na daljinu. Paralelno sa tim, u cilju ojačavanja leaderskih veština i pružanju adekvatne podrške liderima, Razvoj ljudi i organizacione kulture je u saradnji sa globalnim provajderom bio fokusiran na program mladih talenata banke, izbor nove generacije budućih lidera, težeći da osnaži i poveća njihove digitalne i leaderske veštine kao budućih lidera organizacije u eri konstantnih tržišnih promena.

U 2022. godini, Razvoj ljudi i organizacione kulture je nastavio treću generaciju programa započetog u prethodnim godinama, koji za cilj ima podršku i osnaživanje žena lidera u našoj organizaciji kroz pružanje podrške na putu ličnog rasta i daljeg napretka u karijeri. Ovaj pragmatični program podržava izgradnju ženskog liderstva u našoj organizaciji.

Tokom 2022. razvijen je program Menadžerske akademije za maloprodaju, "Efikasne menadžment prakse", kreiran za osnaživanje šefova filijala. Program je prilagođen za rešavanje posebnih potreba naše or-

ganizacije, tema kao što su: davanje povratnih informacija, delegiranje, vođenja i motivisanja timova, lična organizacija.

Razvoj ljudi i organizacione kulture podržavao je zaposlene kroz izmenjen komunikacioni pristup i redovno obaveštavanje u pružanju novih karijernih prilika i unapređenja, kao i promenu pozicija unutar različitih organizacionih delova Banke.

Nastojeći da se na adekvatan način osnaže i podrže zaposleni u ostvarivanju svojih poslovnih ciljeva i unapredi njihov radni učinak, Razvoj ljudi i organizacione kulture podržao je zaposlene u poboljšanju njihovih ekspertskih i socijalnih veština organizovanjem i podržavanjem različitih obuka, domaćih i stranih sertifikata i međunarodnih seminara i konferencija koje su zaposleni pohađali tokom 2022. godine. Poseban fokus je bio na razvoju digitalnih veština u cilju jačanja privlačenja novih talenata digitalnog profila i zadržavanja sadašnjih. Nastavili smo sa inicijativom „Digital Learning Pills“, kupili 50 Udemy licenci za kurseve i organizovali SQL kurs za 90 zaposlenih.

U 2022. godini snažan fokus je bio i na promovisanju organizacionih vrednosti, kulture odgovornosti i govora, kao i promovisanju različitosti, jednakosti i inkluzije. Svi zaposleni su učestvovali na radionicama koje promovišu ove vrednosti, i takođe bili pozvani da učestvuju i daju doprinos učešćem na Danu kulture i DE&I nedelji.

Kao i prethodnih godina, i u 2022. UniCredit Banka obezbedila je privatno zdravstveno osiguranje za sve zaposlene, a pored toga, Banka je obezbedila i članovima porodice zaposlenih da po povoljnijim uslovima mogu dobiti „Paket zdravlja“ u određenoj lecarskoj ustanovi. I u 2022. godini Banka je za svoje zaposlene nastavila praksu besplatnog onlajn psihološkog savetovanja, kao i paket podrške za svakog zaraženog člana tima koji je zaposlenima stizao na kućnu adresu.

Takođe, Banka je nastavila da primenjuje ranije usvojene beneficije i inicijative poput slobodnog dana za rođendan, slobodnog dana za zaposlene čija deca polaze u prvi razred osnovne škole i podrške roditeljstvu, a uvedena je i mogućnost da otac novorođenog deteta odabere da prvih mesec dana po rođenju deteta radi pola radnog vremena, uz srazmernu zaradu (do sada je ova mogućnost bila obezbeđena samo majkama koje se vrate sa porodijskog odsustva).

Uveli smo i novi benefit, podršku za sve zaposlene koji se susreću sa izazovom u ostvarivanju roditeljstva (refundaciju troškova jedne vantelesne oplodnje).

U želji da podstakne zaposlene da više brinu o zdravlju i dobrim životnim navikama, Razvoj ljudi i organizacione kulture je i u 2022. godini nastavio sa inicijativom „Stvarno važno znanje“, te je u tom smislu organizovao niz radionica održanih od strane lekara specijalista, a kroz koje se zaposleni podstiču da vode računa o svom fizičkom i psihičkom zdravlju.

Nastavljena je saradnja sa univerzitetima kroz programe prakse, studijskih poseta i stipendiranja najboljih studenata.

U 2023. godini Razvoj ljudi i organizacione kulture nastaviće da radi na osnaživanju organizacije i jačanju organizacione kulture i zaposlenih u banci na polju transformacije ka digitalnom načinu poslovanja, razvoju talenata i lidera u cilju izgradnje stabilne mreže naslednika leaderskih pozicija. Takođe, nastaviće sa promovisanjem fleksibilne radne kulture, uspostavljanjem ravnoteže između poslovnog i privatnog života, podrškom u vidu sveobuhvatnih medicinskih usluga i promocijom zdravih životnih navika.

Već treću godinu zaredom društvo se na globalnom nivou suočava sa potpuno novim okolnostima života izazvanim uticajem pandemije, dok su u ovoj godini dodatno teškoj situaciji doprineli sukobi na tlu Evrope. Ipak, kao i na sve prethodne izazove i promene, naša banka odgovarala je uigrano i blagovremeno. Identitet i komunikacije je nastojao da veoma usklađeno prilagođava prioritete i ključne poruke ka svim zainteresovanim stranama.

Kao i prethodnih godina, od izuzetne važnosti i tokom 2022. godine, usled uticaja pandemije, a sada i dodatno sukoba u Evropi, bilo je da naši zaposleni, klijenti, zajednica i regulatori budu uvereni da su prioriteti UniCredit Banke zdravije i bezbednost, kao i da ćemo proaktivno i kontinuirano pružati podršku i biti njihov oslonac. Jedan od prioriteta u odnosu sa klijentima bio je da ih blagovremeno obaveštavamo o svim dešavanjima, novim proizvodima i uslugama, aktuelnim kampanjama i promocijama, uspesima banke, izmenama rada kroz sve dostupne kanale, kako u poslovanju banke lokalno, tako i širom Grupe. Tu, pre svega, mislimo na mere za sprečavanje širenja virusa, ali i korišćenja elektronskih servisa i međunarodnih transakcija. Svakodnevnom komunikacijom, putem svih dostupnih kanala, učinili smo sve što je neophodno da zadovoljimo najviše kriterijume transparentnosti, kao i da im u svakom trenutku pružimo tačnu i ažurnu informaciju.

Transparentno i na jasan način, tokom cele godine sproveden je Strateški plan UniCredit Grupe „UniCredit Unlocked“, tako da su klijenti, kao i zaposleni bili upoznati sa svim odlukama i ciljevima Banke. Takođe, komunicirani su i rezultati Grupe i Banke lokalno na kvartalnom nivou.

Identitet i komunikacije su i tokom 2022. godine kontinuirano radili na promociji digitalnih kanala sa ciljem povećanja broja korisnika, dok smo postojeće klijente nastojali da redovno informišemo i uputimo u sve prednosti koje pružaju naše digitalne platforme i kanali, poput mBanking i eBanking usluga, ali i multifunkcionalnih bankomata i nove platforme za faktoring WoCa. Naš proaktivan pristup, da korisnike naviknemo na digitalne kanale je vrlo brzo i u velikom broju postao i osnovni način komunikacije.

Tokom cele 2022. godine u saradnji sa kolegama iz Sektora saradnje sa stanovništvom, ali i partnerima Banke, radili smo na promociji proizvoda i usluga UniCredit Banke kao što su paket tekući račun, Flexia kreditna kartica, keš krediti i depoziti. Za promociju smo koristili interne kanale Banke kao što je zvanični sajt, mreža ekspozitura i drugi raspoloživi kanali. Takođe, promocija je rađena i putem eksternih plaćenih kanala u zavisnosti od kampanje.

U martu smo započeli promociju paket računa Gold, kroz kampanju pod sloganom „Mojih 3.000 razloga za osmeh“, povodom praznika za Dan žena. Fokus komunikacije je bio poklon za sve žene u iznosu od 3.000 dinara koje otvore tekući račun Gold i postojeće klijente koji izvrše jednu transakciju platnom karticom.

Tokom jula meseca bili smo usmereni na promociju ključnih proizvoda Banke kao što su keš kredit, kreditna kartica i mBanking. Pod sloganom „Ostavi trag ovog leta“, fokus je bio na komunikaciji benefita navedenih proizvoda u letnjem periodu kada stanovništvo ima najveću potrebu za putovanjem, plaćanjem u inostranstvu ili promenom valute putem mBankig aplikacije.

U prošloj godini značajan fokus je bio na promociji depozita i specijalnih kamatnih stopa u evrima i dinarima, i to u dva talasa. Prvi talas kampanje za depozite je bio početkom avgusta i trajao je do sredine septembra. Drugi talas kampanje je krenuo od novembra meseca u trajanju od 6 nedelja. Ključne poruke ove kampanje su bile da predstavimo banku kao sigurno i stabilno mesto za štednju.

Jačanju brenda i doprinos imidžu Banke doprinela je i prva TV reklama za proizvod keš kredit koja je komunicirala potrebe i namene korisnika u pomenutom periodu. Pod sloganom „Sve te stvari koje su čekale jesen“, predstavili smo našoj ciljnoj grupi ključne namene ovog proizvoda u jesenjem periodu, kao što su putovanja, renoviranje doma, kupovina malih i velikih stvari za sebe i svoju porodicu.

Tokom decembra meseca smo fokus stavili na promociju Flexia kreditne kartice, kao i specijalnu ponudu za novogodišnje keš kredite, gde smo pokazali klijentima da je Banka tu za njih u momentima kada im je podrška neophodna i hitna.

UniCredit Banka je i u 2022. godini nastojala da zadrži svoje prisustvo u medijima i na taj način dodatno doprinese rastu prepoznatljivosti Banke, njenoj reputaciji i pozicioniranju kao eksperta u oblasti bankarstva, ekonomije i finansija. Tokom godine organizovana je konferencija za medije o jedinstvenoj kreditnoj liniji koju smo pokrenuli sa Evropskom investicionom bankom, a koju su podržali predstavnici Vlade Republike Srbije. Dodatno, organizovali smo dve konferencije za klijente banke – prva sa ciljem da predstavi novi digitalnu platformu Woca u saradnji sa Privrednom komorom Srbije, a drugu za velike korporativne klijente o ESG trendovima i zelenom finansiranju. Kada se osvrnemo na komunikaciju sa medijima, osim fokusiranja na isticanje proizvoda i usluga, nastavili smo veliku pažnju da poklanjamo i promovisanju naših društveno odgovornih projekata, odgovornom ponašanju i poslovanju, kao i težnji Banke ka održivom zelenom poslovanju, i to ne samo našeg poslovanja, već i poslovanja naših klijenata. Tokom cele godine, naša komunikacija sa medijima i širom javnosti bila je usmerena na obeležavanje jubileja Banke, kroz kampanju „20 godina se zajedno trudimo da pokrećemo dobre stvari“. To se pre svega ogledalo u sprovođenju projekta ulaganja u zaštićena područja i spomenike prirode širom Srbije, a na osnovu potpisanog Memoranduma o saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine Republike Srbije. Kroz različite medijske formate i relevantne sagovornike, kao i učešća na konferencijama, ali i organizovanju istih, nastojali smo da istaknemo značaj digitalnih servisa Banke, ali i naš doprinos i ulaganje u zajednicu i okolinu u kojoj poslujemo. Zahvaljujući negovanju dobrih

odnosa sa medijima, uz međusobno poštovanje, uvažavanje i poverenje, uspešno smo ostvarili svoje ciljeve. U poslednjem kvartalu 2022. godine organizovan je svečani koktel za naše najvažnije zainteresovane strane i klijente banke, kako bismo zajedno proslavili postignuća u prethodne dve decenije poslovanja u Srbiji.

Interna komunikacija je i u 2022. godini imala izrazito značajnu i prepoznatu ulogu među zaposlenima. U potpunosti je prihvaćen hibridni model rada, koji podrazumeva rotaciju rada od kuće i rada iz kancelarije, kroz ustanovljene smene zaposlenih. Shvatajući važnost održavanja kontinuiteta poslovanja, ali istovremeno i mentalnog zdravlja i transparentnosti rada, komunikacija sa zaposlenima putem imejla i internog portala Banke i UniCredit Grupe bila je vrlo česta i redovna. Kako bi svi zaposleni bili blagovremeno upućeni u postignuća i ciljeve, redovno su organizovani menadžerski susreti, kao i poseta predstavnika menadžmenta banke regionima u kojima poslujemo. Ugoštiti smo glavnog izvršnog direktora naše Grupe, Andrea Orčela (Andrea Orcel), koji je bio u svojoj prvoj dvodnevnoj poseti našoj banci, i za koga smo organizovali nekoliko institucionalnih i internih sastanaka i događaja za zaposlene. Takođe, ugoštiti smo u nekoliko navrata i ostale predstavnike uprave Grupe.

Trudili smo se da različitim internim kampanjama promovišemo kolegijalnost, timski duh, ali i zdraviji način života, kao i nove načine učenja i ličnog razvoja. Nastavili smo i tokom 2022. da komuniciramo i pojedinačne priče i uspehe naših zaposlenih, kolege koje su ostvarile najbolje rezultate u našim ekspoziturama i koji su sve vreme bili na usluzi klijentima. Ove godine, prvi put je na nivou cele Grupe organizovan Dan kulture, što je i u našoj banci dodatno doprinelo širenju kulture u kojoj negujemo tri osnovne vrednosti: integritet, odgovornost i brigu o. Osmišljavali smo i različite načine da ostanemo blisko povezani ne samo sa kolegama, već i sa svojim porodicama, kao i zajednicom u kojoj poslujemo. Tako su tokom organizovanja Porodičnog UniCredit dana, ovog puta zaposlenima tim povodom podeljeni materijali za izradu čestitki namenjenih nezbrinutoj deci u domovima, starijim osobama sa invaliditetom smeštenim u domove, kao i najstarijim sugrađanima u domovima za stare. Ove godine oformljen je i Klub volontera, kao mesto koje će okupljati sve kolege zainteresovane za doprinos zajednici kroz učešće u različitim inicijativama društva i banke.

Kroz najrazličitije kanale interne komunikacije zaposleni su redovno i transparentno obaveštavani o svim strateškim promenama i odlukama lokalne Banke i UniCredit Grupe. Nastavljena je i kampanja predstavljanja i podsećanja na sve aktuelne proizvode koje banka nudi našim zaposlenima.

Identitet i komunikacije će i u 2023. godini ostati fokusirani na pružanje podrške poslovanju banke kroz informisanje klijenata putem različitih kanala komunikacije. Takođe, velika pažnja biće posvećena dodatnom unapređenju reputacije Banke tako što će Banka nastaviti da sprovodi različite inicijative sa ciljem da podrži lokalnu zajednicu.

Interna komunikacija i nadalje biće jedan od osnovnih vidova komunikacije između različitih sektora firme, ali i podrška svim zaposlenima da ostvare svoj pun potencijal i da se osećaju integrisano u aktivnosti i projekte Banke.

UniCredit Banka kao pouzdan partner privredi i stanovništvu, posvećena je kako osnaživanju svih pojedinaca u svom sistemu, tako i zajednica u kojima posluje.

KONSOLIDOVANI NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2022. GODINU

Uvod

Kako održivost postaje jedan od imperativa modernog društva, uloga banaka na putu zelene tranzicije biće sve veća i sve važnija. UniCredit Banka posvećena je kako osnaživanju svih pojedinaca u svom sistemu, tako i zajednica u kojima posluje. Okolnosti izbijanja pandemije virusa COVID-19 i energetska kriza samo su istakle značaj održivosti, ali i ulogu koju kompanije mogu imati u predvođenju zajednica ka boljoj budućnosti koja će počivati na načelima odgovornog ponašanja i poslovanja.

UniCredit Banka tokom svih dvadeset godina svog poslovanja nastojala je da ostvari pozitivan uticaj u društvu i da kroz svoje aktivnosti za zajednicu u kojoj posluje bude i više od Banke – partner za pozitivne promene. 2022. godina bila je jedna od najznačajnijih i najuspešnijih godina za UniCredit u oblasti zelenih projekata i pozitivnog uticaja na sredinu u kojoj posluje, a obim projekata i aktivnosti koji su dali pozitivan i merljiv doprinos zajednici samo su dodatni motiv da se u narednim godinama još posvećenije radi na zelenoj tranziciji i promociji ESG postulata.

Zaštita životne sredine

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

Banka pažljivo upravlja temama vezanim za ESG, obezbeđujući pravilno formiranje, praćenje i upravljanje portfoliom, prateći holistički pristup, sa krajnjim ciljem da u srednjoročnom periodu unapredi i integriše:

- Upravljanje portfoliom kroz RAF2 & RAS3, kaskadiranje kreditnih strategija i donošenje relevantnih politika;
- Analizu i praćenje portfolija;
- Procenu rizika pojedinačnih klijenata (počevši od velikih preduzeća).

U okviru svojih kreditnih aktivnosti, Banka uzima u obzir uticaj klimatskih i ekoloških rizika, kroz klimatsku i ekološku procenu profila rizika velikih korporativnih klijenata, koji su predmet razmatranja i odobrenja kreditnih odbora Grupe, bez obzira na delatnost u kojoj klijenti posluju.

Počevši od 2021. godine, Banka kontinuirano sprovodi aktivnosti vezane za unapređenje procesa u oblasti klimatskih i ekoloških rizika, gde je fokus na inicijativama i ključnim projektima, koji se odvijaju u nekoliko tokova:

- Banka je u svoj proces kreditiranja uključila specifičan upitnik, koji obuhvata oblast klimatskih promena i životne sredine sa aspekta uticaja klijenta i analizu pozicioniranja klijenta u vezi sa klimom i životnom sredinom, fokusirajući se na specifične dimenzije (npr. nivo emisija sa relevantnim ciljevima i strategijom, rizikom tranzicije, drugim metrikama rizika po životnu sredinu, itd.). Upitnik je baziran na bodovanju, kroz niz ključnih sintetičkih indikatora, kojim se procenjuje pozicioniranje klijenta u smislu povezanih rizika, nivoa ranjivosti i izloženosti, kao i u smislu potencijalnih ekonomskih/finansijskih uticaja. Upitnik se mora popunjavati najmanje jednom godišnje, osim ukoliko nisu dostupne nove relevantne informacije o temama o klimatskim promenama i životnoj sredini. Ceo proces i sva relevantna pravila opisani su u internom aktu, RU4 1180 Ekološki i društveni okvir u procesu kreditiranja preduzeća.
- S obzirom na to da se rizici klimatskih promena po finansijski učinak klijenata mogu prvenstveno materijalizovati kao fizički rizici (kao što su rizici koji proizilaze iz fizičkih efekata klimatskih promena, uključujući rizike odgovornosti za doprinos klimatskim promenama), Banka je fokusirana na unapređenje metodologije za procenu ranjivih portfolija i ublažavanje povezanih rizika. Stoga je Banka u prethodnom periodu bila angažovana na inicijativi mapiranja podataka vezanih za instrumente obezbeđenja, kako bi obezbedila osnovu za buduće evidentiranje podataka o fizičkom riziku svojih instrumenata obezbeđenja. Na osnovu navedenog, Banka je tokom 2022. godine razvila polja za fizički rizik u okviru alata za kreditni proces za pravna lica kako bi ga imala za buduću evidenciju fizičkog rizika. Konačnu implementaciju navedenih polja očekujemo u prvom delu 2023. godine.
- Uvažavajući buduća očekivanja vezana za Net Zero alijansu, čiji je UniCredit grupa potpisnik, uvideli smo bitnost podatka koji se odnosi na emisiju štetnih gasova od strane naših klijenata. Imajući u vidu da još uvek mali broj klijenata ima ovakvu vrstu podatka ušli smo u razgovore sa jednom od konsultantskih kuća sa idejom zajedničkog projekta, koji bi kao rezultat dao predikciju emisije CO2 po industrijama i pojedinačnim klijentima u portfoliju Banke. Cilj ovakvih predviđanja je priprema za buduće postavljanje ciljeva u skladu sa Net Zero ciljevima.
- Sa povećanim fokusom na teme vezane za klimu i životnu sredinu, prikupljanje informacija u vezi sa životnom sredinom i njihova integracija u procese Banke postaje sve relevantnija. Stoga je tokom 2021. godine Banka pokrenula projekat u nameri da pruži odgovor na zahteve inicijative u vezi sa klimatskim promenama. Glavne aktivnosti su se odnosile na definisanje okvira implementacije i praćenja podataka o energetskim pasošima nekretnina kroz transakcioni sistem Banke, koje služe kao instrumenti obezbeđenja Banke (stambene i poslovne nekretnine). Tokom 2022. godine banka je finalizovala sve tehničke aspekte navedenog procesa, dok se implementacija očekuje početkom 2023. godine.

Zaštita životne sredine

Ključne politike u oblasti ESG-a sa klijentima i trećim licima

UniCredit Banka Srbija se pitanjem zaštite životne sredine, kao i ostalim ESG principima, u odnosu sa klijentima i trećim licima, bavi i kroz primenu definisanih politika od strane UniCredit Grupe vezanih za reputacijski rizik. Najvažnije politike u ovoj oblasti su:

1. Politika upravljanja reputacijskim rizikom u UniCredit Banci Srbija
2. Politika upravljanja osetljivim industrijama u UniCredit Banci Srbija
3. Radna instrukcija reputacijskog rizika finansiranja industrije proizvodnje oružja/odbrambene svrhe
4. Radna instrukcija reputacijskog rizika finansiranja industrije nuklearne energije
5. Radna instrukcija reputacijskog rizika finansiranja infrastruktura voda/brana
6. Radna instrukcija reputacijskog rizika finansiranja industrije rudarstva
7. Radna instrukcija reputacijskog rizika finansiranja industrije uglja
8. Radna instrukcija reputacijskog rizika finansiranja gasa i nafte
9. Opšti principi za kreditnu aktivnost
10. Ekološki i društveni okvir u procesu kreditiranja preduzeća

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2022.

Prateći postavljenu strategiju, kao i odgovarajuća interna akta u ovoj oblasti, Banka svoj stvarni uticaj na zaštitu životne sredine ostvaruje kroz niz različitih inicijativa i projekata. Sa jedne strane pojedine aktivnosti doprinose održivosti operacija Banke prilikom svakodnevnog poslovanja, a sa druge strane postoji jasna težnja da se održivost integriše u samu ponudu proizvoda, te je u skladu sa time razvijen i niz inovativnih bankarskih proizvoda koji podržavaju različite aspekte vezane za zaštitu životne sredine.

Održivost operacija

Optimizacija svakodnevnog poslovanja predstavlja preduslov ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite životne sredine. Sa tim u vezi, odluke koje se donose u vezi sa službenim putovanjima, grejanjem i hlađenjem poslovnih prostorija, upotrebom službenih vozila, kao i potrošnjom papira treba da doprinesu ostvarenju pozitivnog uticaja u pogledu zaštite životne sredine i smanjenju upotrebe neobnovljivih izvora energije.

Tokom 2022. godine preduzete su sledeće inicijative i ostvareni navedeni rezultati:

- Banka daje prednost nabavci klima uređaja koje ne štete ozonu kada god je to izvodljivo, i visokog nivoa energetske efikasnosti;
- Implementacijom zelene politike uvedeno je isključivanje radnih stanica svakog dana u 21h;
- Sprovedene su inicijative za uštedu energije u cilju smanjenja potrošnje energije u narednim godinama (zamena stare opreme novom energetski efikasnijom opremom, smanjenje radnog vremena svetlećih reklama, implementacija senzora pokreta u cilju povećanja kontrole rada svetla);
- U periodu između 2019. i 2020. smanjena je potrošnja goriva za 51%, dok je u 2021. godini ona porasla za 13,94% u odnosu na 2020. U 2022. evidentirano je povećanje potrošnje goriva u odnosu na 2021. za 20% usled povećanja aktivnosti zaposlenih koji rade u prodaji zbog usporavanja pandemijske situacije;
- Potrošnja papira je u periodu između 2019. i 2020. smanjena za 31%, dok je u 2021. godini ona povećana za 6,88% u odnosu na 2022. U 2022. potrošnja je porasla za 6,11% u odnosu na 2021. Praćenje potrošnje papira za štampu omogućeno je zahvaljujući posebnom softveru koji se koristi za tu namenu. Potrošnja goriva i potrošnja papira tokom izveštajnog perioda, u odnosu na period između 2019. i 2020. godine uslovljena je poboljšanjem epidemiološke situacije izazvane virusom COVID-19 što je rezultiralo povratkom većeg broja koleginica i kolega u kancelarije.
- Prilikom nabavke proizvoda, vodi se računa da se izaberu oni koji poseduju ekološke sertifikate poput: FSC, PEFC, Green Range, Eco Label.

² Risk Appetite Framework (okvir apetita za rizikom) ³ Risk Appetite Statement (izjava o apetitu za rizikom) ⁴ Radno uputstvo

Zaštita životne sredine

Potrošnja vode i energije, ušteda papira i upravljanje otpadom

Potrošnja energije

Opis	Jedinica mere	Kolicina
Direktna potrošnja energije po primarnom izvoru energije		
Ukupna potrošnja	kWh	134.178
01 – Prirodni gas	kWh	134.178
02 - Dizel	kWh	0.00
03 – Ostalo - sirova nafta i naftni proizvodi (npr. lož ulje, benzin, itd.)	kWh	0.00
Ukupna potrošnja energije		
01 – Potrošnja električne energije	kWh	3.994.166
02 – Daljinsko grejanje i hlađenje	kWh	788.114
Procenat indirektno obnovljive električne energije		
01 - Ukupna količina obnovljive električne energije kupljena po posebnim ugovorima	kWh	2.266.667
02 - Ukupan iznos indirektno potrošnje električne energije	kWh	3.994.167
03 - Procenat indirektno obnovljive električne energije iz posebnih ugovora o ukupnoj indirektno potrošnji električne energije	%	56,75%
Procenat indirektnog grejanja na obnovljive izvore iz posebnog ugovora		
01 - Ukupna količina grejanja na obnovljive izvore kupljena po posebnim ugovorima	kWh	N/A
02 - Ukupan iznos indirektno potrošnje grejanja	kWh	788
03 - Procenat indirektnog grejanja iz posebnih ugovora o ukupnoj potrošnji indirektnog grejanja	%	N/A
Ukupna potrošnja energije iz svih izvora (potrošeni kupljeni izvori energije i samoproduvana električna energija iz obnovljivih izvora)	GJ kWh	17.699,24 4.916.458

Upravljanje otpadom

Ukupna težina stvaranja otpada po vrsti	Jedinica mere	Količina
Papir i karton - EVC kodovi: 200101, 150101	Kg	3.000
Drugi otpad (Gvožđe)	Kg	9.550
Ukupni otpad	Kg	12.550

Potrošnja vode

Opis	Jedinica	Količina
Upotreba vode		
01 - Ukupna potrošnja vode	m3	10.157

Ukupna potrošnja vode uključujući vodu iz vodovoda i potrošnju vode iz balona za vodu

Potrošnja papira

Tip papira	Jedinica mere	Količina
Ukupna potrošnja papira	Kg	86.806
Od ukupne količine papira, količina koja je označena kao FSC ili PEFC	Kg	77.855
Količina označena drugim ekološkim sertifikatima/oznakama	Kg	8.781
Informacije o drugim ekološkim sertifikatima/oznakama.	ISO 9706, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001	
Koliko od ukupnog papira nije uključeno ni u jednu od gore navedenih kategorija (02,03,04)	Kg	170

Zaštita životne sredine

Održivost kao integralni deo ponude bankarskih proizvoda

Zelena ekonomija je već dugo godina bitan sastavni deo poslovanja UniCredit Banke koja je tržišni lider u finansiranju projekata okrenutih energiji vetra, a sve je veća tržišna konkurencija kada je u pitanju energija sunca.

Vodeći se upravo tome, tokom ove godine, uz partnerstvo sa fondom Green for Growth, domaćoj privredi su postale dostupne dve kreditne linije u iznosima od 1,76 milijardi dinara i 10 miliona evra - koja treba da bude podrška oporavku zelenih projekata u Srbiji. Pored toga, Banka je pomogla refinansiranje vetroparka Čibuk, čime je potvrđena liderska pozicija u finansiranju energije vetra.

Vođeni vrednostima održivog razvoja i pre svega društvene odgovornosti, Korporativno bankarstvo je pored pojedinačnih infrastrukturnih projekata učestvovalo i u inicijativama međunarodnih investicionih i razvojnih banaka. Ovi programi su namenjeni prevashodno segmentu malih i srednjih preduzeća koja imaju veoma važnu ulogu i uticaj kako na privredni, tako i na društveni razvoj. Korporativno bankarstvo nastavilo je da prepoznaje potrebe i podržava razvoj ovog segmenta omogućavajući lakši pristup izvorima finansiranja, doprinoseći tranzicionom uticaju.

Tranzicioni uticaj postiže se kroz kreditne linije i garancijske instrumente koji se vezuju za sredstva EU, vlade zemalja članica EU, Vlade Srbije i različitih donatorskih sredstava koji streme socijalnim i ekološkim ciljevima, kao i ukupnom napretku ekonomije.

Pomenuti ekološki ciljevi služe podršci na putu ka zelenoj tranziciji. Zahvaljujući podršci EU, Vlade Nemačke i drugih donatora, ostvaruje se uticaj kroz namenske kreditne linije od EBRD, KfW, i GGF. Funkcija je finansiranje projekata koji smanjuju upotrebu energije i emisiju ugljen-dioksida podsticanjem energetske efikasnosti. Klijenti na koje se odnosi finansiranje nalaze se u rasponu od fizičkih lica do velikih projekata obnovljivih izvora energije. Takođe, prihvatanjem EU standarda, preduzeća će biti konkurentnija na EU tržištu, što vodi ka povećanom potencijalu za izvoz krajnjih proizvoda na zahtevna tržišta u pogledu kvaliteta robe.

U saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), Korporativno bankarstvo je u protekloj godini kroz EBRD Competitiveness program obezbedilo malim i srednjim preduzećima kombinaciju zajmova, podsticaja, kao i tehničku pomoć za jačanje znanja iz stručnih oblasti. Sredstva su korišćena za razvoj tehnologije, procesa ili usluga, naročito onih koji se odnose na poboljšanje kvaliteta proizvoda, očuvanje zdravlja i sigurnosti kao i usklađivanja sa ekološkim standardima Evropske unije. Ovakav način finansiranja omogućava kompanijama bolju konkurentnost i lakšu trgovinu kako u regionu, tako i u zemljama članicama EU, kroz ciljana ulaganja podržana grantovima.

UniCredit Leasing takođe je učestvovao u EBRD programu finansiranja investicija koje su usklađene sa EU standardima u oblasti ekologije, energetske efikasnosti, javnog zdravlja i sigurnosti, i koje doprinose boljem kvalitetu proizvoda važnih za očuvanje zajednice. Od početka godine finansirano je ukupno 107 kompanija za nabavku vozila i opreme u ukupnom iznosu od 19,2 miliona evra, a najviše iz oblasti transportne industrije, poljoprivrede i građevinarstva.

U 2022. godini, UniCredit Leasing se pridružio EBRD programu Sustainable Reboot SME. Svrha ovog programa je da osnaži MPS koje se suočavaju sa trenutnom krizom da „obnove“ svoje aktivnosti, unaprede svoju otpornost i produktivnost investiranjem u održive i konkurentne tehnologije uz jaču implementaciju EU i drugih internacionalnih standarda kroz finansiranje, podsticaje za investicije i tehničku podršku MSP u delu zaštite životne sredine, očuvanja zdravlja i sigurnosti, i poboljšanja kvaliteta proizvoda. Do kraja 2022. prva tranša u iznosu od 5 miliona evra je uspešno iskorišćena.

Banka je takođe korisnik fondova nemačke razvojne banke KfW, a tokom 2022. godine fokus je bio na kreditnim linijama koje doprinose smanjenju emisija ugljen-dioksida, sa svrhom finansiranja energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Naime, uz finansiranje mašina i mehanizacije koje umanjuju CO2 emisije za više od 20% odnosu na staru mašinu koja se otuđuje, klijent dobija grant u iznosu od 10% od iznosa finansiranja, kao i za finansiranje projekata obnovljivih izvora energije.

Socijalna i kadrovska pitanja

ESG Strategija

UniCredit Bank Srbija i UniCredit Leasing Srbija nastavile su da podržavaju i ulažu u oporavak i razvoj lokalnog poslovanja, pre svega malih i srednjih preduzeća koja predstavljaju značajan segment srpske privrede. Kroz saradnju i partnerstva sa međunarodnim finansijskim institucijama, još jednom su se pokazali kao pouzdani partneri, a to je preduzećima u Srbiji omogućilo da nastave sa unapređenjem energetske efikasnosti i zelene ekonomije, što je i jedan od osnovnih postulata našeg poslovanja, ali i da se osnažuju u oblasti socijalnog inkluzivnog zapošljavanja, kao i preduzetništva.

UniCredit Bank Srbija i Evropska investiciona banka (EIB) lansirale su jedinstvenu namensku kreditnu liniju, u iznosu od 30 miliona evra, koja ima za cilj podršku zapošljavanju, stručnom usavršavanju i dugoročnom zadržavanju lica iz osetljivih društvenih grupa. Ova sredstva omogućavaju UniCredit Banci da pruži dodatnu podršku srpskim kompanijama koje su posvećene poboljšanju društvenog uticaja svog poslovanja i stvaranju dugoročnog liderstva, kao i mogućnosti zapošljavanja različitih kategorija žena, mladih i segmenata stanovništva koji se suočavaju sa većim preprekama za ulazak na tržište rada. Osim finansiranja, srpske kompanije dobijaju finansijsku nagradu zasnovanu na učinku ako ispune specifične ciljeve za podsticanje liderstva, zapošljavanja i mogućnosti profesionalnog razvoja za žene, mlade i grupe koje se često suočavaju sa dodatnim preprekama u pristupu takvim mogućnostima (npr. osobe sa invaliditetom, izbeglice itd.). Finansijska nagrada je obezbeđena kao grant u okviru EIB Inicijative za ekonomsku otpornost (ERI), čiji je cilj podsticanje otvaranja novih radnih mesta i održivog rasta privatnog sektora. Ova linija ujedno je i društveni i ekonomski podvig, jer projekat ima dve namene: da smanji prepreke za zapošljavanje za ljude koji imaju veću potrebu da se uključe na tržište rada, istovremeno zadovoljavajući i ekonomske aspekte kompanija.

Kroz saradnju Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i UniCredit Leasing Srbija, malim i srednjim preduzećima (MSP) omogućena je kreditna linija u iznosu od 15 miliona evra. Ta kreditna linija omogućava da se finansiranje lizinga proširi na privatna preduzeća u Srbiji, podstičući ih da ulažu u standarde visokih performansi, tehnologije i usluge, omogućavajući im da postanu konkurentniji i energetski efikasniji. Kreditna linija je deo novog EBRD programa ponovnog pokretanja malih i srednjih preduzeća koja podržava oporavak malih preduzeća od usporavanja izazvanog pandemijom. Takođe pomaže širenju zelene ekonomije u Srbiji promovisanjem ulaganja u poboljšanje energetske efikasnosti. Oko 70 odsto sredstava programa izdvaja se za ulaganja u tehnologije koje štede energiju i zelene tehnologije, dok ostatak podržava ulaganja u automatizaciju, povećanje produktivnosti, kvalitet i bezbednost proizvoda. Malim i srednjim preduzećima omogućene su i subvencije u vrednosti do 15 odsto iznosa kredita.

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

UniCredit Bank Srbija je i u 2022. godini nastavila sa sprovođenjem i unapređivanjem svoje strategije društveno odgovornog poslovanja. Godinu za nama u Banci karakterišu društveno odgovorni projekti, pre svega imajući u vidu da je svoj jubilej - 20 godina poslovanja u Srbiji, Banka obeležila upravo ojačavajući zajednicu u kojoj posluje.

Ključne politike u oblasti socijalnih pitanja

- Radno uputstvo za sponzorstva i donacije
- Globalna politika o bankarstvu sa pozitivnim uticajem

Globalna politika UniCredit Banke ima za cilj da objasni pojam i način funkcionisanja inovativnog koncepta poslovanja Banke pod nazivom Bankarstvo sa društvenim uticajem, koje reguliše aktivnosti Banke u domenu podrške razvoju lokalnih zajednica, a kroz sledeće oblasti: 1. mikrokreditiranje, 2. finansiranje uticaja i 3. finansijsku edukaciju i volonterski rad.

Socijalna i kadrovska pitanja

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2022. godini

Dvadeset godina pokrećemo dobre stvari

Očuvanje prirode i prirodnih dobara je od neprocenjivog značaja za nas u UniCredit Banci. Povodom proslave velikog jubileja, 20 godina uspešnog poslovanja u Srbiji, pokrenuli smo CSR projekat od nacionalne važnosti. Koliko je važan ovaj projekat za našu zemlju, govori i činjenica da se realizuje uz podršku Ministarstva za zaštitu životne sredine. Tokom novembra i decembra 2021. godine, UniCredit Banka je od svakog realizovanog keš kredita i kredita za obrtna sredstva u tom periodu, a u vrednosti većoj od 200.000 dinara, izdvajala po 2.000 dinara pri čemu je sakupljeno više od 13 miliona dinara. Novac je, u saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine Republike Srbije, tokom 2022. godine opredeljen za projekte očuvanja životne sredine i prirodnih resursa naše države, kroz ulaganje u nacionalne parkove, specijalni rezervat prirode i spomenike prirode.

Klub volontera

Volonterski rad zaposlenih u UniCredit Banci Srbija prepoznat je i vidljiv godinama unazad, a u 2022. godini je i organizovan kroz udruženje pod nazivom "Klub volontera". Formiran je kao mesto koje će okupljati sve kolege zainteresovane za doprinos zajednici kroz učešće u različitim inicijativama društva i banke. Zainteresovane kolege dobile su mogućnost da se opredele za učešće u volonterskim akcijama iz različitih oblasti kao što su: obrazovanje, zaštita životne sredine ili humanitarne akcije. Takođe, na raspolaganju je i opcija učešća u akcijama iz sve tri pomenute oblasti. Volonteri su vrlo brzo nakon osnivanja Kluba dobili mogućnost da primene svoje umeće, pre svega kroz mentorisanje u projektu „Dostignuća mladih“ koje banka podržava, a zatim i kroz angažovanje u deljenju poklona deci u domovima za nezbrinutu decu, starijim osobama sa invaliditetom trajno smeštenim u domove, kao i najstarijima u domovima za stare.

Finansijski rečnik

I ove godine nastavljena je inicijativa pod nazivom „Finansijski rečnik“, koji su kreirali zaposleni u UniCredit Banci. Na ovaj način ostvarena je želja da se na zanimljiv, atraktivan i mladima blizak i razumljiv način doprinese finansijskom opismenivanju srednjoškolske i studentske populacije. Zahvaljujući ovim programima i inicijativama, kroz osnove finansijskog poslovanja i edukacije prošlo je više hiljada mladih, srednjoškolaca i studenata.

„Dostignuća mladih“

Kao i godinama unazad i tokom 2022. godine Banka je pružala podršku udruženju „Dostignuća mladih“, kroz čiji projekat zaposleni u banci mentorsko-volonterskim aktivnostima pomažu srednjoškolcima da bolje razumeju svet biznisa i finansija.

Beogradski Maraton uz BELhospice

Učešćem naših zaposlenih na 35. Beogradskom maratonu u timu BELhospice udruženja podržali smo i dodatno sponzorirali udruženje koje pomaže onkološkim pacijentima u poodmaklim fazama bolesti, kao i njihovim porodicama. Naše kolege iz UniCredit Banke Srbija trčale su maraton u sklopu BELhospice tima i time postigli i lične, ali i ciljeve naše Banke da osnažuje zajednicu u kojoj posluje.

Socijalna i kadrovska pitanja

Saradnja sa UniCredit Fondacijom

Zajedno sa UniCredit Fondacijom sa sedištem u Milanu, i u 2022. godini organizovan je konkurs pod imenom „Svako dete je jednako važno“, u okviru kojeg su dodeljena bespovratna sredstva neprofitnim organizacijama koje se bave problemima i podrškom dece.

U cilju osnaživanja zajednica u kojima posluje i otključavanja potencijala naših najmlađih, bespovratnu novčanu pomoć u iznosu od 40.000 evra u Srbiji dobilo je pet organizacija i institucija:

- Osnovna škola „Vojvoda Živojin Mišić“ iz Rajkovića za projekat „Da poliglote budemo i mi u jezičkoj laboratoriji“
- Udruženje „Mali div“ za konferenciju „Ujedinjeni za male divove“
- Organizacija „Prijatelji dece Srbije“ za projekat „GRADIMO POVERENJE – vršnjačka podrška mentalnom zdravlju dece“
- Organizacija „Oblutak“ za projekat „Odrastalice – mala škola za velike ljude“
- Incest centar „Trauma“ za projekat „I ja sam uz dete koje je preživelo seksualno nasilje!“

U narednoj godini nastaviće se sa pružanjem podrške lokalnim zajednicama i partnerima kako bi se doprinelo unapređenju uslova života različitih kategorija stanovništva. Dodatno, biće osnaženo organizovanje volonterskih aktivnosti i komuniciranje istih putem raspoloživih kanala komunikacije, sa jasnom težnjom da što veći broj zaposlenih bude uključen u projekte koji daju pozitivan uticaj zajednici čiji je Banka neraskidivi deo.

Relevantno finansiranje od finansijskih institucija

Kao finansijska institucija - UniCredit Banka ima mogućnost da kroz ponudu inkluzivnih rešenja i finansijskih proizvoda direktno odgovori na socijalne izazove u društvu sa kojima se suočavaju određene ranjive grupe stanovništva i delovi privrede, usled svog ograničenog pristupa finansiranju pod komercijalnim uslovima.

Bankarski proizvodi sa društvenim uticajem imaju za cilj da podrže zapošljavanje mladih i žena, sa specijalnom pažnjom na mikro preduzeća i preduzeća u početnoj fazi razvoja (startup preduzeća). Podrška za poslednje pomenute je kanalisana kroz EIF garancijske instrumente – EaSI (Program za zapošljavanje i socijalnu inovaciju), koji Banka nudi klijentima od 2021. godine i fokusiran je na mikro preduzeća i kroz Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana (WBEDIF) namenjen malim i srednjim preduzećima po EU definiciji, a koji je prisutan u ponudi Banke od 2019. godine. U odnosu na redovne uslove kreditiranja dolazi do umanjena kamatne stope, naknade i zahteva za kolateralom za korisnike kredita. Navedeni instrumenti obezbeđuju garanciju na prvi poziv, čime se omogućava da se kreditima dopre do većeg broja klijenata.

Bankarski proizvod razvijen pod pokroviteljstvom Evropske investicione banke (EIB), Bankarstvo sa društvenim uticajem, koristeći sredstva u okviru Inicijative za jačanje ekonomske otpornosti (ERI), ponuđen je na tržištu u drugoj polovini 2022. godine. Kredit od EU banke se dopunjuje bespovratnim sredstvima obezbeđenim od strane ERI (Economic Resilience initiative), i bespovratnim sredstvima će se nagraditi kompanije koje se obavežu da će kroz poslovanje podržati ciljeve kao što su zapošljavanje žena i njihovo osnaživanje da se bave preduzetništvom, zapošljavanje i profesionalni razvoj mladih, kao i socijalna inkluzija ugroženih ili osetljivih demografskih grupa (npr. manjina, osoba sa invaliditetom, raseljenih lica itd.), a koje se često suočavaju sa dodatnim preprekama na tržištu rada. Kompanije koje budu aplicirale za sredstva iz ovog zajma kod UniCredit Banke definisaće niz ciljeva za povećanje svog pozitivnog uticaja na zajednicu i samo one koje ih budu ostvarile dobiće dodatne finansijske podsticaje EIB-a. Cilj je da se ovim inovativnim finansijskim instrumentom stimuliše zapošljavanje osoba iz osetljivih grupa, obezbedi njihova profesionalna obuka, kao i dugoročno zapošljavanje.

Da bi se postigli ciljevi zelene tranzicije koristi se i podrška EU, nemačke vlade i drugih donatora kroz namenske linije EBRD, KFW i GGF. Funkcija namenskih linija je finansiranje projekata koji smanjuju potrošnju energije i emisiju CO2 stimulisanjem zelenih izvora energije. UniCredit Banka će razviti tranzicioni plan kako je definisano u EBRD Pariskoj Metodologiji za indirektno finansiranje. Parisko usklađivanje će omogućiti UniCredit banci da iskoristi mogućnosti, ispuni očekivanja zainteresovanih strana i obezbedi otpornost na klimatske rizike.

Raspon klijenata se proteže od privatnih lica do finansiranja velikih projekata obnovljivih izvora energije. Takođe, usvajanjem standarda EU, kompanije će biti konkurentnije na tržištu EU što će dovesti do većeg izvoza finalnih proizvoda na tržišta visokog kvaliteta.

Program Bankarstvo sa društvenim uticajem predstavlja još jedan način da se izgradi pravičnije i inkluzivnije društvo. Cilj programa je da prepozna, finansira i promoviše osobe i preduzeća koja pozitivno utiču na društvo. Bankarstvo sa pozitivnim uticajem (Social Impact Banking) je model baziran na tri glavne oblasti: mikrokreditiranje, finansiranje uticaja i finansijska edukacija, koja se odvija uz podršku volonterskog rada zaposlenih u UniCredit Banci.

Divizija korporativnog investiranja fokusira se na podizanje pozitivnog uticaja u društvu (tzv. impact financing) kroz finansiranje projekata i aktivnosti

Socijalna i kadrovska pitanja

koje, pored ekonomske dobiti, imaju nameru da generišu pozitivan i merljiv društveni uticaj.

U tom svetlu, UniCredit Bank Srbija ostvarila je saradnju sa Evropskom investicionom bankom (EIB) uz podršku Frankfurtske škole za finansije i menadžment sa ciljem realizacije ovog projekta u okviru koga će glavni fokus biti na podršci Banke i klijenata radi podizanja društvenog uticaja kroz podršku za:

- Jednakost žena u kompanijama (Gender Equality);
- Uključivanje većeg broja mladih u radni odnos (Youth Inclusion);
- Uključivanje osoba sa invaliditetom kao i onih koji su tradicionalno marginalizovani u okviru šire društvene zajednice (Social Inclusion).

Kroz mikrokreditiranje, Banka nastoji da podrži razvoj malih biznisa i to ne samo kroz finansijske usluge, već i kroz savetovanje i negovanje dobrih odnosa sa klijentima, jer se veruje da se to nalazi u temelju razvoja poslovanja. Na ovaj način, kompanija želi da utiče na stvaranje pozitivnog okruženja i podrži svoje klijente kroz specijalne usluge koje su kreirane prema njihovim potrebama i mogućnostima.

Odgovornost prilikom registracije i kvalifikacije dobavljača

Segment održivosti integrisan je i u odabir dobavljača sa kojima Banka saraduje. U ove svrhe koristi se kvalifikacioni upitnik, a svaki dobavljač je u obavezi da pomenuti dokument popuni kako bi se kvalifikovao da postane dobavljač UniCredit Banke. Deo ovog upitnika čini i sekcija „Zahtevi za održivost“ koja se sastoji od minimalnih zahteva iz oblasti održivosti koje potencijalni dobavljač treba da ispunjava. U upitniku se traži dostavljanje sledećih podataka: postojanje politike zaštite životne sredine; usklađenost sa osnovnim principima Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija; usklađenost za zahtevima MOR-a; usaglašenost sa lokalnom regulativom u oblasti zaštite životne sredine; obelodanjivanje aspekata relevantnih za zaštitu životne sredine proizvoda i usluga koje dobavljač prodaje ili nudi; da li kompanija podleže reviziji u skladu sa standardom ISO 19011; potvrda da se protiv kompanije ne vode postupci povezani sa prekršajem radnih prava i zakona iz oblasti zaštite životne sredine. Tokom 2022. godine ukupno 107 dobavljača je uspešno ispunilo kriterijume iz upitnika.

Kadrovska pitanja

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

Četiri bitna pravca upravljanja ljudima, kroz realizaciju strategije, suštinski su usmerena na četiri ključna domena ljudskih resursa i strukturirana su na sledeći način:

- Upravljanje i planiranje radne snage, održavanje osnovnih principa uzajamnog poštovanja i fer poslovanja, transparentnog načina rada i otvorene komunikacije; određivanje kompenzacije u skladu sa merilom tržišta rada, a sve u smislu novih zahteva okruženja, digitalizacije, a posebno promenom pristupa i poimanja načina poslovanja;
- Poboljšanje radnih veština, podsticanjem zahteva za ličnim razvojem zaposlenih, kako treningom, osposobljavanjem i obukom, tako i sprovođenjem prekvalifikacije i usvajanjem novih veština. Takođe, osvežavanje timova mladima, putem pristupanja programu za mlade koje je odobrila Vlada RS u saradnji sa resornim Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i Nacionalne službe za zapošljavanje sprovođenjem višegodišnjih planskih strategija zapošljavanja;
- Bolje funkcionisanje operativnog modela, sa posebnim fokusom na smanjenje fluktuacije zaposlenih i bolju organizaciju modela rada i organizacije kao celine, i dalje poboljšanje mobilnosti unutar Grupe;
- Pravednost, rodna ravnopravnost i promovisanje interno jednakih mogućnosti za sve zaposlene.

Socijalna i kadrovska pitanja

Ključne politike u oblasti kadrovskih pitanja

Usklađenost poslovanja sa regulatornim zahtevima je važan deo korporativne filozofije Banke, a menadžment je direktno zadužen za ovaj aspekt. U cilju sprovođenja napred opisane strategije, Razvoj ljudi i organizacione kulture sprovodi odgovarajuće aktivnosti u skladu sa strateškim dokumentima Banke koji se odnose na različite oblasti odgovornosti prema zaposlenima:

- Okvir za P&C politike
- Pravilnik o radu UniCredit Banke
- Politika zarada i naknada
- Globalna pokretljivost zaposlenih
- Obuka zaposlenih
- Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu i Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu kod poslodavca

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2022.

Ponašanje zasnovano na UniCredit vrednostima i lična odgovornost menadžmenta i zaposlenih spadaju u osnovne principe i usađeni su duboko u vrednosti kompanije. Promovisanjem osnovnih postulata: saradnja i sinergija, fokus na ono što je bitno, disciplina i usmerenost na postizanje rezultata, gradi se fer i funkcionalan odnos između zaposlenih međusobno, kao i njihov zajednički odnos prema radu.

Uspeh UniCredit Banke je uglavnom zaslugom visoko kvalifikovanih i motivisanih zaposlenih u kompaniji, jer inovacije dolaze od samih zaposlenih koji su posvećeni radu i kompaniji. To je razlog zašto se osposobljavanje i stručno usavršavanje, kao i promocija i razvoj talenata, menadžera i stručnjaka, sprovodi kontinuirano.

Podsticanje mlade generacije promocijom talenata, napredovanjem, usavršavanjem i radom u UniCredit Grupi, u drugim zemljama članicama, daje zaposlenima atraktivne mogućnosti za profesionalno napredovanje u karijeri, kao i osećaj postizanja ličnog uspeha.

Razvoj zaposlenih se sprovodi, osim kroz mogućnosti napredovanja i razvoja karijere, i kroz obezbeđivanje planova ličnog razvoja, davanjem benefita, obukama, nagrađivanjem u skladu sa radom i negovanjem kulture jednakosti i poštovanja drugih.

Fleksibilno radno okruženje

Prateći trendove, Banka je uvela kao zvanični, pravno uređeni model rada, rad na daljinu za sve poslove kod kojih je moguće implementirati ovaj način rada bez negativnog uticaja na produktivnost i obzirom na prirodu i vrstu poslova koje zaposleni obavljaju. Novi model rada podrazumeva rad od kuće dva dana u toku radne nedelje uz prethodno obezbeđenje svih od strane poslodavca sugerisanih instrukcija i mera bezbednosti, kako bi se sačuvalo zdravlje i sigurnost zaposlenih.

Ocena učinka zaposlenih i razvoj

U UniCredit Banci svi zaposleni imaju mogućnost da učestvuju u kreiranju ličnih planova razvoja, a formalno ocenjivanje radnog učinka i individualnog razvoja sprovodi se, takođe za sve zaposlene, jednom godišnje. Na kraju svake godine, za svakog zaposlenog definišu se ciljevi za narednu godinu. Finalna ocena realizacije ciljeva, postignutih uspeha i izazova u prethodnoj godini, procenjuje se na sastanku zaposlenog i nadređenog u prvom kvartalu naredne godine. Procena učinka uključuje i ocenu kompetencija, a iz ukupne ocene učinka procenjuju se mogućnosti za razvoj karijere i ukupne ugovorene zarade. U 2022. godini ocena učinka rada zaposlenih je sprovedena kroz novu aplikaciju.

Zarade zaposlenih u Banci obračunavaju se u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu. Neto zarada je ista za zaposlene koji obavljaju iste poslove sa punim radnim vremenom bez obzira na polnu strukturu zaposlenih. Redovno se prati i analizira situacija na tržištu i kod konkurencije, pa su zarade u skladu sa trendom na tržištu i benefitima koje pruža bankarski sektor. Visina zarade u skladu sa tržišnim uslovima i doprinosom zaposlenog rezultatu kompanije je za UniCredit imperativ u upravljanju kompenzacijama i nagrađivanju prema učinku.

Socijalna i kadrovska pitanja

Bezbednost i zdravlje na radu

O bezbednosti i zdravlju na radu u UniCredit Banci brinu se Razvoj ljudi i organizacione kulture i Direkcija za upravljanje i održavanje poslovne imovine i opšte poslove.

Banka je angažovala eksternu firmu koja je specijalizovana za bezbednost i zdravlje na radu i iz koje je imenovano lice za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa zakonom.

U skladu sa Zakonom i prema dinamici koja je neophodna, sprovodi se organizacija obuke o bezbednom i zdravom radu, osnovna obuka zaposlenih iz oblasti zaštite od požara, obuke za pružanje prve pomoći (za koje se osposobljavaju svi rukovodioci i manji broj drugih zaposlenih), merenje mikroklimе, ispitivanje električnih instalacija, simulacija postupka zaštite od požara.

Bezbednost i zdravlje na radu odvija se u skladu sa Pravilnikom o bezbednosti i zdravlju na radu usvojenog kod poslodavca.

Zdravstvena zaštita

U skladu sa potrebama koje nameće okruženje, zaposlenima se obezbeđuje paket zdravstvenih usluga koji uključuje sistematski pregled i odabir drugih specijalističkih pregleda lekara specijalista, prema potrebama zaposlenih, o trošku Banke. Ulaganje u bezbednost i zdravlje i prevenciju bolesti dovodi do zadovoljstva zaposlenih, veće posvećenosti radu i sveukupnom blagostanju zaposlenih. Zdravstvena zaštita ne podrazumeva samo jedan sistematski pregled godišnje kao što je to najčešće slučaj na tržištu, već podrazumeva mogućnost da zaposleni samoinicijativno koriste specijalističke usluge lekara tokom cele godine prema potrebi i do limita od 117.000 dinara po zaposlenom. Pregledi stomatologa i oftalmologa su takođe uključeni u paket. Pored toga, Banka je obezbedila i članovima porodice zaposlenih mogućnost da, po povoljnijim uslovima, mogu obezbediti iste vrste lekarskih usluga određenoj lekarskoj ustanovi. I u 2022. godini, Banka je za svoje zaposlene nastavila praksu besplatnog onlajn psihološkog savetovanja, kao i paket podrške za svakog člana tima zaraženog virusom COVID-19, koji je zaposlenima stizao na kućnu adresu.

Kada je reč o profesionalnim oboljenjima kojima zaposleni mogu biti izloženi zbog dugotrajnog sedenja i rada za računom, kao i zbog najzastupljenijih bolesti modernog društva, organizovana su onlajn predavanja savetodavnog karaktera od strane eksperata iz različitih oblasti medicine (prevencija kancera, ergonomija radnog mesta, izazovi u roditeljstvu i sl.)

Ostali benefiti

Takođe, Banka je nastavila da primenjuje ranije usvojene beneficije i inicijative poput slobodnog dana za rođendan, slobodnog dana za zaposlene čija deca polaze u prvi razred osnovne škole i podrške roditeljstvu, a uvedena je i mogućnost da otac novorođenog deteta koristi do 20 radnih dana plaćenog odsustva u periodu po rođenju deteta. U 2022. godini banka je razvila novi oblik podrške zaposlenima, refinansiranje troškova jednog pokušaja vantelesne oplodnje tj. potpomognutog začeća u visini do iznosa od 5.000 evra neto.

Usavršavanje i obuke

Zaposleni u UniCredit Banci veruju da je znanje retka stvar koja se deljenjem umnožava. Neguje se kultura učenja i razvoja, kroz posvećenost realizaciji treninga koji se nalaze u razvojnim planovima svih zaposlenih. Talenti se dodatno neguju kroz posebno kreirane programe, a postoji nastojanje da se održi visok nivo kvaliteta fakultativnih inicijativa.

U 2022. godini, Banka je posvetila posebnu pažnju razvoju liderskih veština i talenata banke i motivisanju i zadržavanju zaposlenih koji ostvaruju visoka postignuća i poseduju potencijal za dalji razvoj.

U saradnji sa eksternim konsultantskim kućama tokom 2022. organizovane su brojne radionice i obuke. Kada je menadžment tim Banke u pitanju, razvojni programi bili su fokusirani na unapređenje liderskih veština i efektivno vođenje sastanaka, dok je za organizacione delove Banke koji rade sa klijentima fokus bio na unapređenju menadžment znanja i veština. U ovoj godini organizovane su radionice namenjene svim nivoima menadžmenta u organizaciji, na temu efektivnosti i sastanaka, a radi poboljšanja međusobne komunikacije, prevazilaženja izazova i boljeg razumevanja potreba članova tima prilikom rada na daljinu. Paralelno sa tim, u cilju ojačavanja liderskih veština i pružanju adekvatne podrške liderima, Razvoj ljudi i organizacione kulture je u saradnji sa globalnim pružaocem usluga bio fokusiran na program mladih talenata Banke, budućih lidera, težeći da osnaži i poveća njihove digitalne i liderske veštine u eri konstantnih tržišnih promena.

Socijalna i kadrovska pitanja

U 2022. godini, Razvoj ljudi i organizacione kulture nastavio je program započet u prethodnim godinama koji za cilj ima podršku i osnaživanje žena lidera u organizaciji kroz pružanje podrške na putu ličnog rasta i daljeg napretka u karijeri. Ovaj pragmatični program podržava izgradnju ženskog liderstva na prvom mestu.

Nastojeći da se na adekvatan način osnaže i podrže zaposleni u ostvarivanju svojih poslovnih ciljeva i unapredi njihov radni učinak, Razvoj ljudi i organizacione kulture podržao je zaposlene u poboljšanju njihovih ekspertskih i socijalnih veština organizovanjem i podržavanjem različitih obuka, dodeljivanjem domaćih i stranih sertifikata, organizovanjem međunarodnih seminara i konferencija koje su zaposleni pohađali tokom 2022. godine.

U tom smislu, posvećeno je 3.000 MND za onlajn interne i eksterne treninge koji se odnose na razvoj i preko 1.500 MND obaveznih treninga koji se odnose na kulturu usklađenosti i bezbednost.

Teme koje su bile u fokusu odnose se, između ostalog, na:

- Liderstvo i vođenje u vremenima promene;
- Efikasne menadžment prakse (davanje pravovremene povratne informacije, delegiranje, lična organizacija i upravljanje prioritetima, motivacija i razvoj zaposlenih);
- Eksterni trening za populaciju zaposlenih u Sektoru za korporativno i investiciono bankarstvo (Bankarstvo sa društvenim uticajem...);
- Efektivni sastanci i timska kultura;
- Trening za sve zaposlene iz Centrale i za regionalne menadžere u nameri da se razviju veštine oko organizacije u vođenju sastanaka na efikasan i efektivan način;
- Trening za novozaposlene;
- Ulazna obuka za novozaposlene;
- Treninzi za zaposlene koji pomažu novozaposlenima;
- Regulatorno zahtevani treninzi kao što su: Obuke na temu upravljanja gotovinom (prepoznavanje falsifikata koji glase na dinare i evre) obavezne obuke za predstavnike u osiguranju u ekspoziturama radi održavanja licence kao i obučavanje zaposlenih koji stiču licencu za osiguranje;
- Lokalni talent program;
- Prodajni trening za sektor maloprodaje za novozaposlene;
- SQL trening za zaposlene u skladu sa razvojnim planovima;
- Digitalno osveščivanje i razvoj;
- Treninzi na temu odgovornosti i slobodnog izražavanja;

Sve ovo ukupno je rezultiralo u obezbeđenih 36.726 sati treninga zaposlenih.

Socijalna i kadrovska pitanja

Podrška mladima

Otpočinjanje profesionalne karijere sticanjem prvih praktičnih znanja i iskustava na stručnim praksama od izuzetne je važnosti za mlade, pre svega jer im pomaže da se što bolje pozicioniraju na kompetitivnom tržištu rada.

UniCredit Banka nastoji da saradnjom sa obrazovnim institucijama pomogne mladima da načine prve profesionalne korake i naviknu se na rad u poslovnom okruženju.

U 2022. godini, UniCredit Banka nastavlja saradnju sa Računarskim fakultetom Univerziteta u Beogradu radi stipendiranja najboljih studenata, gde će izabranom studentu nakon završenog studijskog programa koji se stipendira na osnovu ove saradnje ponuditi radno angažovanje u Banci.

Globalna pokretljivost

U UniCredit Banci se veruje da svaki glas, kultura i iskustvo obogaćuju raznolikost ideja koje inspirišu rast i pozitivne promene.

Međunarodna rasprostranjenost omogućava globalnu saradnju i timski rad kako kroz različite sektore, tako i među različitim zemljama.

Ono po čemu je Grupacija jedinstvena jeste upravo ujedinjenost u različitosti.

Različitosti podstiču otvorenost, fleksibilnost, toleranciju i nova znanja, perspektive i ukuse. Koliko je uspešan tim koji čine različiti profili najbolje potvrđuju uspešni rezultati i zadovoljni klijenti, iz godine u godinu.

Povećanje funkcionalnosti operativnog modela i smanjenje fluktuacije

Činjenica je da je lokalno, ali i na nivou Grupe prisutan trend transformacije, te se i modeli i obrasci poslovanja menjaju, a kako bi se to zaista i desilo, UniCredit Banka Srbija i u organizacionom smislu prati ove transformacije. Cilj promena koje se sprovode, a koje podrazumevaju simplifikaciju strukture, jeste u službi osnaživanja Banke, postizanje veće fleksibilnosti, izgradnje kulture lične odgovornosti svakog zaposlenog pojedinačno, pojednostavljenje procesa i obezbeđivanje veće povezanosti i interakcije između kolega, kako bi se na taj način dobilo na brzini, kvalitetu, a samim tim i zadovoljstvu klijenata i zaposlenih.

Poslovanje UniCredit Banke je strukturirano i njime se dinamički upravlja, uz demonstraciju sposobnosti za brzo reagovanje i brži odgovor na nove prilike i izazove.

Da bi ovo ostvarila, Banka teži da uspostavi manje hijerarhije u odnosima i zaduženjima, a više konkretne i efektivne komunikacije, angažovanja i vidljivosti svačijeg rada, manje birokratije i nepotrebnih procedura u radu, a više prostora za kvalitativni pristup koji daje realnu vrednost, brže donošenje odluka, a manje preopterećenosti poslom i veće zadovoljstvo na radnom mestu, te zaokretom ka kulturi rada zasnovanoj na kvalifikacijama naših kadrova, jačanju njihovih ekspertiza i prostoru za dalji profesionalni razvoj.

Pravednost, rodna ravnopravnost i promovisanje interno jednakih mogućnosti za sve zaposlene

Banka je u 2022. godini, vodeći računa o zakonskim normama, stručnosti i osposobljenosti pri zapošljavanju, aktivno radila na očuvanju i unapređenju uspostavljene rodne ravnopravnosti, jednakosti i ravnoteže. Posebna pažnja pridaje se jednakosti na radnom mestu, te pružanju jednake šanse ženama i muškarcima u pogledu napredovanja u karijeri i ličnog razvoja, o čemu svedoči i činjenica da žene zauzimaju 4 od ukupno 7 pozicija u Izvršnom odboru Banke. Svest o potrebi rodne ravnopravnosti zaposlenih je na zadovoljavajućem nivou i ovoj temi se posvećuju brojne aktivnosti. U Banci ne postoji potreba pravljenja razlika po polu i rodu za potrebe zasnivanja radnog odnosa, kao ni kod premeštaja zaposlenih na druge poslove ili u pogledu mogućnosti napredovanja. Pravo na porodijsko odsustvo imaju svi zaposleni, a posebno podržavamo povratak svojih koleginica i kolega na radno mesto po isteku porodijskog odsustva. U cilju sprovođenja svega postavljenog, Banka je imenovala svog lokalnog menadžera za kulturu različitosti i inkluzivnosti (Diversity Manager). Ova politika je način da se i dalje nastavi sa fer pristupom i obezbeđivanjem pravičnog radnog okruženja punog poštovanja, u kojem žene i muškarci imaju jednake mogućnosti i prava, i čiji rad se vrednuje na osnovu ličnih zasluga i potencijala, bez obzira na pol i druge lične karakteristike. Uvažavanje različitosti je važan deo Strateškog plana za podsticanje rasta, osećaja pripadnosti UniCredit Grupi i stvaranja konkurentne prednosti.

Socijalna i kadrovska pitanja

Lična posvećenost i snažna odgovornost imaju izuzetnu važnost za stvaranje pozitivnog radnog okruženja i promene načina razmišljanja do stvarne kulturne promene.

U skladu sa tim, za sve zaposlene na rukovodećim pozicijama omogućena je posebna obuka pod nazivom „Nesvesna pristrasnost“. Šira svest i razumevanje ove pojave čine radno okruženje inkluzivnijim, jer se tokom ove obuke uči kako da se ne podlegne svojim i tuđim predrasudama. Kada postoji svest o tome da smo možda nesvesno pristrasni, to zapravo može postati naša snaga.

Zahvaljujući strateškom pristupu, u Banci žene čine skoro 68% od ukupnog broja zaposlenih, a što je još važniji podatak, procenat žena na rukovodećim pozicijama je iznad 50%. Težnja je na postizanju titule jednog od najboljih poslodavaca u Srbiji, a kako bi se taj cilj ostvario, neophodno je konstantno ulagati u različitost i rodnu ravnopravnost kroz brojne inicijative.

Na dan 31.12.2022. godine polna struktura zaposlenih u UniCredit Banci je sledeća:

Opis	Ukupan broj	Žene	Muškarci
Broj zaposlenih	1396	944	452
Rukovodeća radna mesta	209	96	113
Izvršilačka radna mesta	1187	847	340
Žene na porodiljskom odsustvu	50	50	0
Žene koje su se vratile sa porodiljskog	22	22	0

Tokom 2022. godine ukupno je 50 koleginica iskoristilo pravo na korišćenje porodiljskog odsustva. U toku iste godine 22 koleginice su se vratile na svoja radna mesta nakon okončanja porodiljskog odsustva započetog u 2021. godini.

U 2019. godini započeo je program pod nazivom „Osnaživanje žena“ koji ima za cilj osnaživanje žena u razvoju njihove karijere. Treća generacija je svoj program završila u 2022. godini. Svaki trenutak u karijeri može biti korak ka nečemu novom, a promene koje živimo već danas mogu postati deo sveobuhvatnog plana ka ispunjenju ličnih potencijala. Važno je da uvek koračamo napred ka razvoju. Talenat, snaga, empatija i samopouzdanje, samo su neki od motiva koji krase našu zajednicu Hrabrih žena.

Ponosni smo na to što nakon porodiljskog odsustva mame mogu da rade sa polovinom punog radnog vremena, tj. 4 sata dnevno, kako bi prvi period odvajanja od deteta bio što bezbolniji, a ova pogodnost sa sličnim ciljem podrške privatnom i porodičnom životu zaposlenih omogućena je od 2022. godine i tatama koji mogu da koriste do 20 radnih dana plaćenog odsustva po rođenju deteta. Ravnoteža između privatnog i poslovnog života je veoma važna, te je iz tog razloga omogućeno da za polazak deteta u prvi razred roditelji dobijaju slobodan dan, rad od kuće, kao i fleksibilno radno vreme.

Socijalna i kadrovska pitanja

Sprovođenje ESG taktika na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

Integritet, Odgovornost, Briga

Ove vrednosti ujedinjuju i definišu kulturu UniCredit Grupe: način na koji se odlučuje i kako se te odluke sprovode. Zajedno, one predstavljaju evoluciju Povelje o integritetu. Jedan jednostavan vodeći princip pomaže da živimo u skladu sa ovim vrednostima svakodnevno, u svakom delu poslovanja: Pobeđujemo. Na pravi način. Zajedno. (Win. The Right way. Together.). Osnovni principi i vrednosti postaju Integritet, Odgovornost, Briga (Integrity, accountability, caring).

Primena ovih vrednosti i vodećih principa u svemu što kompanija radi, u svakom momentu, podržava put da postanemo Banka kakva želimo da budemo:

- usmeravaju interakcije svih kolega, širom Grupe
- ističu promociju različitosti i ravnoteže između privatnog i poslovnog života kao ključne za našu Grupu
- osnažuju našu kulturu slobodnog izražavanja („speak up culture“) i štite protiv odmazde
- primenjuju se na sve poslovne politike Grupe o održivosti i interakciji sa klijentima
- označavaju pravednost prema svim zainteresovanim stranama, u svakom trenutku, kako bi se postigli održivi rezultati

Okvir za P&C politike UniCredit Banke predstavlja fundamentalni dokument, čiji se principi, implementirani kroz procedure, strogo poštuju u svakodnevnom poslovanju. Spomenuti dokument zasniiva se na međunarodnim principima o ljudskim pravima koji su obuhvaćeni Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima i Deklaracijom o osnovnim principima i pravima na rad Međunarodne organizacije rada.

UniCredit Banka obezbeđuje radno okruženje u kome nema diskriminacije, zlostavljanja i seksualnog uznemiravanja, čime se štiti dostojanstvo zaposlenih i unapređuje bezbedna i profesionalna radna sredina koja razvija timski rad, različitost i poverenje.

Zabrana diskriminacije odnosi se na neposrednu i posrednu diskriminaciju u vezi pola, porekla, jezika, rase, boje kože, starosti, trudnoće, zdravstvenog stanja, invalidnosti, nacionalne pripadnosti, veroispovesti, bračnog statusa, porodičnih obaveza, seksualnog opredeljenja, političkog ili drugog ubeđenja, socijalnog porekla, imovinskog stanja, članstva u političkim ili sindikalnim organizacijama ili neke druge lične karakteristike.

U tom smislu već tokom prvog dana, prilikom prijema novozaposlenih, posvećujemo određeno vreme upoznavanju kolega sa osnovnim postulatima na kojima posluje naša kompanija i principima poštovanja ljudskih prava kojih su dužni da se pridržavaju svi zaposleni.

Ključne politike u oblasti zaštite ljudskih prava

- Politika zabrane zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i maltretiranja
- Politika zabrane preduzimanja bilo koje štetne radnje prema licu koje prijavljuje uzbunjivanje ili zlostavljanje

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2022.

Tokom perioda na koji se odnosi ovaj izveštaj, nisu realizovani značajniji projekti i inicijative u vezi sa zaštitom ljudskih prava.

Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

Opšti principi borbe protiv korupcije na nivou UniCredit Bank Srbija AD/Leasing/Partner

UniCredit Banka Srbije i njena podređena društva UniCredit Leasing i UniCredit Partner kao članovi UniCredit Grupe primenjuju princip nulte tolerancije u pogledu mita i korupcije. Lokalna bankarska Grupa ima pravila i mehanizme za zabranu plaćanja olakšica i ne dozvoljava bilo koja davanja javnim službenicima bez odobrenja.

Pristup borbi protiv mita i korupcije utvrđen je Poslovnim pravilom o borbi protiv korupcije i povezanim radnim uputstvom. Poslovnim pravilom utvrđuju se minimalni standardi borbe protiv korupcije u celoj lokalnoj bankarskoj Grupi, primenom standarda UniCredit Grupe i lokalne regulative. Na osnovu ovih pravila, lokalni entiteti implementirali su efikasan Program borbe protiv korupcije.

U skladu sa internim pravilima, delo korupcije se definiše kao davanje, nudičenje, obećavanje, primanje, prihvatanje, zahtevanje ili traženje direktno ili indirektno novčane ili nenovčane i materijalne ili nematerijalne koristi u cilju sticanja ili zadržavanja neopravdane koristi, u obavljanju poslovnih aktivnosti, bez obzira na to:

- Da li je primalac domaće ili strano lice, javni funkcioner ili fizičko lice
- Gde je delo izvršeno;
- Da li je rezultat tog dela dobijena neopravdana korist ili neodgovarajuće izvršavanje delatnosti ili aktivnosti.

Svi zaposleni odgovorni su za poštovanje internih pravila i svih primenljivih antikorupcijskih zakona u obavljanju svojih dužnosti. Takođe, postoje mehanizmi za procenu rizika od podmićivanja i korupcije koji proizilaze iz saradnje sa različitim trećim stranama. Svi ugovori sa trećim stranama imaju adekvatne klauzule koje obezbeđuju poštovanje standarda nulte tolerancije u pogledu mita i korupcije.

Pravilima je propisano da su svi zaposleni dužni da prijave službeniku za borbu protiv korupcije ili direktoru Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke, sve slučajeve izvedenog ili pokušanog podmićivanja ili korupcije kojih postanu svesni, bilo da su ponuđeni, dati ili primljeni. Iako se sve prijave mogu podnositi u skladu sa utvrđenom internom procedurom, one se pre svega moraju podneti službeniku za borbu protiv korupcije, a kada je reč o sumnji na pranje novca, takođe i direktoru Borbe protiv finansijskog kriminala. Propuštanje da se navedeno prijavi može dovesti do, u određenim jurisdikcijama, individualne krivične odgovornosti dotičnog zaposlenog, kao i izlaganja Banke ili Grupe potencijalnoj zakonskoj ili regulatornoj odgovornosti. Potencijalna dela mita i korupcije mogu se takođe prijaviti i u skladu s Poslovnim pravilom o uzbunjivanju. Uspostavljeni su sledeći mehanizmi za praćenje efikasnosti metoda za sprečavanje mita i korupcije:

- Procedure eskalacije za značajna i strateška pitanja;
- Redovna obuka za sve zaposlene;
- Kvartalni izveštaj menadžmentu o nivou rizika i rezultatima kontrola drugog nivoa;
- Sprovođenje procene rizika;
- Provere od strane Interne revizije.

Poslednja dva mehanizma rezultiraju korektivnim aktivnostima za smanjenje rizika koje se moraju izvršiti na vreme kako bi se obezbedilo upravljanje identifikovanim rizicima.

Na kraju 2022. godine, oblast borbe protiv mita i korupcije u Banci pokazuje srednje-nizak nivo rizika kao rezultat procene rizika i kontrola drugog nivoa. Rezultat izvršenih aktivnosti su identifikovane i propisane korektivne mere relevantnim organizacionim jedinicama nad kojima se vrši redovno praćenje.

Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

Ključne politike u oblasti borbe protiv korupcije i podmićivanja Poslednja dva mehanizma rezultiraju korektivnim aktivnostima za smanjenje rizika koje se moraju izvršiti na vreme kako bi se obezbedilo upravljanje identifikovanim rizicima.

Na kraju 2022. godine, oblast borbe protiv mita i korupcije u Banci pokazuje srednje-nizak nivo rizika kao rezultat procene rizika i kontrola drugog nivoa. Rezultat izvršenih aktivnosti su identifikovane i propisane korektivne mere relevantnim organizacionim jedinicama nad kojima se vrši redovno praćenje.

Ključne politike u oblasti borbe protiv korupcije i podmićivanja

- Poslovno pravilo za borbu protiv korupcije
- Poslovno pravilo o uzbunjivanju
- Radno uputstvo za borbu protiv korupcije
- Radno uputstvo o uzbunjivanju

Ključni projekti, inicijative i rezultati u 2022.

U periodu za koji se sačinjava ovaj izveštaj, Banka i njena povezana društva su započela unapređenja procesa u vezi sa evidencijom saradnje sa trećim licima i evidencijom poklona i poslovnog predstavljanja. Implementacija se očekuje tokom 2023. godine. Dodatno, redovno su sprovedene onlajn obuke za sve novozaposlene, koje su obavezne.

Zaključak

Možemo da postanemo banka budućnosti samo ako smo posvećeni održivosti i ako imamo želju da podržimo zajednice u kojima poslujemo. Održivost je u samom temelju i kulturi UniCredit Banke, ali i u samoj osnovi našeg poslovanja. Kako na nivou Grupe, tako i na nivou lokalne banke, UniCredit svakodnevno jača svoja tri osnovna ESG stuba, a osim što kreditiramo klijente iz oblasti održivog poslovanja, ESG razvijamo i kroz konsultantski pristup. ESG je naš način da klijentima pružimo podršku da budu i postanu samoodrživi. Kao što smo svojevremeno bili pioniri, a potom postali lideri u finansiranju energije vetra, nadamo se da će svi naši napori i iskreno zalaganje na putu ka zelenoj tranziciji biti prepoznati po pozitivnom doprinosu koji želimo da damo i ostavimo u zajednici u kojoj poslujemo.

Beograd, 14. februar 2023. godine

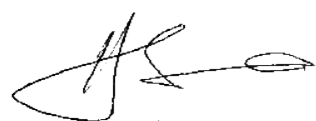
Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član izvršnog odbora
Direktor Upravljanja rizicima

Nenad Mijuca
Direktor Kontrolinga, upravljanja
kapitalom i vlasničkim udelima

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima
UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Grupa”), čije matično društvo je UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd, koji se sastoje od:

- konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine;

i za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine:

- konsolidovanog bilansa uspeha;
- konsolidovanog izveštaja o ostalom rezultatu;
- konsolidovanog izveštaja o promenama na kapitalu;
- konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („konsolidovani finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju konsolidovani finansijski položaj Grupe na dan 31. decembra 2022. godine, kao i konsolidovane rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI standardi).

Konsolidovani
finansijski izveštaji
31. decembar
2022. godine

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostala pitanja

Reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine, izvršio je drugi revizor koji je 14. februara 2022. godine izrazio pozitivno mišljenje na te finansijske izveštaje.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2022. godine.

Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa konsolidovanim Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa konsolidovanim finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su konsolidovani finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa konsolidovanim finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Grupi i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Grupe da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Grupi.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li konsolidovani finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Grupe.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Grupe da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje;
- Prikupljamo dovoljno odgovarajućih revizorskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnih aktivnosti u okviru Grupe u cilju izražavanja mišljenja o konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe. Odgovorni smo za usmeravanje, nadzor i izvršenje revizije grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizorsko mišljenje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 20. februar 2023. godine

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2022. godine

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2022. godine

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2022. godine

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2022.	2021.
Prihodi od kamata	19.653.118	15.524.904
Rashodi kamata	(4.015.857)	(2.200.614)
Neto prihod po osnovu kamata	15.637.261	13.324.290
Prihodi od naknada i provizija	11.387.453	8.805.522
Rashodi naknada i provizija	(3.978.066)	(2.399.157)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7.409.387	6.406.365
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	688.600	348.023
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	754.747
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	(65.855)	-
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	17.333	-
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	(6.504)
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(225.929)	(229.352)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(3.449.330)	(2.782.818)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	35.056	31.264
Ostali poslovni prihodi	6.958	13.342
Ukupan neto poslovni prihod	20.053.481	17.859.357
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(3.635.777)	(3.466.822)
Troškovi amortizacije	(1.359.333)	(1.239.950)
Ostali prihodi	731.063	190.569
Ostali rashodi	(6.388.712)	(6.928.423)
Dobitak pre oporezivanja	9.400.722	6.414.731
Porez na dobitak	(993.730)	(714.380)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	93.298	262.263
Dobitak nakon oporezivanja	8.500.290	5.962.614
Rezultat perioda - dobitak	8.500.290	5.962.614
Dobitak koji pripada matičnom entitetu	8.500.290	5.962.614

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član Izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2022.	2021.
DOBITAK PERIODA		8.500.290	5.962.614
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava		45.454	4.774
- Aktuarski dobitci		24.142	-
- Aktuarski gubici		-	(5.699)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		(3.596.846)	(3.097.587)
- Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova		(805.337)	(81.207)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	36.2	649.889	476.957
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	39.2	(3.682.698)	(2.702.762)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		4.817.592	3.259.852
Ukupan pozitivan rezultat koji pripada matičnom entitetu		4.817.592	3.259.852

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član Izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2022.	2021.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.l, 20	69.758.831	67.572.923
Založena finansijska sredstva	21	7.220.590	-
Potraživanja po osnovu derivata	3.m, 22	2.808.749	752.624
Hartije od vrednosti	3.k, 3.p, 23	103.771.881	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.k, 3.o, 24	75.893.639	42.249.257
Kredit i potraživanja od komitenata	3.k, 3.o, 25	328.843.714	322.594.841
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 26	1.083.998	9.493
Nematerijalna imovina	3.r, 3.u, 27	2.469.691	2.571.469
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 3.u, 28	3.103.911	3.312.289
Investicione nekretnine	3.s, 29	7.274	3.527
Odložena poreska sredstva	3.j, 36	1.384.026	640.839
Ostala sredstva	30	1.996.573	1.445.276
Ukupna aktiva		598.342.877	553.075.879
Obaveze po osnovu derivata	3.m, 31	2.819.396	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.k, 3.v, 32	139.195.655	133.461.922
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.k, 3.v, 33	358.140.581	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 26	924.644	132.490
Rezervisanja	3.w, 3.y, 35	5.647.543	4.087.748
Tekuće poreske obaveze	3.j, 19.4	302.396	71.242
Ostale obaveze	3.t, 37	7.149.535	15.170.720
Ukupno obaveze		514.179.750	467.855.139
Akcijski kapital	39.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	39.1	9.732.221	7.107.136
Rezerve	39.1	50.261.130	53.943.828
Ukupan kapital		84.163.127	85.220.740
Ukupna pasiva		598.342.877	553.075.879

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član Izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine

(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Pozitivne revalorizacione rezerve	Negativne revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.905.829	-	6.479.350	84.093.027
Koriđovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	50.538.072	2.905.829	-	6.479.350	84.093.027
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(2.702.762)	-	-	(2.702.762)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	5.962.614	5.962.614
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	1.861	1.861
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	3.202.689	-	-	-	3.202.689
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	(3.202.689)	(3.202.689)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(2.134.000)	(2.134.000)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	3.202.689	-	-	(5.336.689)	(2.134.000)
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.067	-	7.107.136	85.220.740
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.067	-	7.107.136	85.220.740
Koriđovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	203.067	-	7.107.136	85.220.740
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(203.067)	(3.479.631)	-	(3.682.698)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	8.500.290	8.500.290
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	2.545	2.545
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(5.877.750)	(5.877.750)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	-	-	-	(5.877.750)	(5.877.750)
Stanje na dan 31. decembra tekuće godine	23.607.620	562.156	53.740.761	-	(3.479.631)	9.732.221	84.163.127

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član Izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2022.	2021.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	26.915.255	21.020.299
Prilivi od kamata	15.040.117	11.972.891
Prilivi od naknada	11.344.674	8.794.303
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	530.464	253.105
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(15.923.054)	(12.845.570)
Odlivi po osnovu kamata	(2.832.002)	(1.855.814)
Odlivi po osnovu naknada	(3.928.333)	(2.404.534)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.675.707)	(3.397.561)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(652.466)	(660.551)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(4.834.546)	(4.527.110)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	10.992.201	8.174.729
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	45.901.982	47.761.596
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	45.267.235	47.614.703
Povećanje drugih finansijskih obaveza	634.747	146.893
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(88.453.002)	(37.546.215)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(83.773.373)	(36.920.937)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(4.638.702)	(562.727)
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(40.927)	(62.551)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	18.390.110
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(31.558.819)	-
Plaćeni porez na dobit	(760.298)	(339.374)
Isplaćene dividende	(15.043.750)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	18.050.736
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(47.362.867)	-
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	22.255.049	42.746.369
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	22.251.943	42.745.973
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postojenja i opreme	3.106	396
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(18.544.501)	(39.686.222)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(17.862.589)	(38.452.876)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(681.912)	(1.233.346)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	3.710.548	3.060.147
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	21.425.049	14.292.994
Prilivi gotovine po osnovu uzetih kredita	21.425.049	14.292.994
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(16.882.626)	(13.204.741)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(16.438.775)	(12.763.503)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(443.851)	(441.238)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	4.542.423	1.088.253
Svega prilivi gotovine	116.497.335	125.821.258
Svega odlivi gotovine	(155.607.231)	(103.622.122)
Neto povećanje gotovine	-	22.199.136
Neto smanjenje gotovine	(39.109.896)	-

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2022.	2021.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	78.211.971	55.791.428
Pozitivne kursne razlike	21.148	221.407
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	39.123.223	78.211.971

Beograd, 14. februar 2023. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Voletić
Predsednik Izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član Izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE

Bankarska grupa (u daljem tekstu: „Grupa“) sastoji se od matičnog pravnog lica UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Matično pravno lice“ ili „Banka“) i zavisnih pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd. U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik navedenih pravnih lica.

(a) Osnivanje i poslovanje Banke

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB“) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, poslova platnih usluga kao i drugih poslova definisanih Zakonom o bankama i Statutom Banke.

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka se sastoji od centrale u Beogradu, sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2021. godine: sedamdeset i dve ekspoziture i dva šaltera).

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka ima 1.359 zaposlenih radnika (31. decembra 2021. godine: 1.342 zaposlenih).

(b) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Lizing) osnovano je rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu broj uložka 1-92733-00 od 18. maja 2004. godine pod nazivom HVB Leasing d.o.o. Beograd. Osnivač Lizinga je Bank Austria Creditanstal Leasing GmbH, Beč. Dana 11. aprila 2007. godine je promenjen naziv Lizinga u UniCredit Leasing d.o.o., Beograd. Promena osnivača je upisana u registar Agencije za privredne registre u Beogradu pod brojem 4109/2009 od 10. februara 2009. godine, kada je kao osnivač upisan UniCredit Global Leasing S.p.A., Milano. U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Lizinga. Navedena promena vlasništva je registrovana 26. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

Lizing se bavi poslovima finansijskog lizinga.

Na dan 31. decembra 2022. godine Lizing ima 33 zaposlena radnika (31. decembra 2021. godine: 32 zaposlenih).

(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd

Zavisno pravno lice UniCredit Partner d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Partner) osnovano je 3. maja 2006. godine pod nazivom HVB Partner d.o.o. za zastupanje u osiguranju Beograd. Osnivač Partnera je BA-CA Leasing Versicherungs service GmbH Beč, Austrija, a zatim se rešenjem BDŽU 30358/2013/01-01 od dana 9. aprila 2013 godine menja osnivač u Allegro Leasing Gesellschaft m.b.h. Osnivanje Partnera je upisano u registar Agencije za Privredne Registre u Beogradu pod brojem BD 3370/2007 dana 13. marta 2007. godine. Dana 4. juna 2008. godine je registrovana promena naziva u UniCredit Partner d.o.o. za zastupanje u osiguranju Beograd.

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE (nastavak)

(c) Osnivanje i poslovanje zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. Beograd (nastavak)

U januaru 2016. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji udela i dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, Banka je postala 100% vlasnik Partnera. Navedena promena vlasništva je registrovana 12. januara 2016. godine kod Agencije za privredne registre.

Partner je registrovan za obavljanje delatnosti zastupnika i posrednika u osiguranju. Partner je 16. aprila 2007. godine zaključio Ugovor o zastupanju sa Wiener Staedtsche osiguranjem a.d. Beograd, Trešnjinog Cveta 1, kao glavnim osiguravačem. Na osnovu dobijene pismene saglasnosti glavnog osiguravača i ostalih osiguravajućih društava, Partner zastupa i sledeća osiguravajuća društva: Generali osiguranje a.d. Beograd, DDOR Novi Sad a.d., Novi Sad, Dunav osiguranje a.d., Beograd, AMS osiguranje a.d., Beograd, Triglav osiguranje a.d., Beograd, Milenijum osiguranje a.d., Beograd, Sava neživotno osiguranje a.d. Beograd, UNIQA osiguranje a.d., Beograd i Društvo za osiguranje preuzeto od strane UNIQA osiguranja „Basler osiguranje“ a.d., Beograd.

Na dan 31. decembra 2022. godine Partner ima 4 zaposlena radnika (31. decembra 2021. godine: 3 zaposlena).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji, u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor“).

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Sl. glasnik RS“ br. 93/2020).

2.OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti,
- investicionih nekretnina iskazanih po fer vrednosti,
- nekretnina koje se koriste za obavljanje delatnosti i vode po modelu revalorizacije
- priznata finansijska sredstva i obaveze po amortizovanoj vrednosti kao stavke hedžinga u hedžingu fer vrednosti po amortizovanoj vrednosti prilagođenoj za dobitak ili gubitak po osnovu hedžinga

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja saglasno MSFI 13. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Grupa uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcije lizinga, koje su u delokrugu MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Saglasno MSFI 13 za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena uočljivosti inputa za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih inputa za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – inputi nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – inputi nivoa 2 su inputi koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – inputi nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3. Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2(b). Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu obelodanjeni su u napomeni 2(c).

(b) Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini

U 2022. godini Grupa je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2022. godine:

- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“, MSR 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“, MSR 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ i „Poboljšanja MSFI (ciklus 2018 -2020)“

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Grupe.

2.OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – obelodanjanje računovodstvenih politika koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promena računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvenih procena koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak“ – odloženi porezi koji se odnose na sredstva i obaveze iz iste transakcije koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – inicijalna primena MSFI 17 i MSFI 9 – komparativne informacije koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2023. godine
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna – odlaganje dana primene i tekuće obaveze sa kovenantima
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – lizing obaveza u transakciji prodaje i ponovne kupovine

Rukovodstvo Grupe je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Grupe u periodu početne primene.

(d) Uticaj rusko-ukrajinskog konflikta

Sukob između Rusije i Ukrajine koji je izbio u februaru 2022. godine je imao ogromne negativne efekte na svetsku ekonomiju, pre svega u pogledu rasta cena sirovina, poljoprivrednih proizvoda i energenata, dodatnih poremećaja u globalnim lancima snabdevanja kao i pojačanih geopolitičkih tenzija na svetskom nivou. Konflikt je usporio privredni oporavak nakon krize izazvane pandemijom COVID 19 i dodatno pojačao postojeće inflatorne pritiske, primoravajući centralne banke širom sveta da pooštre svoju monetarnu politiku.

COVID 19 i rusko-ukrajinski konflikt su prema dosadašnjim podacima imali znatno manje posledice po Srbiju zahvaljujući postignutoj makroekonomskoj i finansijskoj stabilnosti, dinamici privrednog rasta, pravovremenom i sveobuhvatnom paketu mera, kao i strukturi ekonomije. Prema preliminarnim procenama Republičkog zavoda za statistiku, realni rast BDP je u četvrtom kvartalu 2022. godine iznosio 0,4%, što je u skladu sa preliminarnom procenom rasta BDP za celu godinu, koja iznosi 2,3%. Projekcija rasta NBS za 2023. godinu se usled negativnog dejstva faktora koji dolaze iz okruženja nalazi u sličnom rasponu od 2,0-3,0%. U cilju ograničavanja efekata inflatornih pritisaka koji su nastali kao posledica rasta cena energenata i drugih primarnih proizvoda usled rusko-ukrajinskog konflikta, NBS je počev od aprila krenula sa zaoštavanjem svoje monetarne politike, povećavši svoju referentnu kamatnu stopu za čitavih 450 baznih poena tokom 2022. godine i prva dva meseca 2023. godine (sa 1,00 na 5,50% u februaru 2023. godine). Takođe, NBS je u 2022. godini nastavila da povlači likvidnost iz bankarskog sektora putem reverznih repo aukcija – ukupan iznos prodatih hartija od vrednosti iznosio je 2.951 milijardi dinara krajem decembra, dok je prosečna ponderisana kamatna stopa na repo prodate hartije od vrednosti iznosila 4,06%, što predstavlja povećanje od 367 baznih poena u odnosu na decembar 2021. godine.

Obračun očekivanog kreditnog gubitka

Tokom 2022. godine neizvesnosti u pogledu ekonomskih aktivnosti proistekle iz pandemije Covid-19 postepeno su nestajale što je demonstrirano ukidanjem restriktivnih mera koje su vlade uvele kako bi se suprostavile pandemiji. Takođe, i rizik lanca snabdevanja je počeo značajno da opada s obzirom na novi geo-politički kontekst koji dobija na značaju. Početak rusko-ukrajinskog konflikta delovao je kao prepreka ekonomskom rastu. Efekti prelivanja rusko-ukrajinskog konflikta nastavili su da dovode do revizije izgleda za ekonomije u evrozoni, takođe podstičući inflatorne pritiske i kamatne stope.

Kako bi se uračunali rizici koji leže u osnovi naglog rasta energetske troškova, inflacije i kamatnih stopa za pravna i fizička lica, geo-politički faktor u obračunu ECL-a je usvojen tokom 2022. godine. U tom smislu, usvajanje ovog faktora je mera koja je komplementarna sa modelima IFRS9 koji su po svojoj strukturi već pravilno i direktno dokazali da prepoznaju efekat geo-političkih kriza. U ovom kontekstu, dok su modeli IFRS9, a posebno satelitski model u stanju da uhvate efekat makroekonomskih scenarija na nivou portfolija, geo-politički faktori deluju na specifične pod-portfolije koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da kontigentna situacija može da preraste u teške stresne uslove.

2.OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(d) Uticaj rusko-ukrajinskog konflikta (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Prema podacima na 31. decembar 2022. godine geo-politički faktor ukupno iznosi 10.4 miliona EUR i raščlanjen je prema sledećim komponentama:

- Klijenti privrede - Energetski intenzivni industrijski sektori skloniji da budu pogođeni efektima preliivanja povezanih sa rusko-ukrajinskim konfliktom, što posebno utiče na snabdevanje energijom i sa tim u vezi porastom cena
- Klijenti fizička lica: za 1) hipoteke sa promenljivom kamatnom stopom (bez zaostalih rata), s obzirom na osetljivost u kontekstu povećanja kamatnih stopa/inflacije i 2) najmanje jednu neplaćenu ratu na izloženost što se smatra obuhvatom sa već prisutnim poteškoćama u plaćanju i kao takvi su posebno ranjivi u ovoj specifičnoj nepredvidivoj situaciji.

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim karakteristikama. Polazeći od navedenog, satelitski model se vodi primenom makroekonomskih uslova - recesivnog scenarija višegodišnjeg plana da bi se odredilo prilagođavanje koje treba primeniti na podrazumevanu stopu neizmirenja obaveza. Tako prilagođena stopa neizmirenja obaveza se zatim primenjuje na relevantne kategorije da bi se procenili očekivani novi prilivi u default, čiji se LLP zatim izračunava prema prosečnoj stopi pokrivanja koja se primenjuje na izloženosti sa malom verovatnoćom izmirenja tzv. UTP.

(e) Reforma međubankarskih kamatnih stopa (IBOR)

U toku je sveobuhvatna reforma referentnih stopa nakon zabrinutosti u poslednjim godinama vezano za integritet i pouzdanost glavnih referentnih vrednosti finansijskih tržišta. Kako bi se procenili relevantni rizici povezani s globalnim reformama referentnih vrednosti koje je pokrenuo Odbor za finansijsku stabilnost (FSB) i preduzele odgovarajuće mere za osiguranje odgovarajućeg prelaza na alternativne ili reformirane referentne stope pre kraja 2021. godine, kao što je navedeno u revidiranoj Uredbi o referentnim vrednostima EU-a BMR, UniCredit Grupa je u oktobru 2018. godine pokrenula grupni projekt s ciljem upravljanja prekidom IBOR-a. Saglasno tome, definisan je višegodišnji plan na nivou UniCredit Grupe uzimajući u obzir izloženost Grupe (s fokusom na euro) i vremenski okvir tranzicije.

Izmene MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 - reforma međubankarskih kamatnih stopa (u daljem tekstu: Izmene) rešavaju nesigurnosti u vezi sa efektima reforme međubankarskih stopa (IBOR) na postojeće odnose računovodstva zaštite na koje utiče reforma IBOR-a, pojašnjavajući da reforma ne zahteva prekide u računovodstvu zaštite. Efektivni datum početka izmena je godišnji period koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine. UniCredit Grupa i Grupa su se odlučile za ranu primenu izmena u 2019. godini.

Sa ciljem praćenja razvoja događaja vezanih uz IBOR i pravilnog upravljanja efektima prelaska, UniCredit Grupa i Grupa kontinuirano prate tržište i učestvuju u važnim javnim savetovanjima i radnim skupovima.

Izmene standarda nemaju uticaj na finansijske izveštaje sastavljene za tekuću i prethodnu godinu imajući u vidu da Grupa ima aktivne ugovore računovodstva zaštite fer vrednosti vezane samo za EURIBOR referentnu stopu.

Grupa ne poseduje finansijske instrumente koji tek treba da promene kamatnu stopu na alternativnu stopu na dan 31.12.2022. godine.

(f) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Grupe za 2021. godinu ali su određena obelodanjivanja u ovim finansijskim izveštajima, koja se odnose na 2021. godinu, prilagođena i izmenjena, a u cilju bolje prezentacije.

2.OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(g) Korišćenje procenijavanja

Sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

Za dodatna objašnjenja pogledati napomenu 5.

(h) Izjava o usklađenosti

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Grupa konzistentno primenjuje računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike Grupe primenjene na tekući i prethodni period detaljno su obrazložene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe uključuju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i procena, te napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje. Konsolidovani finansijski izveštaji sa stanjem na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine, obuhvataju finansijske izveštaje matičnog pravnog lica (Banke) i finansijske izveštaje sledećih zavisnih pravnih lica:

Naziv pravnog lica:	% Učešća	
	2022.	2021.
UniCredit Leasing d.o.o., Beograd	100%	100%
UniCredit Partner d.o.o., Beograd	100%	100%

Banka je jedini vlasnik zavisnih pravnih lica. Svi materijalno značajni iznosi transakcija i salda koji su nastali iz međusobnih poslovnih odnosa eliminisani su prilikom konsolidacije.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Uzimajući u obzir i okolnosti nastale usled pandemije COVID-19, rusko-ukrajinski konflikt kao i neizvesnost oko ekonomskog oporavka, rukovodstvo Grupe i dalje procenjuje sa razumnom sigurnošću da će Grupa nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, konsolidovani finansijski izveštaji Grupe sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene. Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Prihodi i rashodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima u toku perioda iskazani su u bilansu uspeha Grupe, u okviru pozicije "Neto prihod po osnovu naknada i provizija". Kursne razlike koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu valutu po različitim deviznim kursovima uključujući i kursne razlike po osnovu valutne klauzule, iskazane su u bilansu uspeha Grupe, u okviru pozicije "Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekta ugovorene valutne".

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(c) Iznosi u stranim valutama (nastavak)

Nemonetarna imovina i obaveze u stranim valutama koje se iskazuju po fer vrednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema deviznom kursu važećem na datum kada je određena fer vrednost. Nemonetarna imovina i obaveze koje se iskazuju po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se korišćenjem deviznog kursa važećeg na datum transakcije.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane NBS, bili su sledeći:

	31.12.2022.	31.12.2021.
USD	110,1515	103,9262
EUR	117,3224	117,5821
CHF	119,2543	113,6388

(d) Prihodi i rashodi od kamata

(i) Metod efektivne kamatne stope

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose primenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer ako isti postoje. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Grupa prima naknadu od klijenta kojom se pribijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Grupe, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:

a) "origination fee" - naknada koju Grupa naplaćuje u vezi za emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju naknade procene finansijskog stanja zajmoprimca, procena i evidentiranje garancija, kolateralna i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranje o uslovima instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije,

b) "commitment fee" – naknada primljena za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati,

c) "origination fee" – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Prihod od kamata na dužničke hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha priznaju se po nominalnoj kuponskoj kamatnoj stopi i uključuju se u prihode od kamata. Kamatni prihod i rashod na derivatne finansijske instrumente takođe se uključuje u prihode i rashode od kamata. Grupa obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, koja se evidentira u momentu naplate.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(d) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

(i) Metod efektivne kamatne stope (nastavak)

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8, 9 i 10) odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Grupa se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI ("purchased and/or originated credit – impaired") Grupa obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva. Kreditno usklađena efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

(i) Prezentacija

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat obračunate primenom efektivne kamatne stope i kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Grupe i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita ("monitoring" ili "management" fee);
- "commitment fee" – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati; i
- naknade vezane za sindicirani kredit koje je Grupa primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: "u trenutku" i "tokom vremena kako su pružene usluge". Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga kao i prihode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

Rashodi naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge. Rashodi naknada i provizija obuhvataju i rashode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

(f) Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobitci/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata, izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika, kao i efekte usklađivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(g) Neto dobitci/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobitci/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(h) Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti/gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke/gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštititi od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a gde se promena fer vrednosti može pripisati riziku koji je predmet zaštite.

(i) Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Neto dobiti/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti.

(j) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru ostalog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2022. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

(ii) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Na osnovu njihovih budućih poreskih posledica, privremene razlike mogu da budu:

- oporezive privremene razlike, koje će za posledicu imati oporezive iznose pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) u budućim periodima kada knjigovodstveni iznos sredstva bude nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom, ili
- odbitne privremene razlike koje će za posledicu imati iznose koji će moći da se odbiju pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos sredstva biti nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Grupa plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijska sredstva i obaveze

(i) Priznavanje i početno vrednovanje

Grupa vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Finansijska sredstva

Grupa klasifikuje finansijska sredstva prilikom inicijalnog priznavanja u sledeće kategorije sredstava:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u pogledu klasifikacije dužničkih i vlasničkih instrumenata su opisani u nastavku:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske obaveze iz perspektive izdavaoca, kao što su krediti, hartije od vrednosti i druga slična potraživanja.

Klasifikacija i vrednovanje dužničkih instrumenata zavise od dva osnovna kriterijuma:

- 1) poslovnog modela na osnovu kojeg Grupa upravlja finansijskim sredstvom i
- 2) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum)

Poslovni model

Poslovni model odražava način na koji Grupa upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. To podrazumeva procenu da li je cilj Grupe da prikuplja novčane tokove po osnovu držanja finansijskog sredstva ili je cilj prikupiti novčana sredstva kako po osnovu držanja tako i po osnovu prodaje finansijskog sredstva. Ukoliko nijedno od navedenog nije primenjivo (npr. finansijsko sredstvo je namenjeno trgovanju) finansijsko sredstvo se drži u okviru "ostalog" poslovnog modela i klasifikuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Procena poslovnog modela vrši se na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je nivo portfolija ili podportfolija pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne i objektivne informacije kao što su prodaje sredstava koje su realizovane u prošlosti, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, upravljanje rizicima, vrednovanje performansi sredstva i njihovo izveštavanje rukovodstvu i drugo. Procena poslovnog modela se zasniva na realnim budućim očekivanjima. Reklasifikacija finansijskog sredstva se vrši ukoliko se promeni poslovni model na osnovu kojeg se upravlja tim sredstvom. Grupa ne očekuje česte promene poslovnih modela.

SPPI kriterijum

Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja, Grupa procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Za svrhu ove procene, "glavnica" se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva na dan inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika, ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)

Dužnički instrumenti (nastavak)

Na osnovu prethodno navedenih kriterijuma dužnički instrumenti se klasifikuju u sledeće kategorije sredstava:

1) Finansijsko sredstvo po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost ovih finansijskih sredstava se naknadno koriguje za utvrđena smanjenja vrednosti odnosno procenjeno obezvređenje kao što je objašnjeno u napomeni 3(k)(viii). Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha i držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Kao i kod finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti, utvrđena smanjenja vrednosti ovih sredstava odnosno obezvređenje, prihodi od kamate kao i dobici/gubici po osnovu promene kursa valuta priznaju se u bilansu uspeha. Ispravka vrednosti se ne priznaje u bilansu stanja već u okviru revalorizacionih rezervi, budući da knjigovodstvene vrednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Prilikom prestanka priznavanja, kumulirani dobici i gubici prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju se i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava po fer vrednosti" u bilansu uspeha. Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo koje ne zadovoljava kriterijume za klasifikaciju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, u ovu grupu finansijskih sredstava se klasifikuju:

- finansijska sredstva kojima se trguje ukoliko su kupljeni za svrhu trgovanja u bliskoj budućnosti ili su prilikom inicijalnog priznavanja deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja sa ciljem ostvarivanja kratkoročnog profita;
- finansijska sredstva koju Grupa prilikom inicijalnog priznavanja označava da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova sa ciljem da se eliminiše ili znatno umanji tzv. "računovodstvena neusklađenost".

Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju kroz bilans uspeha u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata". Prihodi od kamate po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)

Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Grupa instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat izuzev u slučajevima kada se njima trguje što podrazumeva da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Takva klasifikacija se vrši za svaki instrument kapitala pojedinačno. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Grupa u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Odredbe MSFI 9 u pogledu obezvređenja finansijskih sredstava se odnose samo na dužničke instrumente. Za instrumente kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Dividende se priznaju u poziciji "Ostali poslovni prihodi" u okviru bilansa uspeha kada je pravo Grupe na dividendu ustanovljeno.

Efekti promene fer vrednost instrumenata kapitala po fer vrednosti kroz bilans uspeha se evidentiraju u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Grupa klasifikuje finansijske obaveze, izuzev preuzetih neopozivih obaveza po osnovu nepovučenih kredita i plasmana i finansijskih garancija, kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(v)). Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju derivate, finansijske obaveze koje su namenjene trgovanju (npr. kratke pozicije u knjizi trgovanja) i druge finansijske obaveze koje su označene po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusklađenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha.

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Grupa prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla;
- kada Grupa prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenese suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom;
- kada su značajno modifikovani ugovorni uslovi finansijskog sredstva (videti napomenu 3(k)(iv)).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ii) Prestanak oporezivanja (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira (i) primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i (ii) eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, priznaje se u bilansu uspeha.

Grupa obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Grupa zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Grupa, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

(iv) Modifikacija

Prestanak priznavanja usled značajne modifikacije ugovornih uslova

U slučajevima promene ugovornih uslova, Grupa procenjuje da li su novčani tokovi značajno modifikovani. Ukoliko su novčani tokovi finansijskog sredstva/obaveze značajno modifikovani u odnosu na originalno ugovorene dolazi do prestanka njihovog priznavanja i priznavanja novog finansijskog sredstva/obaveze po fer vrednosti uvećane za eventualne transakcione troškove (a koji se odnose na novo finansijsko sredstvo/obavezu). Eventualne razlike između knjigovodstvene vrednosti postojećeg i fer vrednosti novog finansijskog sredstva/obaveze se priznaju u bilansu uspeha u okviru pozicija "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti" i "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti".

Grupa pod značajnom modifikacijom novčanih tokova podrazumeva: izmene ugovora usled komercijalnih razloga koje su u skladu sa tržišnim uslovima, izmena valute ili dužnika, kao i promene kojima se uvode ugovorene odredbe koje dovode do neispunjenja SPPI kriterijuma. Saglasno MSFI 9, novo finansijsko sredstvo je klasifikovano u Nivo 1 za potrebe merenja očekivanog kreditnog gubitka (u daljem tekstu: ECL), izuzev ukoliko se ne radi o sredstvu koje predstavlja POCl.

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se nužno značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ii) Modifikacija (nastavak)

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja (nastavak)

Saglasno MSFI 9, Grupa utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha (pozicija "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha"). Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom trajanja ugovora.

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Grupa ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Grupa ima po osnovu trgovanja.

(vi) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjeno za otplate glavnice, a uvećano ili umanjeno za akumuliranu amortizaciju primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjeno za obezvređenje.

(vii) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Grupa meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Grupa određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Grupu, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ii) Merenje po fer vrednosti (nastavak)

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Grupa podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Grupa ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Grupe i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Grupa smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđeni na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrđiva.

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Grupa preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti (tzv. Nivo 1). Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika (tzv. Nivo 2).

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Grupa koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Grupa ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Grupe pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Grupa obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)

Za ove svrhe, Grupa primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja (izuzev POCI) i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta. Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na izloženosti koje su u okviru modela očekivanog gubitka. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike. PD parametar se preračunava na klijentskom nivou, dok se staging proces sprovodi na nivou transakcija. Model transfer logike se zasniva na kvantitativnom pristupu poznatom kao model kvantilne regresije gde je 1) termin “značajan” preveden u percentil koji vodi do određivanja praga transfera (u zavisnosti od PD u momentu odobrenja, proteklog vremena od momenta odobrenja i preostale ročnosti) što predstavlja svojevrsno teorijsko povećanje koje kvantilni model smatra “značajnim” sa statističkog stanovišta, dok 2) termin “povećanje” predstavlja relativno povećanje ili smanjenje PD za vreme životnog ciklusa plasmana od momenta odobrenja do datuma izveštavanja. Kad god relativna promena vrednosti PD za vreme životnog ciklusa plasmana probije prag procenjen na osnovu modela, dati finansijski instrument se klasifikuje u stage 2.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

Watch-list 2 se odnosi na klijente sa većim rizikom ukazujući na strukturne/strateške probleme, loše poslovanje kao i probleme sa profitabilnošću. Status na watch-list 2 ne može se dodeliti finansijskom instrumentu u momentu njegovog nastanka, već se dodeljuje u slučaju pogoršanja kreditnog rizika u poređenju sa inicijalnim.

U postupku obezvređenja, Grupa posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(ix) Otpisi

Kada utvrdi da su određena finansijska sredstva nenaplativa, Grupa ih otpisuje. Otpis finansijskog sredstva predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu, pri čemu se razlikuje otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis i otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga.

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da sredstvo neće biti naplaćeno, ali se Grupa ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Grupa procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Grupa ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate. Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Grupa sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni). S obzirom da se Grupa ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. U momentu kada Grupa proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Grupa proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem finansijskog sredstva u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

U slučaju naplate otpisanih finansijskih sredstava prihod se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(l) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(m) Potraživanja i obaveze po osnovu derivata

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neke bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forvard transakcije, valutne svopove, kamatne svopove, robne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(n) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo zaštite od rizika

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Grupa je odabrala opciju da nastavi da primenjuje MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

Grupa označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Grupa formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Grupa ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) Hedžing fer vrednosti

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Grupe za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(ii) Hedžing tokova gotovine

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koji se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznati sredstvom, obavezom ili vrlo izvesnom budućom transakcijom i koji može uticati na rezultat, promene u instrumentu hedžinga se obuhvataju:

- deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga koji je određen kao efektivni hedžing se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu
- neefektivni deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga se priznaje u bilansu uspeha.

Priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Grupe za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(o) Krediti i potraživanja

Pozicije "Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija" i "Kredit i potraživanja od komitenata" u bilansu stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(k)(ii)). Ukoliko su iskazani po amortizovanoj vrednosti, kredit i potraživanja se u bilansu stanja prikazuju u neto iznosu umanjenom za formiranu ispravku vrednosti (napomena 3(k)(viii)). Ispravka vrednosti se formira umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja na teret rashoda. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji, prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(p) Hartije od vrednosti

Pozicija "Hartije od vrednosti" u bilansu stanja obuhvata dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava zavisno od poslovnog modela i SPPI kriterijuma. U pogledu klasifikacije i vrednovanja videti napomenu 3(k)(ii).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(q) Nekretnine i oprema

(i) Priznavanje i merenje

Početno vrednovanje nekretnina i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja:

- oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja,
- nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda. Prema grupnoj instrukciji "kancelarijska" procena od strane ovlašćenog procenitelja se sprovodi polugodišnje. Ukoliko se istom utvrdi odstupanje fer vrednosti više od 10% u odnosu na postojeću, pristupa se "punoj" proceni fer vrednosti.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za istu nekretninu. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se prenosi u celosti na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Prenos revalorizacione rezerve na neraspoređenu dobit vrši se i dok se sredstvo koristi po proporcionalnoj metodi. Revalorizacionu rezervu nije moguće preneti u bilans uspeha.

Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Grupu.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Grupu i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(q) Nekretnine i oprema (nastavak)

(iii) Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva sa pravom korišćenja se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2 %
Nameštaj	Maksimalno 25	4 %
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6.67 %
Ostalo	Maksimalno 10	10 %

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna ili revalorizovana vrednost u slučaju nekretnina.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno. Nije bilo promene u odnosu na prošlu godinu.

(r) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalne imovine, počev od narednog meseca u odnosu na mesec kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(s) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe.

Početno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po metodu fer vrednosti i ne podležu obavezi obračuna amortizacije kao ni utvrđivanju eventualnog obezvređenja. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

(t) Lizing

(i) Grupa kao korisnik lizinga

Lizing je saglasno MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu. Sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- ukoliko se sredstvo koje je predmet lizinga može eksplicitno ili implicitno identifikovati,
- kada se tokom lizing perioda mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja sredstva i
- ako se može upravljati korišćenjem sredstva, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se sredstvo koristiti tokom celog perioda lizinga.

Kao što je dozvoljeno standardom, Grupa ne primenjuje zahteve MSFI 16 za korisnike lizinga na sredstva male vrednosti tj. vrednosti do EUR 5.000 u dinarskoj protivvrednosti, kratkoročne zakupe (do godinu dana) i nematerijalnu imovinu. Tipični primeri sredstava male vrednosti su: štampači, aparati za vodu, pos terminali, tableti, računari, telefoni i manji kancelarijski nameštaj. Navedeni zakupi se priznaju kao rashod po proporcionalnoj metodi u bilansu uspeha.

Kada se analizom ugovora proceni da je ugovor lizing, sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje u aktivi, a obaveza po osnovu lizinga u pasivi bilansa stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja se sastoji iz:

- vrednosti inicijalno priznate obaveze po osnovu lizinga,
- iznosa unapred plaćenih lizing obaveza i datih depozita,
- iznosa inicijalnih direktnih troškova, ukoliko ih ima,
- umanjenja za eventualne lizing podsticaje primljene od davaoca lizinga
- procenjene troškove demontaže i uklanjanja imovine kao i vraćanja imovine u prvobitno stanje.

Nakon početnog priznavanja, sredstvo se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja, usklađenoj za ponovna merenja obaveza po osnovu lizinga.

Sredstva za pravom korišćenja se amortizuju proporcionalnom metodom. Obračun amortizacije kreće od prvog dana narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo raspoloživo za korišćenje.

Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj neto vrednosti svih budućih lizing plaćanja po osnovu lizinga (bez poreza na dodatu vrednost), diskontovanih po kamatnoj stopi implicitnoj za lizing, a u nedostatku iste, po inkrementalnoj stopi zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao one koja je predviđena lizing ugovorom.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(t) Lizing (nastavak)

(i) Grupa kao korisnik lizinga (nastavak)

Buduća lizing plaćanja koja se nakon diskontovanja uključuju u vrednost lizing obaveze obuhvataju:

- fiksna plaćanja umanjena za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom,
- varijabilna lizing plaćanja, odnosno plaćanja koja zavise od indeksa ili stope,
- plaćanja u skladu sa klauzulom o garanciji rezidualne vrednosti predmeta zakupa,
- cenu koštanja opcije otkupa, ukoliko je razumno sigurno da će se opcija koristiti,
- kazne za raskid ugovora, ukoliko je razumno verovatno da će iskoristiti opcija raskida.

Nakon početnog priznavanja, obaveza po osnovu lizinga se smanjuje za izvršena plaćanja lizing obaveze, povećava za pripisanu kamatu i usklađuje po osnovu:

- promene u budućim lizing plaćanjima, koje nastaju kao rezultat promene stope ili indeksa koji je korišćen za utvrđivanje inicijalne lizing obaveze,
- promene u proceni korišćenja opcije za kupovinu predmetne imovine,
- promene iznosa za koji se očekuje da će se platiti prema garanciji rezidualne vrednosti,
- promene lizing perioda.

Usklađivanje vrednosti obaveze po osnovu lizinga zahtevaju i usklađivanje sredstva sa pravom korišćenja. Po osnovu lizinga, Grupa priznaje troškove amortizacije i rashod kamate u bilansu uspeha.

(ii) Grupa kao davalac lizinga

Kada se Grupa pojavljuje u ulozi davaoca lizinga, vrši se procena da li se radi o finansijskom ili operativnom lizingu. Ukoliko Grupa proceni da se ugovorom prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva, lizing se klasifikuje kao finansijski. U suprotnom, radi se o operativnom lizingu. MSFI 16 ne donosi suštinske promene vezano za računovodstveni tretman lizinga kod davaoca lizinga u odnosu na MRS 17.

(u) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(v) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Grupe.

Grupa klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta. Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(w) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Grupu. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Grupa ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

(x) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Grupa u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

(y) Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Grupa je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprimosi na teret poslodavca i doprimosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Grupa je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2022. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki. Za utvrđivanje rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju korišćene su statističke tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuaru, kao i projektovana godišnja stopa rasta zarada od 9,5% i godišnja diskontna stopa od 7.35%. Pored toga, Grupa je u 2022. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

Obaveze po osnovu kratkoročnog nagrađivanja zaposlenih iskazuju se na nediskontovanoj osnovi, a priznaju se kao trošak u trenutku pružanja usluge. Dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja zaposlenih koji su uključeni u navedene šeme nagrađivanja na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Grupe. Obaveze za dugoročno nagrađivanje priznaju se korišćenjem odgovarajuće diskontne stope.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod i pregled

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik,
- Operativni rizik,
- Rizik likvidnosti,
- Rizik usklađenosti poslovanja,
- AML rizik (rizik od pranja novca i finansiranja terorizma),
- Strateški rizik,
- Poslovni rizik,
- Reputacioni rizik,
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi,
- Rizik modela
- Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine.

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje materijalnim vrstama rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Grupe prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% regulatornog kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% regulatornog kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Grupe pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Grupe obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Grupa ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Upravljanje rizicima.

Struktura Upravljanja rizicima¹ organizovana je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura:

- Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- Kreditni poslovi (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede);
- Finansijski rizici,
- Interna validacija.

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Interna revizija

Interna revizija obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i višegodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta/aktivnosti/rizika može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika, odnosno regulatornog i/ili Grupnog zahteva. Interna revizija redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

¹ U okviru Upravljanja rizicima se nalazi i struktura koja je zadužena za nefinansijske rizike

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.

Kreditni proces u Grupi zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju strukture koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih struktura u okviru Upravljanja rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „čtetvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „čtetvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Grupa u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za praćenje klijenata sa povišenim rizikom, Pravila za upravljanje restrukturiranim i problematičnim klijentima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Grupe je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti od negativnog uticaja, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Grupa donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određene prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Grupa obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Grupa takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Grupe definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „čtetvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Glavni cilj u 2022. godini je bio kontrolisanje i umanjenje potencijalnih negativnih efekata usled geo-političke situacije kroz intenzivan monitoring proces gde je ceo portfolio skeniran na osnovu sledećih kriterijuma: kooperacija sa ruskim odnosno ukrajinskim tržištem, rusko vlasništvo (povezanost), kooperacija sa Sber bankom i uticaj sankcija prema Rusiji. Akcije koje su preduzete za korporativni portfolio su bili redovni interni pozivi od aprila 2022. godine između funkcije prodaje, funkcije kreditnog odobrenja i portfolio monitoring funkcija u vezi aktuelnog stanja sa potencijalno ugroženim klijentima, uz redovno ažuriranje liste klijenata. Za sve klijente sa liste kod kojih je procenjen potencijalno veliki uticaj urađena je hitna vanredna revizija i usvojena strategija i akcioni plan u skladu sa tim. Preostali klijenti su ostavljeni na listi za praćenje i redovno su ažurirani. U početku se skrining obavljao jednom nedeljno, a kasnije kako su efekti krize postajali sve vidljivije izraženi to je uticalo i na analizu koju je Grupa sprovodila. Grupa je takođe promenila i sve kreditne aplikacije kako bi sadržale informacije o efektima krize na poslovanje klijenata sa uključenim informacijama o budućim tokovima gotovine, sa akcentom na makroekonomska kretanja i ranjive sektore. Odgovarajući upitnik je implementiran u obrazac aplikacije koja se koristi za odobrenje kredita. Pored toga, gde god je bilo relevantno Grupa je koristila opciju garantne šeme – program podele rizika sa državom koja pokriva 80% izloženosti sa 24 meseca grejs perioda. Za fizička lica Grupa je usvojila konzervativnije kriterijume prilikom kreditnih odobrenja (ograničena odobrenja za crvenu i žutu zonu, ograničenja po pitanju LTV, povećanu potrošačku korpu).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku

Grupa upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika,
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija,
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika,
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika.

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki).

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Grupe u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD),
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Grupa koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. Grupa interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MSFI, čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Grupe. U cilju ispunjenja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Korisnik izveštaja					
			CRO Sektor	Kreditni odbor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Kontroling, upravljanje kapitalom i vlasničkim udelima / Upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)		-		+	+	+
Credit Risk Dashboard	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	mesečno***	+	-		-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Upravljanje rizicima	kvartalno	+	***		+	-	-
Izveštaj o apetitima rizika	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	kvartalno			+		+	+
Risk profile	Finansijski rizici	mesečno			+			
Management summary izveštaj	Finansijski rizici	dnevno				****		
Operational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	mesečno				*****		
Reputational risk izvestaj	Nefinansijski rizici	kvartalno				*****		

* izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**izveštaj se dostavlja Kreditnom odboru nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Upravljanja rizicima i direktorima struktura u okviru funkcije Upravljanja rizicima.

****Primaoci izveštaja su sledeći organizacioni delovi Grupe: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori struktura za: Finansijske, Korporativno bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima, Trgovanje finansijskim proizvodima, Investicione usluge, Finansiranje, Finansijski rizici, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).

***** Korisnici izveštaja su sledeći organizacioni delovi Grupe: Rukovodeći Tim banke i CEO Lizinga, Interne revizije, Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja Banke, Bankarske operacije, Digitalni upravljački okvir i kontrola, Digitalizacija i informacione tehnologije, Bezbednost Banke, Strateski, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima, struktura koja se bavi Fraud Managementom. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.

***** Korisnici izveštaja su sledeći organizacioni delovi Grupe: Rukovodeći Tim Banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je struktura Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Upravljanja rizicima,
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija,
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Upravljanje rizicima, kao i direktorima svih struktura u okviru Upravljanja rizicima. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta),
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama,
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke),
- PD i LGD po segmentima,
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec),
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnom odboru Grupe radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici ALCO odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke (što je kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora);
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podrži razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim risk profilom

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Grupu, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Grupa sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Grupe kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 20)		Hartije od vrednosti uključujući i založene hartije (napomena 23 i 21)		Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 24)		Krediti i potraživanja od komitenata (napomena 25)		Ostala finansijska sredstva** (napomena 30)		Vanbilansne stavke	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
U hiljadama dinara												
Pojedinačna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	-	-	245.796	300.205	3.994	8.879	110.965	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	-	-	8.192.206	9.878.160	4.565	3.149	471.747	141.810
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	4.350.486	3.760.201	66.245	56.656	4.423	3.461
Bruto plasmani	-	-	-	-	-	-	12.788.488	13.938.566	74.804	68.684	587.135	145.271
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-	-	8.283.019	8.085.675	63.776	62.163	371.023	82.855
Knjigovodstvena vrednost	-	-	-	-	-	-	4.505.469	5.852.891	11.028	6.521	216.112	62.416
Grupna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 1-6	69.758.834	67.572.925	109.529.196	109.210.970	75.899.871	42.253.381	187.837.320	191.996.886	163.358	225.745	212.423.246	204.916.205
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	-	-	13.876.063	7.652.855	158	160	6.874.784	5.430.044
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	-	-	-	843.917	1.706.472	21	313	556.903	87.361
Fizička lica Nivo 1	-	-	-	-	-	-	98.741.751	103.453.974	1.235	3.422	2.781.837	4.035.663
Fizička lica Nivo 2	-	-	-	-	-	-	28.904.331	16.302.746	25.473	17.977	1.927.441	600.726
Bruto plasmani	69.758.834	67.572.925	109.529.196	109.210.970	75.899.871	42.253.381	330.203.382	321.112.933	190.245	247.617	224.564.211	215.069.999
Ispravka vrednosti	3	2	72.397	79.515	6.232	4.124	5.865.137	4.370.983	401	330	771.794	176.305
Knjigovodstvena vrednost	69.758.831	67.572.923	109.456.799	109.131.455	75.893.639	42.249.257	324.338.245	316.741.950	189.844	247.287	223.792.417	214.893.694
Knjigovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	69.758.831	67.572.923	109.456.799	109.131.455	75.893.639	42.249.257	328.843.714	322.594.841	200.872	253.808	224.008.529	214.956.110
Knjigovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	-	-	1.535.672	2.791.886	-	-	-	-	1.397.853	832.648	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	69.758.831	67.572.923	110.992.471	111.923.341	75.893.639	42.249.257	328.843.714	322.594.841	1.598.725	1.086.456	224.008.529	214.956.110

*Kategorija „Pravna lica – restrukturirani plasmani“ uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

** Razlika u odnosu na ukupna ostala sredstva se odnosi na nefinansijska sredstva koja na 31.12.2022. godine iznose neto 397.848 hiljada dinara (2021: 358.820 hiljada dinara) i imaju ispravku vrednosti 3 hiljade dinara (2021: 0 hiljada dinara).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Implementacija bazelskih standarda

U oblasti primene bazelskih standarda u vezi sa modelima kreditnog rizika, težište aktivnosti bilo je prvenstveno na nastavku razvoja modela za pravna lica srednje veličine, kao i softverske implementacije, testiranja i početka primene novog rejting modela za fizička lica koji je pušten u rad u septembru 2021. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupe. Rejting sistem Grupe je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Grupa koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Rejting podklasa	Rejting	PD min %	PD mid %	PD max %
1	1+	0,000%	0,020%	0,026%
2	1	0,026%	0,030%	0,035%
3	1-	0,035%	0,041%	0,048%
4	2+	0,048%	0,056%	0,065%
5	2	0,065%	0,076%	0,089%
6	2-	0,089%	0,104%	0,121%
7	3+	0,121%	0,141%	0,165%
8	3	0,165%	0,192%	0,224%
9	3-	0,224%	0,262%	0,306%
10	4+	0,306%	0,357%	0,417%
11	4	0,417%	0,487%	0,568%
12	4-	0,568%	0,663%	0,775%
13	5+	0,775%	0,904%	1,056%
14	5	1,056%	1,232%	1,439%
15	5-	1,439%	1,680%	1,961%
16	6+	1,961%	2,289%	2,673%
17	6	2,673%	3,120%	3,643%
18	6-	3,643%	4,253%	4,965%
19	7+	4,965%	5,796%	6,767%
20	7	6,767%	7,900%	9,222%
21	7-	9,222%	10,767%	12,570%
22	8+	12,570%	14,674%	17,131%
23	8	17,131%	20,000%	100%
24	8-	100%	100%	100%
25	9	100%	100%	100%
26	10	100%	100%	100%

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Grupi i da će otići u status neizvršenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Interni rejting sistem (rejting skala) (nastavak)

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8 pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Za potrebe IFRS 9 rejtinzi iz masterskale se mapiraju tako što se klijenti sa rejting podeoka koji pripadaju istom rejtingu (npr. 1+, 1 i 1-) grupišu zajedno u jednu rejting klasu (npr. rejting 1). IFRS 9 PD model kreira PD krive za rejting klase od 1 do 8 za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti. Zatim se ove PD krive prilagođavaju za informacije koje se odnose na budućnost (forward-looking information – FLI). Sa FLI, PD vrednosti se za prve 3 godine prilagođavaju u skladu sa projekcijama makroekonomskih kretanja i utiču na PD vrednosti tako što im vrednost podižu ili spuštaju. Dodatno na osnovu politike banke, PD vrednosti moraju da budu specifične na nivou klijenta. Stoga, tačne kumulativne PD (cPD) na nivou klijenta se izode iz cPD na nivou rejting klase. Klijentima se dodeljuju rejting klase na osnovu njihovih tačnih Basel II PD na datumu izveštavanja. Ovakve Basel II PD se porede sa srednjim PD cele rejting klase i na osnovu toga se cPD krive pomeraju naniže ili naviše.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

U skladu sa važećim dokumentom MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, Grupa obračunava dvanaestomesečni ECL ili ECL za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Grupa primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 – pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koja nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 – pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali gde ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 – uključuje finansijska sredstva koja imaju objektivne dokaze o obezvređenju na izveštajni datum.

Na kraju Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu, dok Nivo 3 uključuje problematičnu finansijsku aktivu. U kalkulaciji očekivanih gubitaka za finansijske instrumente u Nivo 1 primenjuje se dvanaestomesečni obračun očekivanog gubitka, dok se za finansijske instrumente u Nivou 2 primenjuje obračun na nivou životnog veka (lifetime).

Stage 1 dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak primenjuje se na sve stavke od početka priznavanja sve dok nema značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta.

Obezvređenje za njih se obračunava u skladu sa metodologijom Grupe na sledeći način:

$$ECL = \sum_{m=1}^{\min(12;T)} (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1+EIR}\right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- EAD_t^{unsec} neobezbeđena izloženost u momentu defaulta u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu defaulta u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesecu
- CPD_m kumulativna verovatnoća defaulta u mesecu m
- LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu defaulta u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

Finansijski instrumenti kod kojih postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta inicijalnog odobrenja su klasifikovani u stage 2. Ovi instrumenti iako još uvek nisu u default-u, za njih se preračunava očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek plasmana.

Obezvređenje za njih se preračunava u skladu sa metodologijom Grupe na sledeći način:

$$ECL = \sum_{m=1}^T (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1+EIR}\right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- EAD_t^{unsec} neobezbeđena izloženost u momentu defaulta u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu defaulta u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesec
- CPD_m kumulativna verovatnoća defaulta u mesecu m
- LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu defaulta u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

LGD je jedan od glavnih komponenti parametara kreditnog rizika koja se koristi za obračun ispravke vrednosti. LGD na osnovu uslova IFRS9, jednogodišnji LGD parametar koji će se prilagoditi sa FLI se izračunava na sledeći način:

$$LGD_{unsec} = LGD_{likvidacija} * (1 - stopa\ oporavka)$$

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Gde je LGD likvidacija procenjen na osnovu proseka vrednosti LGD za slučajeve neizvršenja novčanih obaveza rešenih kroz proces likvidacije za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti, dok stopa oporavka predstavlja verovatnoću da će se klijenti vratiti u performing portfolio odnosno da će biti izlečeni. Glavni cilj FLI u LGD parametru je inkorporiranje budućih makroekonomskih kretanja i prilagođavanje predviđene stope oporavka za portfolio u narednim godinama. Na osnovu makroekonomskog modela, Grupa prognozira procenat promene (Δ) godišnje stope oporavka u odnosu na trenutnu tačku ciklusa, za koje se očekuje da će biti oporavljeni u roku od 12 meseci, izračunato na sledeći način:

$$\Delta_{t_i}^{RR} = \frac{RR_{FL_{t_i}} - RR_{t_0}}{RR_{t_0}}, i = 1, 2, 3$$

Gde je:

- $RR_{FL_{t_i}}$, predstavlja prognozirano godišnju stopu oporavka u prvoj, drugoj i trećoj godini
- RR_{t_0} , predstavlja stopu oporavka za poslednju dostupnu godinu.

Multi scenario dodatak se primenjuje da bi se ispunili zahtevi IFRS 9 standarda i najbolje prakse u bankarskoj industriji, gde se uključuju makro ekonomski efekti, na osnovu različitih potencijalnih ishoda u kalkulaciju očekivanog kreditnog gubitka.

Tabela sadrži verovatnoće za četiri alternativna scenarija (od kojih neutralni (BL), negativni (CONT) i pozitivni (POS) su dobijeni od strane UniCredit Grupe, a prosečni (AVG) scenario je jednostavno ponderisani prosek prethodno pomenuta 3 scenarija) koji su primenjeni na novembarški LLP obračun koji je predstavljen u nastavku:

Naziv	Ozbiljnost	Učešće	Komentar
Bl	-	60%	Neutralni scenario
Cont	Pogoršanje	40%	Negativni scenario
Pos	poboljšanje	0%	Pozitivni scenario
Avg	-	-	Kreiran uzimajući u obzir ponderisani prosek svakog iznosa promene svih gornje navedenih scenarija. Koristi se samo za svrhe dodele nivoa obezvređenja.

Predviđene stope neizmirenja obaveza (kao i stope oporavka) predstavljaju input za trenutno (PIT)/buduće (FLI) prilagođavanje višegodišnje verovatnoće neizmirenja obaveza - LtPD (i višegodišnje stope gubitka zbog neizmirenja obaveza - LtLGD), parametara koji se koriste za izračunavanje multi scenario dodatka.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike.

Četiri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada izloženost po transakciji dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watch-listu 2 se klasifikuju u Nivo 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturirani izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Shodno dokumentu MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, ukoliko postoji objektivni dokaz obezvređenja (u daljem tekstu default status) na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, sva finansijska sredstva se klasifikuju u Nivo 3 obezvređenja. Prema članu 178 Uredbe EU br. 575/2013 smatra se da je neizvršenje obaveza (default) nastupilo u odnosu na određenog dužnika kada su se dogodili jedan ili oba od sledeća dva događaja: 1) dužnik je u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili/ 2) malo je verovatno da će dužnik platiti bar jednu od svojih kreditnih obaveza u potpunosti bez regresnih radnji koje pravno lice treba da preduzme. Za finansijske instrumente klasifikovane u Nivo 3 pravilo je da se obezvređenje zasniva na obračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek plasmana. U tom procesu Grupa posebno tretira klijente u statusu defaulta čija se izloženost smatra značajnom i takve plasmane odnosno klijente Grupa individualno procenjuje, na pojedinačnoj osnovi (case by case), dok za plasmane koji nisu individualno značajni tu proceni vrši na kolektivnoj osnovi.

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Grupa je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Grupa treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Grupe. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplate glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata u default statusu u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Grupa primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela).

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkuciji: $ECL = unsecEAD \times LGDs3$ (time in default) Gde je:

- unsecEAD – Exposure u default-u umanjen za vrednost kolateralala
- LGDs3 (time in default) - gubitak u trenutku default-a

Ukoliko je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkucija:

$ECL = EAD \times ponder$ rezervisanja za Nivo 1

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent u default-u.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

Uticaj COVID-19 na ECL

Imajući u vidu složenost okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19 koje su uticale na građane i ekonomiju tokom 2020. i 2021. godine, Grupa je uvela određene mere i aktivnosti u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, što je podrazumevalo blagovremeno prepoznavanje potencijalnih poteškoća dužnika i preduzimanje odgovarajućih koraka. Tada je Grupa ažurirala makroekonomske pretpostavke koje su korišćene u određivanju ECL (posebno tzv. „forward looking“ informacije). Makroekonomske informacije i pretpostavke vezano za COVID-19 razmatrane su u ECL scenarijima na način da se prilagode PD i LGD parametri koji su rezultirali povećanim nivoom ECL (odražavajući prognozu BDP, stope nezaposlenosti, kamatnih stopa i slično).

Podrška klijentima u izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške odnosio se na uvođenje moratorijuma definisanog od strane NBS kao i garantnu šemu države. U nastavku je pregled tabela koje pokazuju izloženosti pokrivena garancijom države.

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2022. godine (nastavak)

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne seme	17.062.666	557.930	4.088.948	550.885
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	17.992			-
3	od toga: privredna društva	17.058.867	557.930	4.088.037	550.885
4	od toga: mala i srednja preduzeća	16.329.335			550.885
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	452.292			21.792

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2022. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2022.)

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2022. godine (nastavak)

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne seme	29.563.672	408.406	7.078.165	652.820
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
3	od toga: privredna društva	29.558.576	408.406	7.076.941	652.820
4	od toga: mala i srednja preduzeća	28.145.407			652.820
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	824.996			-

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2021. godine prema prikazanim kategorijama

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2021.)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima.

U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (napomena 23)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 24)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 25)		Ostala sredstva (napomena 30)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2022.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	245.796	34.231	3.994	1.135	110.965	55.550
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	8.192.206	3.128.272	4.565	550	471.747	158.871
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.350.486	1.342.966	66.245	9.343	4.423	1.691
Ukupno	-	-	-	-	12.788.488	4.505.469	74.804	11.028	587.135	216.112
31. decembar 2021.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	300.205	61.924	8.879	912	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	9.878.160	4.560.551	3.149	537	141.810	61.230
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	3.760.201	1.230.416	56.656	5.072	3.461	1.186
Ukupno	-	-	-	-	13.938.566	5.852.891	68.684	6.521	145.271	62.416

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2022. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kredit i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	8.876.802	67.431	58.380	140.786	9.143.399
Ispravka vrednosti	(345.286)	(7.721)	(8.750)	(71.196)	(432.953)
Neto knjigovodstvena vrednost	8.531.516	59.710	49.630	69.590	8.710.446

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.	
	Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	67.572.925	2.185.909	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69.758.834
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	67.572.925	2.185.909	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69.758.834

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.	
	Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	57.151.931	10.420.994	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.572.925

(ii) Založena finansijska sredstva

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.	
	Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	-	7.225.280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.225.280
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	7.225.280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.225.280

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(ii) Založena finansijska sredstva (nastavak)

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.		
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)			u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)
Nivo 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(iii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.		
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)			u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)
Nivo 1	109.210.970	11.126.574	(28.900.917)	-	-	-	-	-	-	-	(79.620)	10.946.909	102.303.916
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	109.210.970	11.126.574	(28.900.917)	-	-	-	-	-	-	-	(79.620)	10.946.909	102.303.916

U hiljadama dinara	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.		
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)			u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)
Nivo 1	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	100.749.619	46.441.924	(26.452.050)	-	-	-	-	-	-	-	(15.454.816)	3.926.293	109.210.970

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iv) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	42.216.853	391.997	(40.069.923)	(282.572)	(295.665)	13.093	-	-	-	-	(216.138)	73.582.173	75.622.390
Nivo 2	36.528	-	(1.016)	238.403	250.896	(12.493)	-	-	-	-	(912)	4.478	277.481
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delimične otplate	-	-	-	44.169	44.769	(600)	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	42.253.381	391.997	(40.070.939)	-	-	-	-	-	-	-	(217.050)	73.586.651	75.899.871

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	27.752.880	18.253.625	(3.947.508)	(573)	(573)	-	-	-	-	-	(93.333)	251.762	42.216.853
Nivo 2	30.168	959	-	425	425	-	-	-	-	-	(32)	5.008	36.528
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delimične otplate	-	-	-	148	148	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	27.783.048	18.254.584	(3.947.508)	-	-	-	-	-	-	-	(93.365)	256.770	42.253.381

(v) Krediti i potraživanja od komitenata

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	264.785.153	4.445.015	(29.982.176)	(55.912.410)	(64.221.400)	9.834.936	(1.558.786)	32.840	-	-	(49.921.088)	90.430.155	223.844.649
Nivo 2	56.328.415	149.149	(8.629.882)	33.671.641	48.055.174	(12.004.684)	-	-	(2.484.345)	105.496	(11.637.463)	36.477.507	106.359.367
Nivo 3	13.937.931	30.843	(2.936.732)	2.764.729	-	-	1.129.920	(39.630)	1.801.490	(127.051)	(1.831.967)	823.050	12.787.854
Delimične otplate	-	-	-	19.476.040	16.166.226	2.169.748	428.866	6.790	682.855	21.555	-	-	-
Ukupno	335.051.499	4.625.007	(41.548.790)	-	-	-	-	-	-	-	(63.390.518)	127.730.712	342.991.870

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(v) Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	227.085.215	3.304.130	(27.434.668)	(3.137.555)	(14.741.433)	15.106.376	(3.771.268)	268.770			(56.685.934)	121.653.965	264.785.153
Nivo 2	63.236.901	1.299.870	(3.614.182)	(6.995.553)	13.000.923	(17.296.432)			(2.917.537)	217.493	(19.171.760)	21.573.139	56.328.415
Nivo 3	10.624.244	70.046	(980.679)	5.308.232			3.340.269	(373.933)	2.613.526	(271.630)	(1.797.633)	713.721	13.937.931
Delimične otplate				4.824.876	1.740.510	2.190.056	430.999	105.163	304.011	54.137			
Ukupno	300.946.360	4.674.046	(32.029.529)	-	-	-	-	-	-	-	(77.655.327)	143.940.825	335.051.499

(vi) Ostala sredstva

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	1.281.791	622.082	(4.671)	67.487	(2.430)	70.063	(146)	-			(27.049)	9.952	1.949.592
Nivo 2	158.020	3.550	(1.941)	(124.941)	2.516	(122.787)			(4.996)	326	(17.901)	19.569	36.356
Nivo 3	67.958	14.891	(5.393)	8.225			301	-	8.674	(750)	(47.584)	36.708	74.805
Delimične otplate				49.229	(86)	52.724	(155)	-	(3.678)	424			
Ukupno	1.507.769	640.523	(12.005)	-	-	-	-	-	-	-	(92.534)	66.229	2.060.753

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	1.293.131	84.617	(41.917)	(49.004)	(42.551)	353	(6.806)	-			(42.937)	37.901	1.281.791
Nivo 2	14.995	-	(2.352)	93.390	97.269	(3.879)			-	-	(2.980)	54.967	158.020
Nivo 3	11.125	202	(1.270)	11.016			11.016	-	-	-	(8.008)	54.893	67.958
Delimične otplate				(55.402)	(54.718)	3.526	(4.210)	-	-	-			
Ukupno	1.319.251	84.819	(45.539)	-	-	-	-	-	-	-	(53.925)	147.761	1.507.769

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2022.
Nivo 1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	84	-	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	84	-	(82)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

(ii) Založena finansijska sredstva

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2022.
Nivo 1	-	4.690	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.690
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	4.690	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.690

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova	31.
Nivo	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	odobrenja (+)	decembar 2021.
Nivo 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	79.515	5.680	(21.854)	-	-	-	-	-	-	-	(5)	4.371	67.707
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	79.515	5.680	(21.854)	-	-	-	-	-	-	-	(5)	4.371	67.707

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	268.440	16.679	(172.381)	-	-	-	-	-	-	-	(36.117)	2.894	79.515

(iv) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	3.661	175	(2.595)	112	(19)	131	-	-	-	-	(507)	4.130	4.976
Nivo 2	463	-	-	(112)	19	(131)	-	-	-	-	(82)	82	351
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*	-	-	-	905	1.035	(130)	-	-	-	-	-	-	905
Ukupno	4.124	175	(2.595)	905	1.035	(130)	-	-	-	-	(589)	4.212	6.232

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iv) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.	
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	35.983	633	(33.917)	(4)	(4)	-	-	-	-	-	(89)	1.055	3.661
Nivo 2	236	3	-	4	4	-	-	-	-	-	-	101	344
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*				119	119	-	-	-	-	-			119
Ukupno	36.219	636	(33.917)	119	119	-	-	-	-	-	(89)	1.156	4.124

(v) Krediti i potraživanja od komitenata

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.	
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	1.883.111	377.244	(422.621)	88.600	(443.385)	583.580	(79.173)	27.578	-	-	(325.112)	970.165	2.571.387
Nivo 2	2.487.511	246.775	(427.409)	(511.944)	443.385	(583.580)	-	-	(442.721)	70.972	(358.952)	1.205.504	2.641.485
Nivo 3	8.086.036	491.758	(1.687.339)	423.344	-	-	79.173	(27.578)	442.721	(70.972)	(549.116)	395.879	7.160.562
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*				1.774.722	1.215.415	(482.656)	450.989	(25.765)	671.468	(54.729)			1.774.722
Ukupno	12.456.658	1.115.777	(2.537.369)	1.774.722	1.215.415	(482.656)	450.989	(25.765)	671.468	(54.729)	(1.233.180)	2.571.548	14.148.156

Nivo	Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.	
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)			Izlaz (-)
Nivo 1	1.501.530	318.803	(326.512)	648.518	(158.293)	678.987	(82.597)	210.421	-	-	(273.073)	733.783	2.603.049
Nivo 2	2.449.632	326.113	(184.949)	(785.148)	158.293	(678.987)	-	-	(395.551)	131.097	(493.541)	325.833	1.637.940
Nivo 3	6.002.337	721.657	(666.604)	136.630	-	-	82.597	(210.421)	395.551	(131.097)	(1.201.270)	507.376	5.500.126
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*				2.715.543	905.283	(518.214)	1.854.595	(201.724)	731.315	(55.712)			2.715.543
Ukupno	9.953.499	1.366.573	(1.178.065)	2.715.543	905.283	(518.214)	1.854.595	(201.724)	731.315	(55.712)	(1.967.884)	1.566.992	12.456.658

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(vi) Ostala sredstva

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2022.
	1. januar 2022.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	36	39	(4)	295	(8)	305	(2)	-	-	-	(14)	13	365
Nivo 2	580	67	(41)	345	8	(305)	-	-	(76)	718	(131)	212	1.032
Nivo 3	61.877	15.866	(5.089)	(640)	-	-	2	-	76	(718)	(44.269)	28.877	56.622
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*				6.161	14	(294)	179	-	6.978	(716)			6.161
Ukupno	62.493	15.972	(5.134)	6.161	14	(294)	179	-	6.978	(716)	(44.414)	29.102	64.180

Nivo	Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2021.
	1. januar 2021.	Povećanja(+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	21.747	-	(118)	(3.600)	(106)	22	(3.516)	-	-	-	(18.003)	32	58
Nivo 2	68	-	(24)	84	106	(22)	-	-	-	-	(21)	275	382
Nivo 3	10.223	302	(1.106)	3.516	-	-	3.516	-	-	-	(7.478)	49.867	55.324
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*				6.729	198	(22)	6.553	-	-	-			6.729
Ukupno	32.038	302	(1.248)	6.729	198	(22)	6.553	-	-	-	(25.502)	50.174	62.493

U migracionim pregledima iznad, prema pozicijama prikazani su:

- "Promene u okviru nivoa" predstavljaju povećanja i smanjenja izloženosti za potraživanja koja postoje na početku i na kraju perioda;
- U delu tabele "Transferi između nivo-a" prikazane su izloženosti koje su u odnosu na početak perioda promenile nivo na kraju perioda;
- U delu tabele "Izlaz" prikazane su potpuno otplaćene izloženosti, odnosno izloženosti koje postoje na početku perioda ali ne postoje na kraju perioda;
- U kategoriji "Nova odobrenja" prikazane su izloženosti nastale tokom perioda;
- Promena* predstavlja promenu rezervisanja usled promene vrednovanja

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjizenje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Grupa je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka, kao matično pravno lice, uspostavila je posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima (licenciranim proceniteljima, proceniteljskim kućama, osiguravajućim kućama i supervizorima), izrada stručnih mišljenja, internih procena i celokupne pravne i ekonomske analize kolaterala, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Grupa koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Grupa prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- platve garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Grupe do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra je prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kreditni i potraživanja od komitenata		Vanbilansne stavke	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Pravna lica, rejting 10	-	-	4.465	76.195	137	-
Nekretnine	-	-	-	75.855	-	-
Keš	-	-	-	-	137	-
Garancije	-	-	4.465	340	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	-	-	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	5.675.278	6.697.392	27.758	61.427
Nekretnine	-	-	5.290.116	5.644.361	18.991	61.027
Keš	-	-	179.705	126.288	8.767	400
Garancije	-	-	149.304	821.296	-	-
Zaloge	-	-	56.153	105.447	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	429.666	425.624	-	-
Nekretnine	-	-	392.721	414.831	-	-
Keš	-	-	5.281	186	-	-
Garancije	-	-	31.664	10.607	-	-
Zaloge	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	1.266	295.210	115.362.621	110.862.404	17.761.035	18.915.487
Nekretnine	-	-	96.692.170	89.846.414	6.124.208	6.951.173
Keš	-	293.935	2.741.287	3.914.158	5.245.716	4.921.100
Garancije	1.266	1.275	12.957.068	13.781.267	6.358.446	6.787.427
Zaloge	-	-	2.708.734	3.133.154	32.665	255.787
Ostalo	-	-	263.362	187.411	-	-
Ukupno	1.266	295.210	121.472.030	118.061.615	17.788.930	18.976.914

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(c) Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici obuhvataju devizni rizik i cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Grupe tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljivi nivo ekonomskog gubitka kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Grupe a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Jedan od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Grupe tržišnom riziku tokom 2022. godine je:

- VaR (Value at Risk) - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kreditnog spreda, devizni rizik, volatilnost i inflacija.

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Grupa koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize. Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV (Basis Point Value Sensitivity) i CPV (Credit Point Value Sensitivity).

Tokom 2022. godine, izloženost Grupe tržišnim rizicima bila je u okviru definisanih limita i u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2022.				
Devizni rizik	3.581	2.006	7.460	247
Rizik od promene kamatne stope	7.750	6.077	15.296	598
Rizik kreditnog raspona	7.462	2.508	8.800	518
Kovarijansa	(4.874)	-	-	-
Ukupno	13.919	7.402	18.902	2.425
2021.				
Devizni rizik	540	1.441	4.634	157
Rizik od promene kamatne stope	633	2.956	5.601	633
Rizik kreditnog raspona	3.070	14.208	31.876	2.650
Kovarijansa	(951)	-	-	-
Ukupno	3.292	14.595	34.459	3.041

Retroaktivno testiranje (backtesting) VaR modela se prati na mesečnom nivou i izveštava na ALCO odboru.

Ukoliko je realizovan PnL gubitak veći u odnosu na gubitak prikazan VaR modelom, on se smatra prekoračenjem ("overdraft"). Retroaktivno testiranje se odnosi na period od poslednjih 250 radnih dana u odnosu na datum posmatranja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Nije bilo strateških izmena kada je u pitanju upravljanje likvidnosnim i tržišnim rizicima u odnosu na 2021. godinu. Osnovna ažuriranja u internim politikama odnose se na revidiranje postojećih procesnih uloga i aktivnosti, ažuriranje odgovarajućih limita za pokazatelje i implementaciju mod- elovanja depozita bez ugovorenog roka dospeća (iz ugla likvidnosti i kamatnog rizika). Tokom 2022. godine pojačan fokus bio je i na simulaciji pokazatelja usled rusko- ukrajinskog konflikta kao i praćenje tržišnih kretanja i intervencija na lokalnom tržištu.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Grupe i kapitala Grupe, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Grupa je dužna da odnose između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na intradnevnom (slanje izveštaja sa stanjima u 12h i 14h), dnevnom i mesečnom nivou.

Grupa je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Grupe uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru organizacione strukture Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti i Upravljanja aktivom i pasivom i finansiranjem.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Grupa zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom Grupe na operativnom nivou je odgovornost organizacione strukture Trgovanje finansijskim proizvodima u okviru Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti.

	2022.	2021.
Pokazatelj deviznog rizika		
- na 31. decembar	2,07	3,02
- maksimalan za period - mesec decembar*	5,12	4,04
- minimalni za period - mesec decembar*	0,33	0,27

*Navedeni pokazatelji se posmatraju samo za Banku.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	288.224	35.032.983	218.665	154.942	34.064.017	69.758.831
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	7.220.590	7.220.590
Potraživanja po osnovu derivata	-	2.784.580	-	-	24.169	2.808.749
Hartije od vrednosti	-	14.774.282	-	-	88.997.599	103.771.881
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15.705.894	24.673.820	48.612	374.452	35.090.861	75.893.639
Kredit i potraživanja od komitenata	-	220.572.904	110.680	-	108.160.130	328.843.714
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	1.083.998	-	-	-	1.083.998
Ostala sredstva	20.238	155.399	-	4	1.820.932	1.996.573
Ukupna aktiva	16.014.356	299.077.966	377.957	529.398	275.378.298	591.377.975
Obaveze po osnovu derivata	-	2.805.207	-	-	14.189	2.819.396
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	139.217	106.181.017	1.191	1.503	32.872.727	139.195.655
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	13.025.879	176.704.806	4.382.291	1.192.366	162.835.239	358.140.581
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	924.644	-	-	-	924.644
Ostale obaveze	411.882	3.911.385	17.703	68.247	2.740.318	7.149.535
Ukupna pasiva	13.576.978	290.527.059	4.401.185	1.262.116	198.462.473	508.229.811
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	(2.201.018)	(10.584.789)	4.018.870	751.008	8.028.381	12.452
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2022. godine	236.360	(2.033.882)	(4.358)	18.290	84.944.206	83.160.616

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(c) Tržišni rizici

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Grupe na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	167.190	32.197.297	163.048	143.607	34.901.781	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	671.133	-	-	81.491	752.624
Hartije od vrednosti	-	18.066.958	-	-	93.856.383	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.877.858	37.763.526	63.529	524.714	19.630	42.249.257
Kredit i potraživanja od komitenata	475.554	195.215.481	114.404	-	126.789.402	322.594.841
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	9.493	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	16.143	184.693	-	8	1.244.432	1.445.276
Ukupna aktiva	4.536.745	284.108.581	340.981	668.329	256.893.119	546.547.755
Obaveze po osnovu derivata	-	701.365	-	-	22.560	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	88.324	107.883.942	3.108	827	25.485.721	133.461.922
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	9.782.687	154.442.018	3.775.055	943.720	145.263.612	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	132.490	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	152.983	3.745.545	10.724	35.470	11.225.998	15.170.720
Ukupna pasiva	10.023.994	266.905.360	3.788.887	980.017	181.997.891	463.696.149
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	5.496.681	(19.167.005)	3.448.938	346.169	9.939.373	64.156
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2021. godine	9.432	(1.963.784)	1.032	34.481	84.834.601	82.915.762

*Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(d) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka, osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je pravni rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Praćenje i upravljanje operativnim rizicima je u nadležnosti Upravljanja rizicima u okviru Nefinansijskih rizika. Odlučivanje, upravljanje i izvrštavanje o temama vezanim za operativne rizike vrši se preko Izvršnog Odbor Banke dok se praćenje mitigacionih aktivnosti kao rezultat drugog nivoa kontrola vrši preko Komiteta za nefinansijske rizike.

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe prouzrokovan nemogućnošću Grupe da ispunji svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu. Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Grupe je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo Grupi da ispunji svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima. Rizik likvidnosti sa kojim se Grupa susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Grupa nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima.
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine).
- Tržišna likvidnost - rizik da se Grupa može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija.
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjee ročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Grupe.
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od Grupe veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja.
- Rizik koncentracije finansiranja nastaje kada Grupa koristi ograničeni broj izvora finansiranja, pa oni postaju takvi da bi povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću.
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnost (nastavak)

Grupa u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita.

Sistem limita koji se koristi u dnevnom upravljanju rizikom likvidnosti osigurava da Grupa održava poziciju likvidnosti i finansiranja koja je dovoljno snažna da podnese moguće efekte nepovoljnih scenarija u kojima se gore navedeni rizici mogu materijalizovati. Sistem limita za Grupu je definisan u Okviru apetita za rizike (RAF) kao i drugim granularnim limitima. RAF definiše nivo rizika koji je Grupa spremna da preuzme u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnog plana, uzimajući u obzir interes svojih akcionara, kao i kapitalne i druge regulatorne i zakonske zahteve. Kao takav, RAF je odobren od strane Upravnog odbora, dok granularni limiti (ili drugi oblik ograničenja) proizilaze iz RAF-a: njihov proces odobravanja i eskalacije, međutim, uključuje i druge komitete ili funkcije koje su postavljene na niži hijerarhijski nivo u organizaciji Grupe.

Neki od osnovnih pokazatelja likvidnosti uključeni u RAF za 2022. godinu bili su:

- Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke
- Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) - konsolidovani
- Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Tokom 2022. godine nije bilo prekoračenja ni jednog od definisanih limita.

Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U kontekstu ovog regulatornog izveštaja, likvidna potraživanja prvog reda su: gotovina i sredstva kod Centralne banke, stanja na računima kod banaka koje su imale rejting najmanje BBB u Standard & Poor's ili Fitch-IBCA rejtingu ili najmanje Baa3 u portfelju Moody's rejtinga i hartije od vrednosti. Likvidna potraživanja drugog reda su ostala potraživanja koja dospevaju u roku od mesec dana nakon izračunavanja koeficijenta likvidnosti.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti NBS i to narednog radnog dana. Ako Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti NBS – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe NBS na dnevnom nivou.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnost (nastavak)

Ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti tokom 2022. godine:

Pokazatelj likvidnosti Banke:	2022.	2021.
- na 31. decembar	2,00	1,98
- prosek za period - mesec decembar	1,98	1,99
- maksimalan za period - mesec decembar	2,10	2,15
- minimalan za period - mesec decembar	1,89	1,86

Uži pokazatelj likvidnosti:	2022.	2021.
- na 31. decembar	1,27	1,73
- prosek za period - mesec decembar	1,32	1,45
- maksimalan za period - mesec decembar	1,44	1,73
- minimalan za period - mesec decembar	1,19	1,31

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR)

Ovaj indikator predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Grupe i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Grupa je dužna da pokazatelj pokriva likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Ostvarene vrednosti LCR ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2022. godine:

U hiljadama dinara		
Na dan 31. decembra	2022.	2021.
Zaštitni sloj likvidnosti	145.269.360	121.061.671
Neto odlivi likvidnih sredstava	91.449.099	73.434.512
LCR	159%	165%

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na mesečnom nivou i zasnovana se na analizi scenarija. Ukoliko je potrebno, frekvencija praćenja strest testa se može vršiti na nedeljnom nivou. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Grupe vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem. Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima)
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za Grupu)
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Grupa ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti koji se na godišnjem nivou testira i kojim su:

- precizno definisane procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Grupe koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- precizno definisan način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnost (nastavak)

Uticaj rusko-ukrajinskog konflikta na likvidnost Grupe

Sa eskalacijom krize, u skladu sa Politikom likvidnosti u slučaju nastupanja nepredviđenih događaja, Grupa je 10. marta odlučila da aktivira fazu pažnje, iako je pozicija likvidnosti Grupe bila stabilna i nepromenjena u odnosu na prethodni period. Svi indikatori po lokalnim i grupnim propisima su bili na normalnom nivou i u okviru definisanih ciljnih vrednosti i na bezbednoj udaljenosti od utvrđenih limita tokom cele godine. Aktivacija faze pažnje je sprovedena kao mera predostrožnosti kako bi se obezbedila rana identifikacija potencijalnih rizika i veća fleksibilnost u upravljanju, praćenju i procesu donošenja odluka u slučaju bilo kakvih promena na tržištu koje bi mogle uticati na stanje likvidnosti u Grupi. Politika kapitala u vanrednim situacijama nije aktivirana (niti je bilo potrebe za tim). Sa stabilnim i adekvatnim potencijalom likvidnosti, Grupa nije iskusila odliv depozita stanovništva i pravnih lica, niti ograničenja na tržištu novca usled smanjenja limita od strane drugih finansijskih institucija. Pokazatelji ranog upozoravanja EWI indikatori, kako za Grupu tako i za tržište, postavljeni su na odgovarajućoj udaljenosti od RAF-a ili nivoa regulatornog ograničenja, ostavljajući vremena Grupi da blagovremeno reaguje tokom potencijalnih ili stvarnih kriza.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnost (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	69.758.831	-	-	-	-	69.758.831
Založena finansijska sredstva	-	-	7.220.590	-	-	7.220.590
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	2.808.749	-	-	2.808.749
Hartije od vrednosti	5.923.770	-	19.036.529	39.696.638	39.114.944	103.771.881
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	75.138.031	158.608	390.225	198.461	8.314	75.893.639
Kreditni i potraživanja od komitenata	22.084.394	27.002.273	80.145.135	100.781.492	98.830.420	328.843.714
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	1.083.998	-	-	1.083.998
Ostala sredstva	1.727.638	-	268.935	-	-	1.996.573
Ukupna aktiva	174.632.664	27.160.881	110.954.161	140.676.591	137.953.678	591.377.975
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	2.819.396	-	-	2.819.396
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	15.512.981	19.295.159	59.852.094	27.567.594	16.967.827	139.195.655
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	297.882.400	4.292.463	39.571.122	15.608.351	786.245	358.140.581
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	924.644	-	-	924.644
Ostale obaveze	4.452.477	68.348	1.381.425	1.075.917	171.368	7.149.535
Ukupna pasiva	317.847.858	23.655.970	104.548.681	44.251.862	17.925.440	508.229.811
Vanbilansne stavke	4.139.101	5.725.430	10.029.451	-	-	19.893.982
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2022. godine	(147.354.295)	(2.220.519)	(3.623.971)	96.424.729	120.028.238	63.254.182

U analizi rizika likvidnosti, Grupa uzima u obzir i vanbilansne pozicije. Istorijском analizom vremenske serije i primenom VAR modela sa 95% intervalom poverenja, izračunati su procenti potencijalnih odliva koji se mogu očekivati do 1 meseca, do 3 meseca i do 1 godine kumulativno. Ovako izračunati procenti se primenjuju na sledeće vanbilansne pozicije: opozive i neoopzive kreditne linije, garancije kao i kreditne kartice, a izračunati potencijalni odlivi se uključuju u analizu rizika likvidnosti.

Struktura dospeća sredstava i obaveza prema ugovorenom dospeću na dan 31. decembra 2022. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza po vremenskim korpama, sa negativnom neusklađenošću u korpi do jednog meseca. Ova neusklađenost je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima Grupe. Ovaj negativni gep se smanjio u poredjenju sa 31. decembrom 2021. imajući u vidu da se sa rastom kamatnih stopa određeni iznos depozita po viđenju preusmerio na oročene depozite u skladu sa rastom kamatnih stopa. Na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. Negativni gep u korpama od 1-3 meseca i od 3 meseca do 1 godine potiče od potencijalnih odliva koji mogu proizaći po osnovu pozicija vanbilansa a koji je izračunavaju primenom određenih modela. Takođe važno je napomenuti da Grupa raspolaže likvidnim instrumentima, tj. hartijama od vrednosti i drugim rezervama likvidnosti, koje u svakom momentu može založiti kod NBS ili prodati na sekundarnom tržištu, kao i da ima na raspolaganju sredstva od matične banke (u skladu sa planom finansiranja) i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa usvojenim planom finansiranja za tekuću godinu iz čega u svakom trenutku može pokriti potencijalne odlive sredstava čak i u stresiranim scenarijima koje relevantne službe u Grupi redovno sprovede i analiziraju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Grupe na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	67.572.923	-	-	-	-	67.572.923
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	752.624	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	1.846	601.947	11.030.754	58.972.937	41.315.857	111.923.341
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.755.252	323.654	89.649	67.393	13.309	42.249.257
Kredit i potraživanja od komitenata	16.368.012	19.003.623	97.256.469	89.182.087	100.784.650	322.594.841
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	9.493	-	-	9.493
Ostala sredstva	-	-	1.445.276	-	-	1.445.276
Ukupna aktiva	125.698.033	19.929.224	110.584.265	148.222.417	142.113.816	546.547.755
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	723.925	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24.324.146	1.888.643	69.164.293	25.434.581	12.650.259	133.461.922
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	279.227.184	1.834.531	20.813.017	6.646.886	5.685.474	314.207.092
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	132.490	-	-	132.490
Ostale obaveze	4.167.762	69.586	9.497.784	1.253.028	182.560	15.170.720
Ukupna pasiva	307.719.092	3.792.760	100.331.509	33.334.495	18.518.293	463.696.149
Vanbilansne stavke	5.333.457	6.594.065	11.522.720	-	-	23.450.242
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021. godine	(187.354.516)	9.542.399	(1.269.964)	114.887.922	123.595.523	59.401.364

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu ročnosti finansijskih derivata koji su relevantni za potrebe praćenja rizika likvidnost:

Na dan 31.12.2022.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	189.234.762	545.555	25.864.893	-	-	215.645.210
FX derivati dugovna strana	189.151.341	539.715	25.865.240	-	-	215.556.296
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2022.godine	83.421	5.840	(347)	-	-	88.914

Na dan 31.12.2021.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	29.141.616	190.102	4.166.596	427.990	-	33.926.304
FX derivati dugovna strana	29.098.857	190.090	4.152.119	426.348	-	33.867.414
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2021.godine	42.759	12	14.477	1.642	-	58.890

Struktura dospeća FX derivata koji su relevantni sa aspekta praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti ne ukazuje na značajnije postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća po vremenskim korinama. FX derivati su uključeni u sve pokazatelje koji se koriste kako za praćenje kratkoročne tako i strukturne likvidnosti čime je obezbeđeno adekvatno upravljanje potencijalnim rizikom likvidnosti koji može da proistekne iz ovih pozicija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Strukturni FX Gap

Strukturni devizni gep se izračunava kao razlika između obaveza preko 1 godine u određenoj stranoj valuti i sredstava preko 1 godine u istoj valuti, mapiranih prema kriterijumima za izračunavanje strukturnog gepa likvidnosti.

U hiljadama dinara	2022.	2021.
EUR FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	135.697.466	136.700.140
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	167.795.543	124.704.716
Nivo upozorenja (max)	(76.259.560)	(17.637.315)
FX Gap	(32.098.077)	11.995.424

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Ostali FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	-	10.245.759
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	103.837	90.725
Nivo upozorenja (max)	(12.905.464)	(2.351.642)
FX Gap	(103.837)	10.155.034

Triger na strukturnom deviznom gepu ima za cilj da smanji neravnotežu između strukturnog finansiranja i imovine tokom jedne godine u određenoj valuti, a definisan je kao maksimalno dozvoljena negativna razlika.

Do juna 2022. godine strukturni devizni gep je izračunat na osnovu strukturnog gepa likvidnosti koji je baziran na ugovornim novčanim tokovima. Od juna 2022. godine, interni modeli ponašanja depozita bez ugovorenog roka dospeća su takođe uzeti u obzir, što je dovelo do revizije trigera zbog promene ročnog profila na strani obaveza.

(f) Rizici usklađenosti poslovanja Grupe

Rizik usklađenosti poslovanja Grupe je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, dobrim poslovnim običajima, poslovnom etikom i internim aktima Grupe, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Grupi je formirana posebna organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja Grupe (u daljem tekstu: Funkcija) je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Grupe i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Funkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i Godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, funkcija usklađenosti poslovanja Grupe pruža podršku drugim organizacionim delovima Grupe prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata Grupe, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima u skladu sa kodeksom ponašanja i etičkim principima, primene standarda iz oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja Grupe.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(g) AML Rizik (Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma)

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja Grupe za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Grupe sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Grupe kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Grupa je uredila politikama i procedurama. Od navedenog rizika Grupa se štiti kroz sistem unutrašnje kontrole u nadležnim organizacionim jedinicama, blagovremenom informisanošću, kao i obukom i testiranjem zaposlenih, što predstavlja ključni faktor za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Grupa je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Kontrole usklađenosti poslovanja pod nazivom Borba protiv finansijskog kriminala, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u navedenoj organizacionoj jedinici Grupa je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

(h) Strateški rizici

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Grupa posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Grupe na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Grupe u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Grupe između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Grupa posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva Grupe koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Grupe, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Grupe, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Grupa kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Grupe.

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Grupe, detaljnije opisan u Pravilniku o upravljanju rizicima, koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Grupa izložena.

(i) Poslovni rizik

Poslovni rizik je definisan kao mera razlike između neočekivanih i očekivanih neželjenih promena u budućim prihodima Grupe.

Poslovni rizik pre svega može prosteći iz izrazito nepovoljnih kretanja u tržišnom okruženju, promena u konkurenciji ili ponašanju klijenata, kao i promena pravnog okvira. Izvori ovih podataka predstavljaju seriju finansijskih izveštaja koji uključuju i stavke čija je varijabilnost ocenjena u okviru drugih tipova rizika (kreditni, tržišni, operativni). Stoga, kako bi se izbeglo preklapanje sa procenom drugih vrsta rizika (npr. kreditni, tržišni, operativni) fokus je na posebnim tipovima prihoda i rashoda Grupe, a koji se, nakon procene, identifikuju i agregiraju sa drugim vrstama rizika kako bi se dobila ukupna procena profila rizika kroz ekonomski kapital Grupe.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(j) Reputacioni rizik

Reputacioni rizik je trenutni ili budući rizik od pada profita kao rezultat negativne percepcije imidža Grupe od strane klijenata, ugovornih strana, akcionara Grupe, investitora ili regulatora.

Grupa je, u cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom i jasnog razgraničenja odgovornosti zaposlenih u okviru Upravljanje rizicima, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti, donela i primenjuje politike i druga interna akta nižeg ranga.

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Grupe kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi);
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje i praćenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gap - proizilazi iz terminske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena,
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa,
- bazni rizik kome je Grupa izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Grupa je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a koji se u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa)
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja)
- jednofaktorska analiza
- višefaktorska analiza.

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

Scenariji rizika kamatnih stopa uključeni u RAF 2022. godine:

- osetljivost ekonomske vrednosti (EV)
- osetljivost neto prihoda od kamatnih stopa (NII).

Jedan od zadataka organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje je uspostavljanje postupaka kako bi Grupa bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije, transakcije hartija od vrednosti) koje se sprovode u saradnji sa organizacionom strukturom za Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti, kao i ostalih aktivnosti na strani aktive i pasive kojima se upravlja kamatnim gap-ovima u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme, ove organizacione strukture se bave upravljanjem investicionim portfoliom Grupe što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa obavljaju se i transakcijama hedžinga određenih portfolija ili transakcija.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti Grupe na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu na pozicije u bankarskoj knjizi (EV), uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2022.		
Na dan 31. decembar	(298.215)	(107.390)
Prosek za godinu	(544.244)	(26.829)
Maksimum za godinu	387.074	1.212.293
Minimum za godinu	(1.808.157)	(969.894)
2021.		
Na dan 31. decembar	(137.754)	(363.040)
Prosek za godinu	27.740	(981.988)
Maksimum za godinu	1.621.700	643.918
Minimum za godinu	(1.111.195)	(3.205.844)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2022. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	69.758.831	27.301.207	-	-	-	-	42.457.624
Založena finansijska sredstva	7.220.590	-	-	-	-	7.220.590	-
Potraživanja po osnovu derivata	2.808.749	-	-	-	-	-	2.808.749
Hartije od vrednosti	103.771.881	7.493.623	20.094	25.488.141	39.006.043	31.763.980	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	75.893.639	73.011.153	351.496	257.433	504	-	2.273.053
Kredit i potraživanja od komitenata	328.843.714	48.700.846	149.670.252	93.646.498	19.885.181	14.423.243	2.517.694
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.083.998	-	-	-	-	-	1.083.998
Ostala sredstva	1.996.573	-	-	-	-	-	1.996.573
Ukupna aktiva	591.377.975	156.506.829	150.041.842	119.392.072	58.891.728	53.407.813	53.137.691
Obaveze po osnovu derivata	2.819.396	-	-	-	-	-	2.819.396
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	139.195.655	5.542.608	71.531.522	45.666.504	6.900.316	304.111	9.250.594
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	358.140.581	33.311.947	34.472.718	24.932.351	1.742.989	7.966.050	255.714.526
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	924.644	-	-	-	-	-	924.644
Ostale obaveze	7.149.535	-	-	-	-	-	7.149.535
Ukupna pasiva	508.229.811	38.854.555	106.004.240	70.598.855	8.643.305	8.270.161	275.858.695
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2022. godine	83.148.164	117.652.274	44.037.602	48.793.217	50.248.423	45.137.652	(222.721.004)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2021. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	67.572.923	25.629.593	-	-	-	-	41.943.330
Potraživanja po osnovu derivata	752.624	-	-	-	-	-	752.624
Hartije od vrednosti	111.923.341	13.075	20.663	10.465.653	60.201.939	41.222.011	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42.249.257	37.251.986	102	523.641	775	-	4.472.753
Kredit i potraživanja od komitenata	322.594.841	3.520.268	61.010.003	231.656.623	12.424.938	11.686.365	2.296.644
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.493	-	-	-	-	-	9.493
Ostala sredstva	1.445.276	-	-	-	-	-	1.445.276
Ukupna aktiva	546.547.755	66.414.922	61.030.768	242.645.917	72.627.652	52.908.376	50.920.120
Obaveze po osnovu derivata	723.925	-	-	-	-	-	723.925
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	133.461.922	20.929.526	11.760.999	77.202.000	16.240.025	-	7.329.372
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	314.207.092	38.489.753	12.605.181	14.455.655	2.786.424	-	245.870.079
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	132.490	-	-	-	-	-	132.490
Ostale obaveze	15.170.720	-	-	-	-	-	15.170.720
Ukupna pasiva	463.696.149	59.419.279	24.366.180	91.657.655	19.026.449	-	269.226.586
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2021. godine	82.851.606	6.995.643	36.664.588	150.988.262	53.601.203	52.908.376	(218.306.466)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(k) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti kamatnog gepa na povećanje/smanjenje kamatnih stopa, uz pretpostavku paralelne promene krive prinosa i statičke bankarske knjige je prikazana u tabeli ispod:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp
RSD	(12.248)	(17.305)
EUR	11.087	18.514
USD	126	67
GBP	6	-
CHF	(28)	(42)
Ostale valute	-	-
Ukupan efekat*	23.495	35.928

* Ukupan efekat je jednak zbiru apsolutnih vrednosti po valutama.

Izloženost po osnovu analize osetljivosti kamatnog gepa tokom 2022. godine bila je u okviru definisanih limita.

(l) Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru glavnih vrsta rizika (kreditni rizik, tržišni rizik i operativni rizik) kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. Analiza rizika modela zasniva se na proceni komponenti modela rizika koje proizlaze iz različitih tipova rizika.

Grupa u cilju adekvatnog načina upravljanja navedenim rizikom, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje i redovno evaluira odgovarajući set internih akata.

(m) Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine

Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine je posledica pogoršanja koja su izvor strukturnih promena u ekonomskoj aktivnosti. Deli se na dva glavna faktora rizika: fizički rizik (odnosi se na finansijski uticaj usled promene klime, uključujući sve češće ekstremne vremenske događaje i postepene promene u klimi, kao i od degradacije životne sredine), i rizik tranzicije (odnosi se na finansijski gubitak institucije koji može rezultirati, direktno ili indirektno, od procesa prilagođavanja ka nisko-ugljeničnoj i održivijoj ekonomiji).

ESG strategija Grupe uključuje održivost kao jedan od imperativa za naredni period. ESG strategija je ukorenjena u principe i verovanja Grupe kroz aspekte zaštite životne sredine, društvenu odgovornost i savesno korporativno upravljanje bazirano na jasnim ciljevima i strateškim akcijama kroz tri stuba, osiguravajući ispunjenje ciljeva kroz transparentne aktivnosti.

Dodatno ESG strategija definiše specifične aktivnosti vezane za:

- Proces upravljanja uključujući usvajanje grupnih politika i procedura uz razvoj lokalnih politika i procedura
- Implementacija projekata iniciranih od strane grupe a vezanih za Net Zero i klimatske rizike (UniCredit Grupa se pridružila Net Zero bankarskoj alijansi obavezujući se da dostigne Net Zero emisiju štetnih gasova iz svojih operacija do 2030. godine i iz finansiranih portfolija do 2050. godine.)
- Razvoj finansijskih proizvoda vezanih za zeleno i socijalno finansiranje
- Skup socijalnih aktivnosti (finansijska edukacija, klub volontera, saradnja sa Beogradskim univerzitetom)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(m) Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine (nastavak)

Procena klimatskog rizika i rizika okruženja

Sa ciljem integrisanja klimatskih rizika i rizika okruženja u biznis strategiju, adekvatno uzimajući u obzir sve faze u kreditnom procesu i praćenju ove vrste rizika u kreditnom portfoliju, UniCredit Grupa je dizajnirala upitnik vezan za klimatske rizike i rizike okruženja kako bi se odredila klijentova pozicija na putu klimatske tranzicije. Upitnik uzima u obzir tri ključne dimenzije: nivo trenutne izloženosti, nivo buduće osetljivosti i ekonomski uticaj. U ovoj fazi Grupa je implementirala upitnik za specifičnu grupu klijenata.

Dodatno, uvažavajući buduća očekivanja vezana za Net Zero alijansu, čiji je UniCredit grupa potpisnik, Grupa je uvidela važnost podatka koji se odnose na emisiju štetnih gasova od strane klijenata. Imajući u vidu da još uvek mali broj klijenata ima ovakvu vrstu podatka Grupa je započela projekat koji bi kao rezultat dao predikciju emisije CO2 po industrijama i pojedinačnim klijentima u portfoliju. Cilj ovakvih predviđanja je priprema za buduće postavljanje ciljeva u skladu sa Net Zero ciljevima.

(n) Upravljanje kapitalom

NBS, kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, uključujući sve izmene i dopune, koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupa prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Grupa je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio; Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Grupa je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna. Dodatno, Grupa je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako NBS Grupi odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. NBS je Grupi u 2022. godini odredila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih.

Kapital Grupe čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, Grupa je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Grupa u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobitci ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici.
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti grupe, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja grupe;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja grupe u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je grupa dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u grupi, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala grupe;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem grupa ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala grupe premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala grupe;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje grupa odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - o učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica,
 - o sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke,
 - o slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke,
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je grupa prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 utvrđenim u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz prethodne alineje, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108:

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- o čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
- o čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine;
- o čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana - ako su ti krediti odobreni počev od 01. januara 2021. godine;

- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima NBS, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve.

Iz obračuna odbitnih stavki iz alineja 13 i 14 prethodnog stava, period u kojem je tekao moratorijum po osnovu odobrenih kredita definisanih tim alinejama ne uključuje se u broj dana ugovorene ročnosti za potrebe primene tih odredaba. Pod moratorijumom podrazumeva se zastoje u otplati obaveza u skladu sa odredbama odluke kojom su uređene privremene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u Republici Srbiji u uslovima pandemije izazvane COVID-19.

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki, odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem grupa ima značajno ulaganje, grupa nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjivanja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala grupe izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
 - ako grupa ima značajno ulaganje u lice u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja grupe u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala grupe izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.
- Grupa na dan 31. decembra 2022. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

Grupa se, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala bnake, odlučila da primenjuje meru počevši od izveštaja za drugi kvartal 2022. godine. U periodu primene privremene mere koja se odnosi na izračunavanje kapitala iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala grupe, grupa može da isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja dobijen faktorom umanjivanja 0,70.

Dodatni osnovni kapital Grupe čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisije premije.

Grupa na dan 31. decembra 2022. godine nije imala dodatni osnovni kapital. Dopunski kapital Grupe čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala Grupe tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Grupa na dan 31. decembar 2022. godine nije imala dopunski kapital.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

(n) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala na dan 31. decembra 2022. godine i na dan 31. decembra 2021. godine:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Dobit iz tekuće godine koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.221.576	1.090.483
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	97.641	317.947
(-) Nerealizovani gubici	(1.618.408)	(114.880)
Ostale rezerve	53.740.761	53.740.761
(+) Fer vrednost rezervi u vezi sa dobitima (-) ili gubicima (+) po osnovu instrumenta zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	753.562	69.026
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(2.469.691)	(2.571.469)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta	(88.445)	(87.713)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita za kupovinu motornih vozila, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavanju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala: od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine	(38.887)	(57.275)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	(25.398)	(37.358)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara 2021. godine	(439.454)	(52.849)
Ukupan osnovni akcijski kapital - CET1	75.303.033	76.466.449
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupan osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	75.303.033	76.466.449
Dopunski kapital - T2	-	-
Ukupan regulatorni kapital (T1 + T2)	75.303.033	76.466.449

Grupa je za 2022. i 2021. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe

(i) Rezervisanja za očekivane za kreditne gubitke

Obvezredjenje finansijskih sredstava se procenjuje na način koji je opisan u napomeni 3(k)(viii).

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka saglasno MSFI 9 za sve kategorije finansijskih sredstava zahteva procene, posebno procene koje se odnose na utvrđivanje iznosa i očekivanog vremena priliva budućih novčanih tokova, kao i novčanih tokova koji potiču od realizacije procenjene vrednosti kolaterala prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka i procene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procene su vođene nizom faktora, čija kombinacija i interakcija može da dovede do različitih nivoa rezervacija za očekivane kreditne gubitke, u različitim scenarijima.

ECL kalkulacije Grupe su rezultati složenih modela sa određenim brojem pretpostavki koje se tiču izbora input varijabli kao i njihove međuzavisnosti. Elementi ECL modela koji se smatraju delom računovodstvenih rasuđivanja i procena uključuju:

- Interni model ocenjivanja kreditne sposobnosti, koji dodeljuje PD pojedinačnim rejting kategorijama;
- Kriterijume Grupe za procenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika koji posledično dovode do obračuna ECL-a na osnovu veka trajanja ugovora (tzv. LT ECL – life time ECL), kroz korišćenje kvantitativnih kriterijuma (promene u PD-u u odnosu na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva), kao i kvalitativne procene (forbearance, restructuring klasifikacija, 30 dana docnije, watch list 2 kategorizacija);
- Segmentaciju finansijskih sredstava kada se njihova ECL procenjuje na kolektivnoj osnovi;
- Razvoj ECL modela uključujući različite formule i izbor inputa;
- Određivanje povezanosti između makroekonomskih scenarija i ekonomskih inputa, kao što su kretanje bruto društvenog proizvoda (BDP-a), nivoa nezaposlenosti i zarada, kao i kamatnih stopa, te i modeliranje njihove povezanosti i uticaja na korišćeni PD i LGD;
- U saradnji sa UniCredit Grupom, izbor makroekonomskih scenarija koji se odnose na budućnost (tzv. forward looking scenarios) i njihovih ponašanja verovatnoće, kako bi se izvela veza između ECL modele i mogućih ekonomskih kretanja.

U skladu sa internim politikama, Grupa redovno preispituje i održava svoje modele u kontekstu stvarnog iskustva u pogledu kreditnih gubitaka.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Obezvređenje finansijskih sredstava i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja Grupa procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Procena obezvređenja finansijskih sredstava na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja odnosno postojanje statusa neizmirenja obaveza. Iznos obezvređenja finansijskih sredstava utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju, dok procena očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu.

Procenu obezvređenja finansijskih sredstava i očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Grupa vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju. Pri ovoj proceni, Grupa grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima (segmenti portfolija, rejting kategorije i sl.). Procena obezvređenja na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi, a u skladu s metodologijom.

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii))

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrđiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(k)(vii). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

Grupa meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenijavanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrđive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenijavanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrđivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrđivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrđive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenijavanja.

Tehnike procenijavanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrđive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenijavanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenijavanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Grupa koristi opšte prihvaćene modele procenijavanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrđivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenijavanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrđivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

Hartije od vrednosti 2. nivoa se mere na osnovu interno razvijenog modela vrednovanja koji se u osnovi oslanja na kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente. Portfolio se sastoji od hartija od vrednosti izdatih od strane Ministarstva finansija, denominiranih u dinarima i evrima. Rezultat modela je kriva za valutu dinar i evro koja se dalje koristi za izračunavanje fer vrednosti hartija od vrednosti. Zbog činjenice da je sekundarno tržište dinarskih hartija od vrednosti relativno aktivno, dinarska kriva se konstruiše korišćenjem kotiranih prinosa na sekundarnom tržištu za referentne (najlikvidnije) hartije od vrednosti sa različitim rokovima dospeća. S druge strane, za hartije od vrednosti denominirane u evrima kriva se konstruiše na osnovu krive tržišta novca EURIBOR sa dodatkom koji se određuje na osnovu ostvarenih prinosa na aukcijama primarnog tržišta.

Oba modela za RSD i EUR krive se redovno testiraju na godišnjem nivou.

Hartije od vrednosti trećeg nivoa su opštinske obveznice koje nisu likvidne niti kojima se može trgovati na tržištu i vrednuju se korišćenjem pristupa diskontovanog novčanog toka.

(iii) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, stope amortizacije (napomene 3 (q), 3 (r), 27 i 28)

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovani su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iv) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (napomena 3 (u))

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(v) Fer vrednost ulaganja u nekretnine i investicione nekretnine (napomene 3(k)(vii), 3(q), 3 (s), 28 i 29)

Grupa koristi model fer vrednosti za vrednovanje investicionih nekretnina i model revalorizacije za nekretnine koje koristi u sopstvene poslovne svrhe. Procena fer vrednosti se vrši redovno kako bi se knjigovodstvena vrednost uskladila sa istom na kraju izveštajnog perioda.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Grupe (nastavak)

(vi) Odložena poreska sredstva (napomene 3 (j) i 36)

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Grupe vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(vii) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova (napomene 3 (w) i 35)

Grupa je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Grupe, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

(viii) Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima (napomena 3 (y) i 35)

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2022.					
Potraživanja po osnovu derivata	22	-	2.807.888	861	2.808.749
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	1.083.998	-	1.083.998
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	23	207.849*	1.327.823	-	1.535.672
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	23	7.051.134*	51.945.401	350.037**	59.346.572
		7.258.983	57.165.110	350.898	64.774.991
Obaveze po osnovu derivata	31	-	2.819.396	-	2.819.396
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	924.644	-	924.644
		-	3.744.040	-	3.744.040

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

**Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 3, obuhvataju hartije od vrednosti lokalne samouprave koje nemaju kotacije i druge tržišne parametre za njeno vrednovanje.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2021.					
Potraživanja po osnovu derivata	22	-	752.624	-	752.624
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	9.493	-	9.493
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	23	522.382*	2.269.504	-	2.791.886
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	23	24.935.338*	47.292.312	730.454**	72.958.104
		25.457.720	50.323.933	730.454	76.512.107
Obaveze po osnovu derivata	31	-	723.925	-	723.925
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	26	-	132.490	-	132.490
		-	856.415	-	856.415

*Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominirane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU i dinarske državne obveznice RS kao visoko likvidna sredstva.

** Tokom 2021. godine izvršen je transfer hartije od vrednosti lokalne samouprave koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat iz Nivoa 2 u Nivo 3 usled nedostatka kotacija i drugih tržišnih parametara za njeno vrednovanje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2022.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	69.758.831	-	69.758.831	69.758.831
Založena finansijska sredstva	21	-	6.524.031	-	6.524.031	7.220.590
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	23	5.747.773	33.010.399	54.276	38.812.448	42.889.637
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24	-	-	75.735.279	75.735.279	75.893.639
Kredit i potraživanja od komitenata	25	-	-	328.839.250	328.839.250	328.843.714
Ostala sredstva	30	-	-	1.996.573	1.996.573	1.996.573
		5.747.773	109.293.261	406.625.378	521.666.412	526.602.984
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	32	-	-	139.904.704	139.904.704	139.195.655
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	33	-	-	357.576.112	357.576.112	358.140.581
Ostale obaveze	37	-	-	7.149.535	7.149.535	7.149.535
		-	-	504.630.351	504.630.351	504.485.771
2021.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	67.572.923	-	67.572.923	67.572.923
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	23	30.934.871	5.204.742	33.796	36.173.409	36.173.351
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24	-	-	42.246.576	42.246.576	42.249.257
Kredit i potraživanja od komitenata	25	-	-	325.479.208	325.479.208	322.594.841
Ostala sredstva	30	-	-	1.445.276	1.445.276	1.445.276
		30.934.871	72.777.665	369.204.856	472.917.392	470.035.648
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	32	-	-	134.466.514	134.466.514	133.461.922
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	33	-	-	314.320.425	314.320.425	314.207.092
Ostale obaveze	37	-	-	15.170.720	15.170.720	15.170.720
		-	-	463.957.659	463.957.659	462.839.734

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti (nastavak)

Tehnike i modeli koje Grupa koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5(ii).

(ii) Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Iako zavisi od tržišnih kretanja, osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(iii) Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolija sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od kamata		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	317.897	66.746
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	72.144	138.164
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.924.912	2.664.350
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	1.276.752	661.811
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	494.103	41.564
Kreditni i potraživanja od komitenata	14.763.556	11.408.026
Ukupni prihodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi:	18.849.364	14.980.661
Potraživanja po osnovu derivata	365.539	362.230
Derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	438.215	182.013
Ukupni prihodi od kamata:	19.653.118	15.524.904
Rashodi kamata		
Obaveze po osnovu derivata	(459.516)	(362.231)
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	(168.739)	(64.697)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	(1.992.634)	(1.230.927)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema komitentima	(1.354.767)	(499.687)
Obaveze po osnovu lizinga	(40.201)	(43.072)
Ukupni rashodi kamata:	(4.015.857)	(2.200.614)
Neto prihodi od kamata	15.637.261	13.324.290

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2022. godini iznose 318.322 hiljada dinara (2021. godina: 267.613 hiljada dinara).

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	Stanovništvo		Komitenti		Ukupno	
	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	446.598	363.829	1.916.257	1.609.263	2.362.855	1.973.092
Naknade po osnovu kredita	106.874	147.192	362.108	470.090	468.982	617.282
Naknade iz poslovanja sa karticama	526.684	395.182	1.702.071	1.319.298	2.228.755	1.714.480
Naknade za vođenje tekućih računa	585.697	464.067	190.417	131.603	776.114	595.670
Naknade po osnovu brokerskih usluga	-	-	1.045	13.869	1.045	13.869
Naknade po osnovu poslovanja	122	36	344.932	453.472	345.054	453.508
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	352.066	193.458	3.291.780	1.953.928	3.643.846	2.147.386
Ostale naknade i provizije	142.589	136.755	445.683	336.164	588.272	472.919
Ukupni prihodi od naknada i provizija iz ugovora sa kupcima	2.160.630	1.700.519	8.254.293	6.287.687	10.414.923	7.988.206
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	2.762	2.432	969.768	814.884	972.530	817.316
Ukupni prihodi od naknada i provizija:	2.163.392	1.702.951	9.224.061	7.102.571	11.387.453	8.805.522
Rashodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	-	-	(494.491)	(297.326)	(494.491)	(297.326)
Naknade iz poslovanja sa karticama	-	-	(1.833.805)	(1.419.013)	(1.833.805)	(1.419.013)
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	-	-	(13.425)	(13.062)	(13.425)	(13.062)
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	(35.614)	(6.211)	(1.449.582)	(512.413)	(1.485.196)	(518.624)
Ostale naknade i provizije	-	-	(151.149)	(151.132)	(151.149)	(151.132)
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	(35.614)	(6.211)	(3.942.452)	(2.392.946)	(3.978.066)	(2.399.157)
Neto prihodi od naknada i provizija	2.127.778	1.696.740	5.281.609	4.709.625	7.409.387	6.406.365

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	685.902	361.832
Neto prihod/(rashod) po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.698	(13.809)
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	688.600	348.023

10. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	21.794	710.534
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(87.649)	44.213
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	(65.855)	754.747

11. NETO RASHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	27.009.636	9.973.280
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(27.235.565)	(10.202.632)
Neto rashod	(225.929)	(229.352)

12. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha čine:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Plasmani klijentima		
Neto povećanje pojedinačne ispravke vrednosti	(161.827)	(1.573.101)
Neto povećanje grupnog obezvređenja	(2.763.371)	(1.796.104)
	(2.925.198)	(3.369.205)
Ukidanje umanjenja vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.641	112.493
Potencijalne obaveze		
Neto (povećanje)/umanjenje pojedinačne ispravke vrednosti (napomena 35.2)	(284.009)	21.383
Neto (povećanje)/umanjenje grupnog obezvređenja (napomena 35.2)	(599.648)	56.824
	(883.657)	78.207
Dobici po osnovu modifikacije	26.386	61.006
Direktan otpis	(5.975)	(5.255)
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	335.473	339.936
Ukupno	(3.449.330)	(2.782.818)

13. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti čini:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Dobitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	35.056	31.264
Ukupno	35.056	31.264

14. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostale poslovne prihode čine:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od zakupnina, prihodi po osnovu prefakturisanih troškova i ostali prihodi	6.958	13.342
Ukupno	6.958	13.342

15. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(2.297.322)	(2.162.616)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(899.982)	(825.554)
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	(19.209)	(33.888)
Ostali lični rashodi	(419.264)	(444.764)
Ukupno	(3.635.777)	(3.466.822)

16. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (napomena 27.2, 27.3)	(609.702)	(522.490)
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 28.2, 28.3)	(278.793)	(260.351)
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 28.5, 28.6)	(470.838)	(457.109)
Ukupno	(1.359.333)	(1.239.950)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

17. OSTALI PRIHODI

U ostale prihode spadaju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 35.2)	432.496	50.487
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	3.761	-
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava	27.121	20.465
Ostali prihodi iz poslovanja	267.685	119.617
Ukupno	731.063	190.569

Ostali prihodi iz poslovanja obuhvataju prihode od nagrada za uspešnost, naplata štete od osiguravajućih društava i slične prihode.

18. OSTALI RASHODI

18.1. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	(140.772)	(112.209)
Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	(75.053)	(54.820)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(384.699)	(371.977)
Troškovi održavanja informacionog sistema	(1.081.573)	(1.026.745)
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	(86.522)	(81.157)
Troškovi reklame, propagande, reprezentacije, ulaganja u kulturu i donacije	(211.452)	(138.692)
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga, istraživanja i revizije	(231.608)	(414.678)
Troškovi PTT usluga	(99.469)	(139.945)
Troškovi premija osiguranja	(848.905)	(777.882)
Troškovi obezbeđenja imovine, transporta i rukovanja novcem	(182.405)	(152.309)
Troškovi stručnog usavršavanja	(28.300)	(25.984)
Troškovi servisnih usluga	(127.273)	(97.365)
Troškovi transportnih usluga	(6.975)	(2.837)
Troškovi prevoza na rad i sa rada	(37.910)	(31.409)
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	(18.451)	(6.410)
Ostali porezi i doprinosi	(575.999)	(541.950)
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (napomena 35.2)	(1.588.323)	(2.351.215)
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	(14)	-
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(614)	(50)
Gubici od prodaje, rashodovanja i obezvređenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	-	(8.281)
Ostalo	(662.395)	(592.508)
Ukupno	(6.388.712)	(6.928.423)

Pozicija "Ostalo" odnosi se na sudske i administrativne takse, troškove zaštite na radu i zaštite životne sredine, troškove učešća u finansiranju osoba sa invaliditetom, naknadu štete po osnovu izgubljenih sudskih sporova, troškove arhiviranja i skeniranja, troškove obeštećenja iz operativnog poslovanja i slične troškove.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

18. OSTALI RASHODI (nastavak)

18.2. Troškovi zakupnina u iznosu 384.699 hiljade dinara u 2022. godini odnose se na troškove koji saglasno MSFI 16 i računovodstvenoj politici Grupe (napomena 3.t) nisu uključeni u merenje obaveze po osnovu lizinga. Struktura navedenih troškova prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Zakup sredstava male vrednosti	(148.560)	(147.554)
Kratkoročni zakup	(9.647)	(8.910)
PDV na zakupe koji su priznati u skladu sa MSFI 16	(78.269)	(74.935)
Sredstva koja nisu identifikovana u skladu sa MSFI 16	(146.392)	(139.836)
Varijabilna plaćanja	(1.036)	(742)
Ostalo	(795)	-
Ukupno	(384.699)	(371.977)

19. POREZ NA DOBITAK

19.1. Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Tekući poreski rashod perioda	(993.730)	(714.380)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	93.298	262.263
Ukupno	(900.432)	(452.117)

19.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope prikazano je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Dobitak pre oporezivanja	9.400.722	6.414.731
Porez na dobit obračunat po stopi od 15%	(1.410.108)	(962.210)
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(34.996)	(54.650)
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po dužničkim HoV čiji je izdavalac RS	548.609	545.771
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>		
Poreski efekti prve primene MSFI 9	13.662	13.662
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	(7.385)	(24.847)
Poreski efekti MRS19	(1.229)	(2.836)
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	(248.849)	(270.980)
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primene MRS	146.566	41.710
Efekti privremenih razlika	93.298	262.263
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	(900.432)	(452.117)
<i>Efektivna poreska stopa</i>	9,58%	7,05%

19. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

18.2. Troškovi zakupnina u iznosu 384.699 hiljade dinara u 2022. godini odnose se na troškove koji saglasno MSFI 16 i računovodstvenoj politici Grupe (napomena 3.t) nisu uključeni u merenje obaveze po osnovu lizinga. Struktura navedenih troškova prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	(3.596.846)	539.527	(3.057.319)	(3.097.587)	464.638	(2.632.949)
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (39.2)	45.454	(6.818)	38.636	4.774	(716)	4.058
Aktuarski (gubici)/dobici	24.142	(3.621)	20.521	(5.699)	854	(4.845)
Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(805.337)	120.801	(684.536)	(81.207)	12.181	(69.026)
Stanje na dan 31. decembra	(4.332.587)	649.889	(3.682.698)	(3.179.719)	476.957	(2.702.762)

19.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2022. godinu iznosi 993.730 hiljade dinara (za 2021. godinu: 714.380 hiljada dinara). S obzirom da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit veći od iznosa plaćenih akontacija, Grupa je na da 31. decembra 2022. godine iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 302.396 hiljade dinara (za 2021 godinu: tekuće poreske obaveze u iznosu od 71.242 hiljade dinara).

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

20.1. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Gotovina u blagajni u dinarima	5.421.415	4.446.621
Žiro račun	28.634.728	30.454.163
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	2.831.588	1.567.279
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	49.609	35.344
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	32.821.494	31.069.518
	69.758.834	67.572.925
Ispravka vrednosti	(3)	(2)
Stanje na dan 31. decembra	69.758.831	67.572.923

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Grupe. Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve. Tokom 2022. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi: od 0,10% godišnje do 17. aprila, po stopi od 0,25% godišnje od 18. aprila do 17. maja, po stopi od 0,50% godišnje u periodu od 18. maja do 17. juna, i po stopi od 0,75% godišnje od 18. juna do 17. decembra.

NBS u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama koje NBS primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, na deo iznosa ostvarenog prosečnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koja ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, plaća kamatu po kamatnoj stopi uvećanoj za 0,50% na godišnjem nivou. Iznos na koji se obračunava kamata po tom osnovu utvrđuje se u visini prosečnog dnevnog stanja dinarskih kredita koji ispunjavaju uslove propisane Uredbom, odnosno Zakonom kojima se utvrđuje garantna šema kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 ako je svaki pojedinačni kredit koji je uključen u to stanje odobren po kamatnoj stopi koja je za najmanje 0,50% niža od maksimalne kamatne stope propisane Uredbom odnosno Zakonom za kredite odobrene u dinarima.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom, primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve bila je nepromenjena tokom 2022. godine i iznosila je 20% na devizne obaveze do dve godine i 13% na devizne obaveze preko dve godine, dok je stopa na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila 100%.

Grupa je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

20.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(2)	(84)
Gubitak po osnovu obezvređenja: (Dodatna)/Uklanjanje ispravke vrednosti	-	-	(1)	82
Ukupno za godinu	-	-	(1)	82
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(3)	(2)

21. ZALOŽENA FINANSIJSKA SREDSTVA

Na dan 31. decembra 2022. godine na ime obezbeđenja obaveza po osnovu repo transakcija sa NBS, Grupa je založila kuponske obveznice Republike Srbije emitovane u dinarima nominalne vrednosti 6.411.120 hiljada dinara koje se vode po amortizovanoj vrednosti. Na dan 31. decembra 2021. godine Grupa nije imala založena finansijska sredstva.

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Založena finansijska sredstva	7.220.590	-
Stanje na dan 31. decembra	7.220.590	-

22. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Potraživanja po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Potraživanja po osnovu forward revalorizacije i valutnih svopova	24.169	81.491
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova	2.765.798	631.878
Potraživanja po osnovu kamatnih opcija	18.782	39.255
Stanje na dan 31. decembra	2.808.749	752.624

23. HARTIJE OD VREDNOSTI

23.1. Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	42.915.030	36.199.498
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	59.388.886	73.011.472
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1.535.672	2.791.886
Ukupno	103.839.588	112.002.856
Ispravka vrednosti hartija od vrednosti	(67.707)	(79.515)
Stanje na dan 31. decembra	103.771.881	111.923.341

23.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(79.515)	(268.440)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-	4.391	114.010
Efekti promene deviznog kursa	-	-	20	(49)
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	7.397	74.964
Ukupno za godinu	-	-	11.808	188.925
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(67.707)	(79.515)

23. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

23.3. Podela hartija od vrednosti prema načinu vrednovanja i emitentu prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	Vrednovanje	2022.	2021.
Potraživanja po osnovu eskonta menica	Amortizovana vrednost	54.275	33.738
	Amortizovana vrednost	37.950.434	36.139.613
Državne obveznice Republike Srbije	Po FV kroz ostali rezultat	50.813.433	66.027.993
	Po FV kroz bilans uspeha	1.535.672	2.791.886
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave - stavke hedžinga	Po FV kroz ostali rezultat	8.533.139	6.930.111
	Amortizovana vrednost	4.884.928	-
Stanje na dan 31. decembra		103.771.881	111.923.341

Potraživanja po osnovu eskonta menica na dan 31. decembra 2022. godine, iznose 54.275 hiljada dinara i predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogomesečnog BELIBOR-a uvećanog za 2% do 3,5% na godišnjem nivou i jednogomesečne BEONIJE uvećane za 3,5% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 37.950.434 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 50.813.433 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 1.535.672 hiljada dinara, predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 8.533.139 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave – stavke hedžinga sa rokovima dospeća do 2023. godine i državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine.

Ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 4.884.928 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije – stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2027. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i državnih obveznica Republike Srbije, Grupa je implementirala mikro hedžing fer vrednosti (napomena 26).

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

24.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	1.266.240	32.146.962
- drugih stranih banaka	917.833	9.538.776
- NBS	1.810	22.826
Ukupno devizni računi:	2.185.883	41.708.564
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- u stranoj valuti	22.528.297	-
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	22.528.297	-
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.693	4.703
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	15.466.107	-
Namenski depoziti u stranoj valuti	12.791	12.068
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	66.401	12.540
Ukupno kratkoročni krediti:	66.401	12.540
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	617.057	507.623
Ukupno dugoročni krediti:	617.057	507.623
Plasmani NBS po REPO transakcijama u dinarima	35.016.260	-
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	2.382	7.883
Ukupno	75.899.871	42.253.381
Ispravka vrednosti	(6.232)	(4.124)
Stanje na dan 31. decembra	75.893.639	42.249.257

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(4.124)	(36.219)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(2.446)	32.254
Efekt promene deviznog kursa	-	-	338	(172)
Otpis bez otpusta duga	-	-	-	13
Ukupno za godinu	-	-	(2.108)	32.095
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(6.232)	(4.124)

24.3. Struktura deviznih računa kod banaka u okviru UniCredit Grupe prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
UniCredit Bank Austria AG, Vienna	493.423	309.231
UniCredit Bank AG, Munich	22.879	15.878
UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	12.217	9.882
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	321	261
UniCredit S.P.A. Milano	733.550	31.647.616
Zagrebačka banka d.d.	231	1.183
UniCredit Bank BIH	1.965	2.474
UniCredit Bank ZAO Moscow	1.654	160.437
Stanje na dan 31. decembra	1.266.240	32.146.962

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

25.1. Krediti i potraživanja od komitenata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	46.499.704	40.420.193
- u stranoj valuti	269.682	104.787
Ukupno kratkoročni krediti:	46.769.386	40.524.980
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	265.084.725	272.093.149
- u stranoj valuti	12.341.449	6.225.948
Ukupno dugoročni krediti:	277.426.174	278.319.097
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	1.239.774	837.570
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga u dinarima	17.556.171	15.369.852
Ostali plasmani u dinarima	365	-
Ukupno	342.991.870	335.051.499
Ispravka vrednosti	(14.148.156)	(12.456.658)
Stanje na dan 31. decembra	328.843.714	322.594.841

Kreditni koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

25.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	(5.352.001)	(4.065.935)	(7.104.657)	(5.887.564)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	(267.033)	(1.664.233)	(2.787.806)	(1.778.893)
Efekt promene deviznog kursa	8.201	(234)	2.196	(1.516)
Unwinding (time value)	-	6.165	13.789	572
Efekt prodaje portfolia	85.564	47	-	-
Otpis sa otpustom duga	1.327	586	2.931	9.077
Otpis bez otpusta duga*	360.239	371.603	889.094	553.667
Ukupno za godinu	188.298	(1.286.066)	(1.879.796)	(1.217.093)
Stanje na dan 31. decembra	(5.163.703)	(5.352.001)	(8.984.453)	(7.104.657)

*Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Sl. glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Grupa, saglasno Odluci, sprovodi otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti, odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Grupe.

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

25.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	12.636.827	(76.135)	12.560.692
Privreda	220.918.018	(8.397.777)	212.520.241
Stanovništvo	109.437.025	(5.674.244)	103.762.781
Stanje na dan 31. decembra	342.991.870	(14.148.156)	328.843.714

U hiljadama dinara	2021.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	11.023.342	(56.643)	10.966.699
Privreda	220.670.404	(7.256.192)	213.414.212
Stanovništvo	103.357.753	(5.143.823)	98.213.930
Stanje na dan 31. decembra	335.051.499	(12.456.658)	322.594.841

25.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likidnosti (minus po tekućem računu), finansiranje obrtnih sredstava i investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,76%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 3,07%.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su na period do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,17% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,96% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Grupe.

Grupa u ponudi ima stambene kredite sa fiksnom, varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom. Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,55% godišnje za kredite sa varijabilnom kamatom, dok se kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 2,35% do 6,95%.

Grupa je tokom 2022. godine inicirala više puta kampanju u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju za gotovinske kredite sa periodom otplate do 71 mesec, kako sa varijabilnom tako i sa fiksnom kamatnom stopom, čime je odgovorila na potrebe klijenata kada je u pitanju promenljivost kamatne stope i za ovu vrstu kredita. Kamatne stope za gotovinske kredite sa varijabilnom kamatom su se kretale u rasponu od tromesečnog BE-LIBOR-a uvećanog za 0,3% do 9,91% godišnje. Kamatna stopa za kredite sa fiksnom kamatom kretala u rasponu od 5,50% do 14,10% godišnje.

U 2022. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale su se u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,4% do 5,50% godišnje. Za finansiranje u dinarima kamatne stope su se kretale u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 3,06% do 6,10% godišnje, odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,00% do 7,25%.

Za kredite za finansiranje obrtnih i trajnih obrtnih sredstava kamatne stope su se kretale u rasponu od šestomesečnog ili dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 1,70% do 7,00% godišnje. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog ili tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 1,23% do 7,41% godišnje odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,50% do 14,2%.

Plasmani po osnovu finansijskog lizinga odobravani su pravnim licima za kupovinu vozila i opreme po prosečnoj fiksnj kamatnoj stopi od 3,25% i varijabilnoj kamatnoj stopi na bazi: tromesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,76% i šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,28%. Prosečan period finansiranja pravnih lica bio je 3,5 godine. Plasmani po osnovu finansijskog lizinga odobravani su fizičkim licima za kupovinu vozila i opreme po prosečnoj fiksnj kamatnoj stopi od 3,64% i varijabilnoj kamatnoj stopi na bazi tromesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 4%. Prosečan period finansiranja fizičkih lica bio je 5 godina.

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove (napomena 26).

25.5. Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata po industrijskim sektorima prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Privreda		
- Energetika	15.748.392	11.667.129
- Poljoprivreda	5.164.637	7.739.475
- Građevinarstvo	27.620.089	29.876.625
- Industrija i rudarstvo	49.510.912	54.877.096
- Trgovina	45.292.711	42.901.665
- Usluge	37.704.582	32.606.815
- Saobraćaj	29.245.050	34.082.863
- Ostalo	10.631.645	6.918.736
	220.918.018	220.670.404
Javni sektor	12.636.827	11.023.342
Stanovništvo		
- Fizička lica	101.384.744	96.315.153
- Preduzetnici	8.052.281	7.042.600
	109.437.025	103.357.753
Ukupno	342.991.870	335.051.499
Ispravka vrednosti	(14.148.156)	(12.456.658)
Stanje na dan 31. Decembra	328.843.714	322.594.841

Struktura kredita i potraživanja od fizičkih lica prema vrsti kredita je prikazana u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
- Krediti po transakcionim računima	589.418	583.746
- Potrošački krediti	322.852	475.190
- Krediti za obrtna sredstva	578.203	481.978
- Investicioni krediti	3.419.038	2.793.787
- Stambeni krediti	40.884.279	38.155.568
- Gotovinski krediti	53.775.954	52.344.722
- Kreditne kartice	1.061.717	820.614
- Ugovori o lizingu	753.283	659.548
Ukupno	101.384.744	96.315.153

U sektor fizička lica se ubrajaju i krediti odobreni registrovanim poljoprivrednim proizvođačima.

Grupa upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Definisanjem industrijskih limita, Grupa kontrolise kreditni rizik kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, kao i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolateralna.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Neto rashodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	(1.146.250)	(76.189)
Neto prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.163.583	69.685
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	17.333	(6.504)

26.1 Hedžing fer vrednost

Grupa primenjuje računovodstvo zaštite od rizika državnih obveznica Republike Srbije i obveznica lokalne samouprave koristeći kamatne svopove kao hedžing instrument dok je hedžovan rizik kamatni rizik.

Informacije o preostalom dospeću kamatnih svopova su date u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos	340.235	12.107.671	2.581.093	4.703.284	681.976	1.410.985
Prosečna fiksna kamatna stopa	2,51%	1,67%	0,34%	0,23%	2,51%	0,03%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Linija u okviru bilansa stanja	2022.			2021.		
		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svop	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	14.207.742	1.083.998	-	1.410.985	9.493	-
Kamatni svop	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	821.257	-	76.888	5.385.260	-	52.461

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

26.1. Hedžing fer vrednost (nastavak)

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2022. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Linija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmenta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
						Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	8.533.139	774.459	(774.770)	(22.722)	(774.770)	-	-
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Hartije od vrednosti	4.884.928	343.164	(343.630)	(5.343)	(343.630)	-	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2021. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Linija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obracunata neefektivnosti	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmenta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
						Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	6.930.111	(31.291)	26.616	(6.504)	26.616	-	1.956

U ovim hedžing odnosima, glavni izvor neefektivnosti je usklađivanje fer vrednosti derivata u skladu sa counterparty kreditnim rizikom i u skladu sa rizikom promene cene finansiranja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

26.2 Hedžing novčanih tokova

Tokom 2021. godine, Grupa je implementirala hedžing novčanih tokova kako bi se štitila varijabilnost kamatnih novčanih tokova kredita sa varijabilnom kamatnom stopom denominovanih u EUR. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Banka je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojim se vrlo izvesni varijabilni novčani tokovi kamate konvertuju u fiksne koristeći kamatne svopove.

U hiljadama dinara

	2022.			2021.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos	-	-	3.953.765	-	-	3.962.517
Prosečna fiksna kamatna stopa	-	-	0,01%	-	-	0,01%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Linija u okviru bilansa stanja	2022.		2021.			
		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svopovi	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.953.765	-	847.756	3.962.517	-	80.029

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

26. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

26.2. Hedžing novčanih tokova (nastavak)

Tokom 2021. godine, Grupa je implementirala hedžing novčanih tokova kako bi se štitila varijabilnost kamatnih novčanih tokova kredita sa varijabilnom kamatnom stopom denominovanih u EUR. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Banka je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojim se vrlo izvesni varijabilni novčani tokovi kamate konvertuju u fiksne koristeći kamatne svopove.

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2022. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(886.544)	895.313	45.398	(886.544)	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2021. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(81.207)	82.416	-	(81.207)	-

U ovim hedžing odnosima, jedini izvor neefektivnosti je usklađivanje fer vrednosti derivata u skladu sa counterparty kreditnim rizikom i u skladu sa rizikom promene cene finansiranja.

27. NEMATERIJALNA IMOVINA

27.1. Nematerijalna imovina, neto:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Softveri i licence	1.952.422	1.532.461
Nematerijalna imovina u pripremi	517.269	1.039.008
Stanje na dan 31. decembra	2.469.691	2.571.469

27.2. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2022. godine	5.560.389	1.039.008	6.599.397
Nabavke u toku godine	-	539.277	539.277
Prenos sa imovine u pripremi	1.056.359	(1.056.359)	-
Ostalo	(29.042)	(4.657)	(33.699)
Stanje 31. decembar 2022. godine	6.587.706	517.269	7.104.975
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2022. godine	4.027.928	-	4.027.928
Amortizacija	609.702	-	609.702
Ostalo	(2.346)	-	(2.346)
Stanje 31. decembar 2022. godine	4.635.284	-	4.635.284
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	1.952.422	517.269	2.469.691
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2022. godine	1.532.461	1.039.008	2.571.469

27.3. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2021. godine	4.943.620	701.194	5.644.814
Nabavke u toku godine	-	978.943	978.943
Prenos sa imovine u pripremi	633.275	(633.275)	-
Gubici po osnovu obezvređenja	-	(7.384)	(7.384)
Ostalo	(16.506)	(470)	(16.976)
Stanje 31. decembar 2021. godine	5.560.389	1.039.008	6.599.397
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2021. godine	3.506.275	-	3.506.275
Amortizacija	522.490	-	522.490
Ostalo	(837)	-	(837)
Stanje 31. decembar 2021. godine	4.027.928	-	4.027.928
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	1.532.461	1.039.008	2.571.469
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	1.437.345	701.194	2.138.539

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

28.1 Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Gradevinski objekti	614.984	556.145
Oprema i ostala osnovna sredstva	597.736	566.440
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	118.399	135.917
Osnovna sredstva u pripremi	115.079	217.345
Sredstva sa pravom korišćenja	1.657.713	1.836.442
Stanje na dan 31. decembra	3.103.911	3.312.289

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.2. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2022. godine	740.346	2.183.302	565.820	217.345	3.132.398	6.839.211
Nabavke u toku godine	-	2.814	-	172.621	99.725	275.160
Prenos sa investicija u toku	-	245.172	28.935	(274.107)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(85.464)	(6.851)	-	-	(92.315)
Efeki promene fer vrednosti	103.865	-	-	-	-	103.865
Ostalo	-	-	-	(780)	-	(780)
Modifikacije	-	-	-	-	192.384	192.384
Stanje 31. decembar 2022. godine	844.211	2.345.824	587.904	115.079	3.424.507	7.317.525
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2022. godine	184.201	1.616.862	429.903	-	1.295.956	3.526.922
Amortizacija	15.666	216.674	46.453	-	470.838	749.631
Otuđenje i rashodovanje	-	(85.448)	(6.851)	-	-	(92.299)
Efeki promene fer vrednosti	29.360	-	-	-	-	29.360
Stanje 31. decembar 2022. godine	229.227	1.748.088	469.505	-	1.766.794	4.213.614
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	614.984	597.736	118.399	115.079	1.657.713	3.103.911
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2022. godine	556.145	566.440	135.917	217.345	1.836.442	3.312.289

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine, nepokretnosti koje Grupa koristi za obavljanje poslovne delatnosti vrednuju se po metodu revalorizacije. Na dan 31. decembra 2022. godine Grupa je angažovala ovlašćene procenitelje NAI WMG d.o.o. Beograd i CBS International d.o.o. Beograd da izvrše ponovnu procenu fer vrednosti nepokretnosti koje Grupa koristi za obavljanje poslovne delatnosti, prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinosni metod za 11 nepokretnosti odnosno komparativni pristup za 2 nepokretnosti kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka. S obzirom da na tržištu nekretnina u Republici Srbiji ne postoje kotirane ili ostvarene cene za identične nepokretnosti koje Grupa poseduje, prilikom procene fer vrednosti korišćeni su inputi nivoa 2 i 3. Inputi nivoa 2 su izvedeni inputi koji su razvijeni korišćenjem tržišnih podataka, kao što su javno dostupne informacije o transakcijama koji odražavaju pretpostavke koje tržišni učesnici mogu da koriste. Inputi nivoa 3 su pretpostavljeni inputi koje procenitelj razvija korišćenjem najboljih raspoloživih informacija u datim okolnostima.

Da je Grupa nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2022. godine iznosila bi 494.382 hiljada dinara za nepokretnosti koje koristi za obavljanje poslovne delatnosti.

Grupa nema nekretnine, postrojenja i opreme koje je dala u zalogu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.3. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulađanja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	704.469	2.153.029	565.930	30.316	2.974.101	6.427.845
Nabavke u toku godine	-	189.043	-	251.383	70.666	511.092
Prenos sa investicija u toku	-	63.023	1.331	(64.354)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(221.793)	(1.441)	-	(32.540)	(255.774)
Efeki promene fer vrednosti	35.877	-	-	-	-	35.877
Modifikacije	-	-	-	-	120.171	120.171
Stanje 31. decembar 2021. godine	740.346	2.183.302	565.820	217.345	3.132.398	6.839.211
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2021. godine	161.131	1.446.048	388.180	-	854.038	2.849.397
Amortizacija	14.242	202.945	43.164	-	457.109	717.460
Otuđenje i rashodovanje	-	(32.131)	(1.441)	-	(15.191)	(48.763)
Efeki promene fer vrednosti	8.828	-	-	-	-	8.828
Stanje 31. decembar 2021. godine	184.201	1.616.862	429.903	-	1.295.956	3.526.922
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	556.145	566.440	135.917	217.345	1.836.442	3.312.289
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2021. godine	543.338	706.981	177.750	30.316	2.120.063	3.578.448

28.4. Sredstva sa pravom korišćenja obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Poslovni prostor	1.586.840	1.746.442
Skladište i magacin	2.405	2.972
Parking	52.830	64.146
Automobili	15.523	22.023
Ostala oprema	115	859
Stanje na dan 31. decembra	1.657.713	1.836.442

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.5. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2022. godine	2.977.304	4.898	108.103	35.617	6.476	3.132.398
Nova sredstva	98.776	-	949	-	-	99.725
Otuđenje i rashodovanje	-	-	-	-	-	-
Modifikacije						
- pozitivni efekti	187.515	155	3.335	-	1.379	192.384
- negativni efekti	(4.430)	-	-	-	-	(4.430)
Stanje 31. decembar 2022. godine	3.263.595	5.053	112.387	35.617	7.855	3.424.507
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2022. godine	1.230.862	1.926	43.957	13.594	5.617	1.295.956
Amortizacija	445.893	722	15.600	6.500	2.123	470.838
Stanje 31. decembar 2022. godine	1.676.755	2.648	59.557	20.094	7.740	1.766.794
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	1.586.840	2.405	52.830	15.523	115	1.657.713

28.6. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2021. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2021. godine	2.829.040	4.862	107.375	28.401	4.423	2.974.101
Nova sredstva	62.986	-	-	7.680	-	70.666
Otuđenje i rashodovanje	(31.022)	-	-	(1.518)	-	(32.540)
Modifikacije						
- pozitivni efekti	120.730	36	728	1.054	2.053	124.601
- negativni efekti	(4.430)	-	-	-	-	(4.430)
Stanje 31. decembar 2021. godine	2.977.304	4.898	108.103	35.617	6.476	3.132.398
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2021. godine	812.523	1.240	29.139	7.951	3.185	854.038
Amortizacija	432.012	686	14.818	7.161	2.432	457.109
Otuđenje i rashodovanje	(13.673)	-	-	(1.518)	-	(15.191)
Stanje 31. decembar 2021. godine	1.230.862	1.926	43.957	13.594	5.617	1.295.956
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021. godine	1.746.442	2.972	64.146	22.023	859	1.836.442

29. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2022. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Fer vrednost			
Stanje 1. januar 2022. godine	3.527	-	3.527
Efekti promene fer vrednosti	3.747	-	3.747
Stanje 31. decembar 2022. godine	7.274	-	7.274

Sa promenom računovodstvene politike na dan 31. decembra 2019. godine investicione nekretnine vrednuju se po metodu fer vrednosti. Ovlašćeni procenitelj NAI WMG d.o.o. Beograd je izvršio ponovnu procenu fer vrednosti investicionih nekretnina za svrhu finansijskog izveštavanja na dan 31. decembra 2022. godine prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći komparativni metod kao i tehničke procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2022. godine iznosila bi 1.200 hiljada dinara za investicione nekretnine.

30. OSTALA SREDSTVA

30.1. Ostala sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
<i>Ostala sredstva u dinarima:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	131.732	113.161
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	123.324	106.869
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	152.851	221.526
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	74.095	58.583
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	1.226.209	712.627
Sredstva stečena naplatom potraživanja	5.517	5.517
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	44.395	29
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	23.643	30.242
Razgraničeni ostali troškovi	157.056	142.253
Ukupno:	1.938.822	1.390.807
<i>Ostala sredstva u stranoj valuti:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	3	7
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	33.693	40.719
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	88.235	76.236
Ukupno:	121.931	116.962
Ukupno	2.060.753	1.507.769
Ispravka vrednosti	(64.180)	(62.493)
Stanje na dan 31. decembra	1.996.573	1.445.276

30.2. Kretanje na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazano su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	(24.417)	(2.132)	(38.076)	(29.904)
Gubitak po osnovu obezvređenja (Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	20.307	(22.285)	(155.336)	(145.480)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	95	4
Otpis sa otpustom duga	-	-	3.740	11.364
Otpis bez otpusta duga	-	-	129.507	125.940
Ukupno za godinu	20.307	(22.285)	(21.994)	(8.172)
Ukupno	(4.110)	(24.417)	(60.070)	(38.076)

31. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

Obaveze po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	14.189	22.560
- kamatni svopovi	2.786.425	662.110
- kamatne opcije	18.782	39.255
Stanje na dan 31. decembra	2.819.396	723.925

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

32.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci uključuju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	8.172.547	6.032.517
- u stranoj valuti	1.209.548	1.112.209
Ukupno depoziti po viđenju	9.382.095	7.144.726
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	394.059	46.305
- u stranoj valuti	332.329	11.803.912
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	726.388	11.850.217
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	9.007.582	10.404.223
- u stranoj valuti	14.060.358	8.304.260
Ukupno kratkoročni depoziti	23.067.940	18.708.483
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	187.277	350.688
- u stranoj valuti	38.418.341	39.179.451
Ukupno dugoročni depoziti	38.605.618	39.530.139
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	9.289.649	8.698.036
- u stranoj valuti	51.841.895	47.337.415
Ukupno dugoročni krediti:	61.131.544	56.035.451
Kreditni po repo transakcijama		
- u dinarima	5.846.941	-
Ukupno krediti po repo transakcijama:	5.846.941	-
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	567	179
- u stranoj valuti	434.562	192.727
Ukupno ostale finansijske obaveze:	435.129	192.906
Stanje na dan 31. decembra	139.195.655	133.461.922

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period od godinu dana uz kamatnu stopu do 3,95% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period od godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od -0,29% do 2,98% godišnje zavisno od valute. Dugoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period od 5 godina uz kamatnu stopu od 0,24% do 5,94%. Krediti po repo transakcijama su uzeti uz kamatnu stopu od 0,45% do 4,18%.

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

32.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka je sledeća:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	23.629.503	26.422.925
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	5.664.652	3.625.937
European Investment Bank, Luxembourg	6.046.622	-
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	8.179.214	9.509.448
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	6.591.465	5.891.704
UniCredit S.P.A. Milano	11.020.088	10.585.437
Stanje na dan 31. decembra	61.131.544	56.035.451

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period od 2 do 15 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 5,228%.

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

33.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	124.981.180	123.469.458
- u stranoj valuti	142.884.879	143.489.003
Ukupno depoziti po viđenju	267.866.059	266.958.461
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	2.085.566	1.552.569
- u stranoj valuti	6.979.330	751.026
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	9.064.896	2.303.595
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	33.819.325	16.025.631
- u stranoj valuti	29.619.938	12.771.675
Ukupno kratkoročni depoziti	63.439.263	28.797.306
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	1.835.897	4.042.078
- u stranoj valuti	12.752.766	10.844.998
Ukupno dugoročni depoziti	14.588.663	14.887.076
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	223.977	311.656
Ukupno dugoročni krediti:	223.977	311.656
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	113.276	173.876
- u stranoj valuti	2.844.447	775.122
Ukupno ostale finansijske obaveze:	2.957.723	948.998
Stanje na dan 31. decembra	358.140.581	314.207.092

33.2. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Javni sektor	5.090.073	3.835.211
Privreda	235.690.614	204.247.536
Stanovništvo	117.135.917	105.812.689
Dugoročni krediti (napomena 33.3)	223.977	311.656
Stanje na dan 31. decembra	358.140.581	314.207.092

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,13%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,03%. Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 3,81% godišnje, odnosno 2,02% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima i stranoj valuti za novotvorene štedne račune u 2022. godini, kao i na tekuće račune u stranoj valuti Grupa nije obračunavala kamatu, odnosno iznosila je 0% godišnje.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu do 4,5% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja i valute. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu do 5,2% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja. Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je do 4,7% godišnje u zavisnosti perioda oročenja, dok se za stranu valutu kretala do 3,7% godišnje u zavisnosti od perioda i valute oročenja.

33.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata je sledeća:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	223.977	311.656
Stanje na dan 31. decembra	223.977	311.656

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 8 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 3,258%.

Tabela ispod opisuje promene obaveza Grupe koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući i gotovinske i bezgotovinske promene. Obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja su one za koje su novčani tokovi klasifikovani u izveštaju o tokovima gotovine Banke kao novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja.

U hiljadama dinara	Primljeni krediti od banaka		Primljeni krediti od drugih komitenata	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	56.035.451	53.915.039	311.656	874.197
Novčani priliv (novi krediti)	21.425.049	14.292.994	-	-
Novčani odliv (otplata kredita)	(16.351.380)	(12.200.992)	(87.395)	(562.511)
Ukupna promena novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja	5.073.669	2.092.002	(87.395)	(562.511)
Efekt promene deviznog kursa	(99.316)	111	(571)	(45)
Razgraničena kamata	121.740	28.299	287	15
Stanje na dan 31. decembra	61.131.544	56.035.451	223.977	311.656

34. KRETANJE FINANSIJSKIH OBAVEZA KOJE PROISTIČU IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA

Tabela ispod opisuje promene obaveza Grupe koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući i gotovinske i bezgotovinske promene. Obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja su one za koje su novčani tokovi klasifikovani u izveštaju o tokovima gotovine Banke kao novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja.

U hiljadama dinara	Primljeni krediti od banaka		Primljeni krediti od drugih komitenata	
	2022.	2021.	2022.	2021.
Stanje na dan 1. januara	56.035.451	53.915.039	311.656	874.197
Novčani priliv (novi krediti)	21.425.049	14.292.994	-	-
Novčani odliv (otplata kredita)	(16.351.380)	(12.200.992)	(87.395)	(562.511)
Ukupna promena novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja	5.073.669	2.092.002	(87.395)	(562.511)
Efekt promene deviznog kursa	(99.316)	111	(571)	(45)
Razgraničena kamata	121.740	28.299	287	15
Stanje na dan 31. decembra	61.131.544	56.035.451	223.977	311.656

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

35. REZERVISANJA

35.1. Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	360.380	76.371
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	782.437	182.789
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	146.547	162.425
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	4.358.179	3.666.163
Stanje na dan 31. decembra	5.647.543	4.087.748

35.2. Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (napomene 3(y) i 5(viii))	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove (napomene 3 (w), 5 (vii) i 41.1)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	76.371	182.789	162.425	3.666.163	4.087.748
Rezervisanja u toku godine:					
- iskazana u bilansu uspeha	335.680	705.298	-	1.588.323	2.629.301
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	(24.142)	-	(24.142)
	335.680	705.298	(24.142)	1.588.323	2.605.159
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(504)	(463.811)	(464.315)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (napomene 12 i 17)	(51.671)	(105.650)	8.768	(432.496)	(581.049)
Stanje na dan 31. Decembra	360.380	782.437	146.547	4.358.179	5.647.543

36. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

36.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe						
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	59.213	-	59.213	56.437	-	56.437
Odložena poreska sredstva po osnovu primene MSFI	710.760	-	710.760	606.576	-	606.576
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	-	-	-	13.662	-	13.662
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	132.982		132.982	12.181	-	12.181
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	-	(17.230)	(17.230)	-	(10.412)	(10.412)
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	493.831		493.831	-	(45.696)	(45.696)
	4.470		4.470	8.091	-	8.091
Ukupno	1.401.256	(17.230)	1.384.026	696.947	(56.108)	640.839

36.2. Kretanja privremenih razlika tokom 2022. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe				
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	56.437	2.776	-	59.213
Odložena poreska sredstva po osnovu primene MSFI	606.576	104.184	-	710.760
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	13.662	(13.662)	-	-
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	12.181	-	120.801	132.982
Odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	(10.412)	-	(6.818)	(17.230)
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	(45.696)	-	539.527	493.831
	8.091	-	(3.621)	4.470
Ukupno	640.839	93.298	649.889	1.384.026

37. OSTALE OBAVEZE

36.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	214.020	178.707
- u stranoj valuti	1.896	3.575
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	332.672	276.225
- u stranoj valuti	156.588	152.747
Obaveze po osnovu lizinga (napomena 37.2):		
- u dinarima	393.015	423.018
- u stranoj valuti	1.333.304	1.458.629
Ostale obaveze:		
- u dinarima	1.344.839	9.825.202
- u devizama	2.288.265	1.660.087
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	3.898	1.945
- u stranoj valuti	190	251
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	332.041	311.211
- u stranoj valuti	34.076	60.769
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	610.002	620.759
- u stranoj valuti	37.134	95.742
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	21.606	19.586
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	45.989	82.267
Stanje na dan 31. decembra	7.149.535	15.170.720

Smanjenje na poziciji Ostalih obaveza u dinarima je posledica isplate dividende osnivaču u toku 2022. godine (napomena 39).

37.2. Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.		2021.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeća:				
- do 1 godine	479.034	515.522	446.059	482.446
- do 2 godine	406.448	433.224	394.890	422.584
- do 3 godine	377.868	395.307	368.610	388.182
- do 4 godine	214.186	224.112	339.641	351.513
- do 5 godina	77.414	84.313	149.887	155.851
- preko 5 godina	171.369	187.021	182.560	197.602
Stanje na dan 31. decembra	1.726.319	1.839.499	1.881.647	1.998.178

37.3. Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Fiksna plaćanja	274.504	249.094
Varijabilna plaćanja	209.548	235.215
Ukupni odlivi:	484.052	484.309

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa.

37. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Od ukupnih odliva u iznosu 484.052 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 443.851 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 40.201 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

37.4. Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 28.5, 28.6)	(470.838)	(457.109)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(40.201)	(43.072)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(384.699)	(371.977)
Prihodi od podzakupa	-	1.357
Stanje na dan 31. decembra	(895.738)	(870.801)

38. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Grupa je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima.

Neusaglašena potraživanja ukupno iznose 9.684.445 hiljade dinara (2.674 otvorenih stavki/partija) što predstavlja 2,64% u odnosu na ukupan iznos potraživanja za usaglašavanje (366.409.457 hiljade dinara) odnosno 9,47% u odnosu na ukupan broj stavki/partija potraživanja (28.240 otvorenih stavki/partija).

Neusaglašene obaveze ukupno iznose 24.710.985 hiljade dinara (807 otvorenih stavki) što predstavlja 6,54% u odnosu na ukupan iznos obaveza za usaglašavanje (377.767.754 hiljade dinara) odnosno 1,59% u odnosu na ukupan broj stavki obaveza (50.616 otvorene stavke).

39. KAPITAL

39.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Akcijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	9.732.221	7.107.136
Rezerve	50.261.130	53.943.828
Stanje na dan 31. decembra	84.163.127	85.220.740

Na dan 31. decembra 2022. godine osnovni tj. akcijski kapital Banke iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Banke su obične akcije.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora Banke i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara Banke. Tokom 2022. godine, Banka je u tranšama isplatila dividende na ime dela dobiti iz 2019. i 2020. godine kao i celokupnu dobit za 2021. godinu u ukupnom bruto iznosu od 15,043,750 hiljada RSD i to:

- 7,032,000 hiljada RSD dobiti za 2019. godinu
- 2,134,000 hiljada RSD dobiti za 2020. godinu
- 5,877,750 hiljada RSD dobiti za 2021. godinu

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, promene fer vrednosti osnovnih sredstava i promene fer vrednosti instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova.

39. KAPITAL (nastavak)

39.2. Analiza ostalog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Aktuarski dobici/(gubici) po osnovu plana definisanih primanja	20.521	(4.845)
Neto promena fer vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(3.047.923)	(2.473.653)
Neto promena vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat po osnovu obezvređenja	(9.396)	(159.296)
Neto promene fer vrednosti osnovnih sredstava	38.636	4.058
Neto promena po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(684.536)	(69.026)
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	(3.682.698)	(2.702.762)

40. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 20)	28.634.728	30.454.163
Gotovina u blagajni (napomena 20)	5.421.415	4.446.621
	34.056.143	34.900.784
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 24)	2.185.883	41.708.564
Gotovina u blagajni (napomena 20)	2.831.588	1.567.279
Ostala novčana sredstva (napomena 20)	49.609	35.344
	5.067.080	43.311.187
Stanje na dan 31. decembra	39.123.223	78.211.971

41. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

41.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2022. godine protiv Grupe se vode 41.983 sudska postupka (uključujući i 12 radno pravnih sudskih postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 5.516.211 hiljada dinara. U 450 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 41.533 postupka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Grupe, Grupa je rezervisala 4.358.179 hiljada dinara (napomena 36). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Grupe po osnovu radno pravnih odnosa kao i troškovi advokata Banke i administrativnih taksi po žalbama i revizijama..

U najvećem broju tužbi podnetih protiv Grupe, kako fizičkih tako i pravnih lica u svojstvu tužilaca, iste se većinom odnose na tužbe za naknade za obradu kredita (gotovinskih i stambenih), naknade za praćenje kredita i naknade NKOSK-u, a u manjem broju na tužbe za kursne razlike, kamatnu stopu, valutnu klauzulu i promenjene okolnosti, kao osnov spora. Predmet tužbi takođe je i utvrđenje ništavosti pomenutih odredbi Ugovora o kreditu i sticanje bez osnova.

Prilikom definisanja iznosa rezervisanja Grupa koristi sledeće parametre: novčanu vrednost predmeta tužbe, pregled dokaza koji je tužilac podneo uz tužbu, vrstu postupka, trend tužbi, postojeće sudske prakse, stvarne nadležnosti suda koji vodi postupak, status sudskog spora i svih drugih relevantnih činjenica koje mogu imati direktan ili indirektan uticaj na ishod sudskog spora. Na osnovu definisanih parametara, Grupa definiše nivo rizika za svaki sudski spor:

- Grupa A: rizika nastanka troškova je manji od 50%
- Grupa B: rizik nastanka troškova je između 50% i 90%
- Grupa C: rizik nastanka troškova je 90% i viši.

Rezervisanje se vrši za sudske sporove iz grupe B i C i to tako što se iznos tužbe uvećava za procenjeni iznos kamate i troškova postupka.

41. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

41.1. Sudski sporovi (nastavak)

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova biti verovatno pozitivan po Grupu, tj. da Grupa neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

Grupa polugodišnje razmatra adekvatnost uspostavljenih rezervacija.

41.2. Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku prikazane su u tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	117.693.527	(610.704)
Druge vanbilansne stavke	107.457.819	(532.113)
Stanje na dan 31. decembra	225.151.346	(1.142.817)

U hiljadama dinara	2021.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	119.983.409	(155.228)
Druge vanbilansne stavke	95.231.861	(103.932)
Stanje na dan 31. decembra	215.215.270	(259.160)

41.3. Potencijalne obaveze Grupe prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	15.119.533	11.803.314
- u stranoj valuti	17.224.268	16.975.135
Činidbene garancije:		
- u dinarima	73.423.663	74.384.398
- u stranoj valuti	3.003.503	2.879.064
Akreditivi		
- u dinarima	-	-
- u stranoj valuti	2.062.547	2.465.590
Primljena jemstva za obaveze u stranoj valuti	11.536.703	3.645.045
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmene	14.982.048	19.395.896
Ostale preuzete neopozive obaveze	26.235.199	16.743.290
Stanje na dan 31. decembra	163.587.464	148.291.732

U okviru redovnog poslovanja, Grupa sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorišćene zajmove i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u bilansu stanja ako i kada postanu plative.

41. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

41.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	5.512.478	3.442.151
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	1.464.031	1.224.823
Neiskorišćeni okvirni krediti	5.653.764	12.167.619
Pisma o namerama	2.351.775	2.561.303
Ostale preuzete neopozive obaveze	26.235.199	16.743.290
Stanje na dan 31. decembra	41.217.247	36.139.186

41.5. Na dan 31. decembra 2022. godine Grupa ima 10,939,727 hiljada dinara nepovučenih sredstava po odobrenim kreditnim linijama (u 2021. godini: 13.639.524 hiljade dinara).

42. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Grupa je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Grupe. Pod povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, entiteti koji su članovi iste UniCredit grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Grupe (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Grupe ("ključno rukovodstvo"), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24. U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente.

42.1. Transakcije sa povezanim licima

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2022. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2022.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva			
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	36.923.618	121.189	2.612.943
Finansijske obaveze			
- Depoziti i ostale obaveze	55.028.514	88.165	788.210
Vanbilana evidencija			
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.181.450	-	10.941.343
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmene	-	260	1.187.652
- Primljene garancije i jemstva	4.441.732	-	11.190.726
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	11.536.703	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	67.261.757

42. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

42.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2021. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2021.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva			
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	31.732.779	92.315	2.990.545
Finansijske obaveze			
- Depoziti i ostale obaveze	57.720.040	108.393	1.308.927
Vanbilana evidencija			
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	3.749.030	-	8.847.629
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	390	632.580
- Primljene garancije i jemstva	5.914.036	-	9.393.716
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	3.645.045	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	52.685.584

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Ispravka vrednosti bilansne i vanbilansne izloženosti	2.308	229	22.998	2.074	101	10.086

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2022. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	278.786	2.964	275.125			
Rashodi kamata	(466.390)	(65)	(433.238)			
Prihodi od naknada i provizija	190.799	339	301.486			
Rashodi od naknada i provizija	(16.938)	-	(411.434)			
Ostali prihodi	5.023	-	63.580			
Ostali rashodi	(47.967)	-	(760.266)			
Ukupno	(56.687)	3.238	(964.747)			

42. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

42.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2021. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2021.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	-	2.399	152.599
Rashodi kamata	(423.333)	(157)	(483.311)
Prihodi od naknada i provizija	90.399	242	364.641
Rashodi od naknada i provizija	(11.051)	-	(313.267)
Ostali prihodi	10.813	-	23.212
Ostali rashodi	(51.662)	-	(748.015)
Ukupno	(384.834)	2.484	(1.004.141)

Obračunati rashodi/prihodi rezervisanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u 2022. i 2021. godini dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2022.			2021.		
	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica/	Matična banka	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Neto (povećanje)/ smanjenje ispravke vrednosti	234	128	12.912	33.705	(85)	(3.965)

*Ostala povezana lica uključuju entitete koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

42.2 Primanja ključnog rukovodstva

Primanja ključnog rukovodstva Grupe navedena su u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2022.	2021.
Kratkoročna primanja	212.340	212.578
Ostala dugoročna primanja	1.285	1.724
Plaćanja po osnovu akcija	9.124	6.265
Stanje na dan 31. decembra	222.749	220.567

Ostala dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja. Zaposleni - članovi ključnog rukovodstva uključeni u navedene šeme nagrađivanja, odabrani su na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Grupe.

Plaćanja po osnovu akcija obuhvataju isplate tokom godine po osnovu akcija dodeljenih po osnovu odgovarajućih šema nagrađivanja.

Naknade članova Upravnog odbora i Odbora za reviziju isplaćene u 2022. godini iznose 6.674 hiljada dinara (u 2021. godini: 5.984 hiljada dinara) i iste su sadržane u iznosu kratkoročnih primanja ključnog rukovodstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2022. godine

43. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja uticaj rusko-ukrajinskog konflikta se nastavlja. Neizvesno je trajanje konflikta i razmere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidnosnu poziciju Grupa aktivno prati razvoj događaja i procenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Grupa nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 14. februar 2023. godine

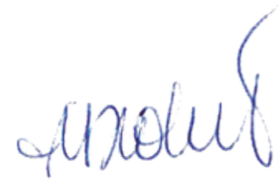
Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank A.O., Beograd

Nikola Vuletić
Predsednik izvršnog odbora

Milena Vukotić
Član izvršnog odbora
Direktor upravljanja rizicima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva
i regulatornog izveštavanja